

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

L 347

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 49
11 grudnia 2006

Spis treści

I Akty, których publikacja jest obowiązkowa

- ★ **Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej** 1

Cena: 26 EUR

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

I

(Akty, których publikacja jest obowiązkowa)

DYREKTYWA 2006/112/WE RADY

z dnia 28 listopada 2006 r.

w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 93,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku⁽¹⁾ była wielokrotnie zmieniana w znacznym stopniu. Przy okazji kolejnych zmian we wspomnianej dyrektywie, w trosce o jasność i ze względów racjonalnych, należy przekształcić tę dyrektywę.
- (2) W ramach tego przekształcenia należy uwzględnić nadal obowiązujące przepisy dyrektywy Rady 67/227/EWG z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych⁽²⁾. W związku z tym należy uchylić tę dyrektywę.
- (3) W celu zapewnienia jasnego i racjonalnego przedstawienia przepisów, spójnego z zasadą lepszego stanowienia prawa, właściwe jest przekształcenie struktury i brzmienia dyrektywy, chociaż nie powinno to, co do zasady, spowodować istotnych zmian w istniejącym prawodawstwie. Niewielka liczba zmian merytorycznych jest jednak nieodłącznym elementem procesu przekształcenia dyrektywy i należy je mimo wszystko wprowadzić. W przypadku wprowadzania takich zmian zostają one w szczegółowy sposób przedstawione w przepisach regulujących transpozycję dyrektywy i jej wejście w życie.
- (4) Realizacja celu zakładającego ustanowienie rynku wewnętrznego zakłada zastosowanie w państwach członkowskich ustawodawstw dotyczących podatków obrotowych, które nie zakłócają warunków konkurencji ani nie

utrudniają swobodnego przepływu towarów i usług. Niezbędna jest zatem taka harmonizacja ustawodawstw dotyczących podatków obrotowych poprzez system podatku od wartości dodanej (VAT), która wyeliminuje, w miarę możliwości, czynniki, które mogą zakłócać warunki konkurencji zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym.

- (5) System VAT staje się najbardziej jasny i neutralny, kiedy podatek nakładany jest w możliwie najbardziej ogólny sposób, a zakres jego zastosowania obejmuje wszystkie etapy produkcji i dystrybucji oraz świadczenie usług. W związku z tym w interesie rynku wewnętrznego i państw członkowskich leży przyjęcie wspólnego systemu, który ma również zastosowanie do handlu detalicznego.
- (6) Zmiany należy wprowadzać stopniowo, ponieważ harmonizacja podatków obrotowych prowadzi w państwach członkowskich do zmian w strukturze podatkowej oraz wywołuje znaczące skutki w dziedzinie budżetowej, gospodarczej i społecznej.
- (7) Nawet jeżeli stawki i zwolnienia nie zostaną całkowicie zharmonizowane, wspólny system VAT powinien pozwolić na osiągnięcie neutralnych warunków konkurencji, w takim znaczeniu, że na terytorium każdego państwa członkowskiego podobne towary i usługi podlegają takiemu samemu obciążeniu podatkowemu, bez względu na długość łańcucha produkcji i dystrybucji.
- (8) Zgodnie z decyzją Rady 2000/597/WE, Euratom z dnia 29 września 2000 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich⁽³⁾, budżet Wspólnot Europejskich, niezależnie od innych dochodów, jest całkowicie finansowany z zasobów własnych Wspólnot. Zasoby te obejmują między innymi wpływy z VAT i zasoby pochodzące z zastosowania wspólnej stawki podatku do podstawy opodatkowania określonej w jednolity sposób oraz zgodnie z zasadami wspólnotowymi.
- (9) Niezbędny jest okres przejściowy umożliwiający stopniowe dostosowanie krajowych przepisów w określonych dziedzinach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/69/CE (Dz.U. L 221 z 12.8.2006, str. 9).

⁽²⁾ Dz.U. 71 z 14.4.1967, str. 1301. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 69/463/EWG (Dz.U. L 320 z 20.12.1969, str. 34).

⁽³⁾ Dz.U. L 253 z 7.10.2000, str. 42.

- (10) W powyższym okresie przejściowym wewnątrzspółnotowe transakcje dokonywane przez podatników innych niż podatnicy zwolnieni, należy opodatkowywać w państwach członkowskich przeznaczenia według stawek i na warunkach określonych przez te państwa członkowskie.
- (11) W powyższym okresie przejściowym należy również opodatkowywać w państwach członkowskich przeznaczenia wewnątrzspółnotowe nabycia o pewnej wartości dokonywane przez podatników zwolnionych lub osoby prawne niebędące podatnikami, niektóre wewnątrzspółnotowe transakcje sprzedaży wysyłkowej oraz dostawy nowych środków transportu na rzecz osób fizycznych lub podmiotów zwolnionych lub niebędących podatnikami, według stawek i na warunkach określonych przez te państwa członkowskie, o ile takie transakcje, ze względu na brak przepisów szczególnych, mogłyby spowodować znaczące zakłócenia konkurencji między państwami członkowskimi.
- (12) W związku z ich położeniem geograficznym, sytuacją gospodarczą i społeczną, niektóre terytoria należy wyłączyć z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (13) Aby zagwarantować większą neutralność podatku, termin „podatnik” należy zdefiniować w taki sposób, aby państwa członkowskie mogły uwzględnić osoby, które okazjonalnie dokonują transakcji.
- (14) Termin „transakcja podlegająca opodatkowaniu” może być powodem trudności, w szczególności w odniesieniu do transakcji uznawanych za transakcje podlegające opodatkowaniu. W związku z tym należy doprecyzować te pojęcia.
- (15) W celu ułatwienia wewnątrzspółnotowego handlu w zakresie prac na rzeczowym majątku ruchomym należy ustanowić zasady opodatkowania mające zastosowanie do takich transakcji, kiedy są one dokonywane na rzecz nabywcy, który został zidentyfikowany do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo fizycznego dokonania transakcji.
- (16) Za wewnątrzspółnotowy transport towarów należy uznać transport odbywający się na terytorium państwa członkowskiego, w przypadku gdy jest on bezpośrednio związany z transportem odbywającym się między państwami członkowskimi, aby uprościć nie tylko zasady i regulacje dotyczące opodatkowania tych krajowych usług transportu, ale również zasady mające zastosowanie do usług pomocniczych do usług transportu i usług świadczonych przez pośredników uczestniczących w świadczeniu poszczególnych usług.
- (17) Określenie miejsca, w którym transakcje podlegające opodatkowaniu zostały dokonane, może być źródłem konfliktów dotyczących jurysdykcji między państwami członkowskimi, w szczególności w odniesieniu do dostawy towarów przeznaczonych do montażu i w odniesieniu do świadczenia usług. O ile miejscem świadczenia usług powinno, co do zasady, być miejsce, w którym usługodawca posiada siedzibę działalności gospodarczej, to miejsce to należy jednak zdefiniować jako znajdujące się w państwie członkowskim usługobiorcy, w szczególności w przypadku niektórych usług świadczonych pomiędzy podatnikami, gdzie koszt usługi jest wliczany w cenę towaru.
- (18) Należy doprecyzować definicję miejsca opodatkowania niektórych transakcji dokonywanych na pokładzie jednostek pływających, statków powietrznych lub pociągów w trakcie przewozu osób na terytorium Wspólnoty.
- (19) Do celów VAT energię elektryczną i gaz uznaje się za towary. Szczególnie trudne jest jednak określenie miejsca dostawy. W celu uniknięcia podwójnego opodatkowania lub nieopodatkowania oraz w celu utworzenia prawdziwego rynku wewnętrznego gazu i energii elektrycznej bez ograniczeń związanych z systemem VAT miejscem dostawy gazu w systemie gazowym i dostawy energii elektrycznej, zanim towary te znajdą się w końcowym etapie konsumpcji, powinno zatem być miejsce, w którym nabywca posiada siedzibę działalności gospodarczej. Dostawa gazu i energii elektrycznej w końcowym etapie, czyli od pośredników i dystrybutorów do konsumenta końcowego, powinna być opodatkowana w miejscu, w którym nabywca faktycznie użytkuje i konsumuje te towary.
- (20) Zastosowanie do wynajmu rzeczowego majątku ruchomego ogólnej zasady przewidującej, że świadczenie usług jest opodatkowane w państwie członkowskim, w którym usługodawca ma siedzibę, może prowadzić do poważnych zakłóceń konkurencji, w przypadku gdy wynajmujący i najemca mają siedziby w różnych państwach członkowskich, a stawki opodatkowania w tych państwach są różne. W związku z tym konieczne jest określenie, że miejscem świadczenia usług jest miejsce, w którym usługobiorca ma siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, na rzecz którego świadczone były usługi lub, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu.
- (21) W odniesieniu jednak do wynajmu środków transportu, ze względów kontrolnych należy ściśle stosować zasadę ogólną, przyjmując tym samym za miejsce świadczenia usług miejsce, w którym siedzibę ma usługodawca.
- (22) Należy opodatkować wszystkie usługi telekomunikacyjne, których konsumpcja odbywa się na terytorium Wspólnoty, aby zapobiec zakłóceniom konkurencji w tej dziedzinie. W tym celu usługi telekomunikacyjne świadczone na rzecz podatników mających siedzibę na terytorium Wspólnoty lub na rzecz usługobiorców mających siedzibę w państwach trzecich powinny, co do zasady, być opodatkowane w miejscu, w którym siedzibę ma usługobiorca. W celu zapewnienia jednolitego opodatkowania usług telekomunikacyjnych, które są świadczone przez podatników mających siedzibę na terytoriach trzecich lub w państwach trzecich na rzecz osób niebędących podatnikami mających siedzibę na terytorium Wspólnoty, a które są faktycznie użytkowane lub wykorzystywane na terytorium Wspólnoty, państwa członkowskie powinny jednak wprowadzić przepis określający, że miejsce świadczenia usług znajduje się na terytorium Wspólnoty.
- (23) W celu uniknięcia zakłóceń konkurencji również usługi nadawcze radiowe i telewizyjne oraz usługi świadczone drogą elektroniczną z terytoriów trzecich lub państw trzecich na rzecz osób mających siedzibę na terytorium Wspólnoty lub świadczone z terytorium Wspólnoty na rzecz usługobiorców mających siedzibę na terytoriach trzecich lub w państwach trzecich, należy opodatkować w miejscu siedziby usługobiorcy.

- (24) Pojęcia „zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego” i „wymagalności VAT” powinny zostać zharmonizowane, aby wprowadzenie w życie i wszelkie późniejsze zmiany wspólnego systemu VAT mogły stać się skuteczne w tym samym terminie we wszystkich państwach członkowskich.
- (25) Podstawa opodatkowania powinna być zharmonizowana, tak aby zastosowanie VAT do transakcji podlegających opodatkowaniu prowadziło do porównywalnych rezultatów we wszystkich państwach członkowskich.
- (26) W szczególnych i ograniczonych przypadkach państwa członkowskie powinny mieć możliwość interwencji w zakresie podstawy opodatkowania dostaw towarów i świadczenia usług, jak również wewnątrzspółnotowego nabycia towarów, aby zapobiec wystąpieniu utraty dochodów podatkowych w związku z wykorzystaniem stron powiązanych do celów uzyskania korzyści podatkowych.
- (27) W celu zwalczania uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania państwa członkowskie powinny mieć możliwość włączenia, w ramach podstawy opodatkowania transakcji wiążącej się z obróbką złota inwestycyjnego dostarczonego przez usługobiorcę, wartości tego złota inwestycyjnego, gdy ze względu na obróbkę złota traci swój status złota inwestycyjnego. Należy pozostawić państwom członkowskim pewną swobodę oceny odnośnie do zastosowania tego środka.
- (28) Aby uniknąć zakłóceń konkurencji, zniesienie kontroli podatkowych na granicach wymaga nie tylko jednolitej podstawy opodatkowania, ale również wystarczającego zbliżenia liczby stawek i ich poziomów w państwach członkowskich.
- (29) Stawka podstawowa VAT obecnie obowiązująca w poszczególnych państwach członkowskich, w połączeniu z mechanizmem systemu przejściowego, zapewnia możliwe do przyjęcia funkcjonowanie tego systemu. Aby uniknąć sytuacji, w których różnice w stawkach podstawowych VAT stosowanych przez państwa członkowskie, prowadziłyby do nierównowagi strukturalnej we Wspólnocie i zakłóceń konkurencji w niektórych sektorach działalności, należy ustalić minimalną stawkę podstawową równą 15 %, z zastrzeżeniem jej późniejszego przeglądu.
- (30) W celu zachowania neutralności podatkowej, stawki stosowane przez państwa członkowskie powinny umożliwiać odliczenie VAT naliczonego na poprzednim etapie.
- (31) Podczas okresu przejściowego powinny być możliwe pewne odstępstwa dotyczące liczby i poziomu stawek.
- (32) W celu lepszego zrozumienia wpływu stawek obniżonych, niezbędne jest przygotowanie przez Komisję sprawozdania oceniającego wpływ stawek obniżonych stosowanych do usług świadczonych lokalnie, w szczególności w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i pod względem prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (33) Aby rozwiązać problem bezrobocia, należy zezwolić państwom członkowskim, które tego sobie życzą, na wypróbowanie, jakie działanie i skutek na tworzenie nowych miejsc pracy może mieć obniżenie stawki VAT stosowanej do usług pracochłonnych. Takie obniżenie stawki podatku może również zmniejszyć zainteresowanie określonych przedsiębiorstw przechodzeniem do szarej strefy lub pozostawaniem w niej.
- (34) Takie obniżenie stawki VAT nie pozostaje jednak bez ryzyka dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego i neutralności podatkowej. Należy w związku z tym przewidzieć procedurę udzielania upoważnienia, która zostanie wprowadzona na czas określony, ale wystarczająco długi, aby umożliwić ocenę wpływu stawek obniżonych stosowanych do usług świadczonych lokalnie; aby zapewnić, że środek ten pozostanie weryfikowalny i ograniczony, należy ściśle zdefiniować zakres jego stosowania.
- (35) Należy sporządzić wspólny wykaz zwolnień, aby umożliwić gromadzenie zasobów własnych Wspólnoty w porównywalny sposób we wszystkich państwach członkowskich.
- (36) Z korzyścią zarówno dla osób zobowiązanych do zapłaty VAT, jak i właściwych organów administracyjnych zasady opodatkowania VAT dla niektórych dostaw i wewnątrzspółnotowych nabyć wyrobów podlegających akcyzie powinny zostać dostosowane do procedur i obowiązków dotyczących zgłoszenia celnego w przypadku wysyłki takich wyrobów do innego państwa członkowskiego, a określonych w dyrektywie Rady 92/12/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania (¹).
- (37) Dostawa gazu w systemie gazowym i dostawa energii elektrycznej jest opodatkowana w miejscu siedziby nabywcy. Aby uniknąć podwójnego opodatkowania, import takich produktów powinien być w związku z tym zwolniony z VAT.
- (38) W odniesieniu do transakcji podlegających opodatkowaniu na rynku krajowym związanych z wewnątrzspółnotowym obrotem towarowym, dokonywanych w okresie przejściowym przez podatników niemających siedziby na terytorium państwa członkowskiego, które jest miejscem wewnątrzspółnotowego nabycia towarów, w tym również transakcji łańcuchowych, należy przewidzieć środki uprząszczające zapewniające równe traktowanie we wszystkich państwach członkowskich. W tym celu należy zharmonizować przepisy dotyczące systemu opodatkowania oraz osoby zobowiązanej do zapłaty VAT należnego w związku z takimi transakcjami. Należy jednak, co do zasady, wyłączyć z takiego systemu towary przeznaczone do dostawy na etapie handlu detalicznego.
- (39) Zasady regulujące odliczenia należy zharmonizować w zakresie, w jakim mają one wpływ na rzeczywistą wysokość pobieranych kwot i w jakim proporcja podlegająca odliczeniu powinna być obliczana w podobny sposób we wszystkich państwach członkowskich.
- (40) System, który umożliwia korektę odliczeń dla dóbr inwestycyjnych przez cały okres użytkowania tego majątku, zgodnie z jego rzeczywistym wykorzystaniem, należy także

(¹) Dz.U. L 76 z 23.3.1992, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą nr 2004/106/WE (Dz.U. L 359 z 4.12.2004, str. 30).

- stosować do niektórych usług o charakterze dóbr inwestycyjnych.
- (41) Należy określić osoby zobowiązane do zapłaty VAT, w szczególności w przypadku niektórych usług świadczonych przez osobę niemającą siedziby w państwie członkowskim, w którym podatek jest należny.
- (42) W określonych przypadkach państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczenia odbiorcy dostaw towarów lub świadczenia usług jako osoby zobowiązanej do zapłaty VAT. Powinno to pomóc państwom członkowskim w uproszczeniu zasad oraz zwalczaniu uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania stwierdzonych w niektórych sektorach lub w zakresie pewnych rodzajów transakcji.
- (43) Państwa członkowskie powinny mieć pełną swobodę w zakresie wyznaczania osoby zobowiązanej do zapłaty VAT z tytułu importu.
- (44) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość określenia, że osoba inna niż osoba zobowiązana do zapłaty VAT jest solidarnie odpowiedzialna za zapłatę podatku.
- (45) Zobowiązania podatników powinny zostać zharmonizowane w miarę możliwości, tak aby zapewnić niezbędne zabezpieczenia pozwalające na pobór VAT w jednolity sposób we wszystkich państwach członkowskich.
- (46) Stosowanie fakturowania elektronicznego musi umożliwić organom podatkowym wykonywanie czynności kontrolnych. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego należy zatem sporządzić zharmonizowany wykaz danych, które muszą znajdować się na fakturach oraz ustalić kilka wspólnych zasad regulujących stosowanie elektronicznego fakturowania i elektronicznego przechowywania faktur, jak również samofakturowanie i zlecanie czynności fakturowania podmiotowi zewnętrznemu.
- (47) Z zastrzeżeniem warunków przez nie ustanowionych, państwa członkowskie powinny zezwolić na przekazywanie niektórych deklaracji drogą elektroniczną, mogą też wymagać stosowania takiej drogi.
- (48) Niezbędne dążenie do zredukowania formalności administracyjnych i statystycznych dopełnianych przez podmioty gospodarcze, w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa, należy pogodzić z wdrażaniem skutecznych środków kontroli oraz uzasadnioną ekonomiczną i podatkową potrzebą zachowania jakości wspólnotowych instrumentów statystycznych.
- (49) W odniesieniu do małych przedsiębiorstw, państwom członkowskim należy pozostawić możliwość utrzymania ich procedur szczególnych, zgodnie ze wspólnymi przepisami oraz z myślą o ściślejszej harmonizacji.
- (50) W odniesieniu do rolników państwa członkowskie powinny zachować swobodę stosowania procedury szczególnej obejmującej zastosowanie zryczałtowanych rekompensat VAT naliczonego na rzecz rolników nieobjętych zasadami ogólnymi. Należy ustanowić podstawowe zasady tej procedury szczególnej oraz przyjąć wspólną metodę określania wartości dodanej zrealizowanej przez takich rolników, do celów poboru zasobów własnych.
- (51) Należy przyjąć wspólnotowy system opodatkowania mający zastosowanie do towarów używanych, dzieł sztuki, antyków i przedmiotów kolekcjonerskich, aby uniknąć podwójnego opodatkowania i zakłóceń konkurencji pomiędzy podatnikami.
- (52) Stosowanie zasad ogólnych VAT do złota stanowi główną przeszkodę w wykorzystywaniu go do celów inwestycji finansowych, co uzasadnia stosowanie szczególnej procedury podatkowej, także w celu zwiększenia międzynarodowej konkurencyjności wspólnotowego rynku złota.
- (53) Dostawy złota inwestycyjnego mają z natury podobny charakter do innych inwestycji finansowych zwolnionych z VAT. Zwolnienie wydaje się zatem najbardziej odpowiednim rozwiązaniem pod względem podatkowym w przypadku dostaw złota inwestycyjnego.
- (54) Definicja złota inwestycyjnego powinna obejmować złote monety, których wartość w pierwszej kolejności odzwierciedla cenę zawartego w nich złota. Ze względu na przejrzystość i pewność prawną należy sporządzać roczny wykaz monet objętych systemem mającym zastosowanie do złota inwestycyjnego, zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo podmiotom prowadzącym obrót takimi monetami. Wykaz taki powinien pozostawać bez uszczerbku dla zwolnienia dotyczącego monet, które nie zostały w nim wymienione, ale które spełniają kryteria określone w niniejszej dyrektywie.
- (55) Aby zapobiec uchylaniu się od opodatkowania, a jednocześnie zmniejszyć obciążenia finansowe związane z dostawą złota o próbie przekraczającej określony poziom, uzasadnione jest upoważnienie państw członkowskich do wyznaczenia nabywcy jako osoby zobowiązanej do zapłaty VAT.
- (56) Aby ułatwić przestrzeganie zobowiązań podatkowych podmiotom gospodarczym świadczącym usługi drogą elektroniczną, które nie mają siedziby na terytorium Wspólnoty i które nie mają obowiązku identyfikacji do celów VAT na terytorium Wspólnoty, należy ustanowić procedurę szczególną. W ramach tej procedury każdy podmiot gospodarczy świadczący takie usługi drogą elektroniczną na terytorium Wspólnoty na rzecz osób niebędących podatnikami miałby, jeżeli nie jest w inny sposób zidentyfikowany do celów VAT na terytorium Wspólnoty, możliwość wyboru identyfikacji podatkowej tylko w jednym z państw członkowskich.
- (57) Pożądane jest, aby przepisy dotyczące usług nadawczych radiowych i telewizyjnych oraz niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną zostały wprowadzone wyłącznie tymczasowo i aby w krótkim terminie zostały poddane przeglądowi w świetle zdobytych doświadczeń.
- (58) Należy promować skoordynowane stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy, a w tym celu należy utworzyć komitet doradczy ds. podatku od wartości dodanej umożliwiający ścisłą współpracę między państwami członkowskimi a Komisją w tej dziedzinie.

- (59) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość, w pewnych granicach i na pewnych warunkach, wprowadzania lub utrzymywania specjalnych środków stanowiących odstępstwo od niniejszej dyrektywy, aby uprościć pobór podatku lub zapobiec niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania.
- (60) Aby zapewnić, że państwo członkowskie, które złożyło wniosek o odstępstwo, nie ma wątpliwości, co do działania, jakie Komisja ma zamiar podjąć w odpowiedzi, należy określić terminy, w których Komisja musi przedstawić Radzie wniosek dotyczący upoważnienia albo komunikat przedstawiający jej zastrzeżenia.
- (61) Zasadnicze znaczenie ma zapewnienie jednolitego stosowania systemu VAT. Aby osiągnąć ten cel, należy przyjąć środki wykonawcze.
- (62) Środki te powinny w szczególności dotyczyć problemu podwójnego opodatkowania transakcji transgranicznych, który może pojawić się w wyniku niejednolitego stosowania przez państwa członkowskie przepisów regulujących miejsce dokonania transakcji podlegających opodatkowaniu.
- (63) Pomimo ograniczonego zakresu stosowania środków wykonawczych będą one miały wpływ na budżet, który dla jednego lub większej liczby państw członkowskich może być znaczący. Ich wpływ na budżety poszczególnych państw członkowskich stanowi uzasadniony powód, dla którego Rada zastrzega sobie prawo do korzystania z uprawnień wykonawczych.
- (64) Biorąc pod uwagę ograniczony zakres stosowania środków wykonawczych, powinny one zostać przyjęte przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek Komisji.
- (65) Ponieważ z wyżej wymienionych powodów cele niniejszej dyrektywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym samym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (66) Obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinien ograniczyć się do przepisów, które wprowadzają merytoryczne zmiany w stosunku do poprzednich dyrektyw. Obowiązek transpozycji niezmiennych przepisów do prawa krajowego wynika z poprzednich dyrektyw.
- (67) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez wpływu na obowiązki państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw wymienionych w załączniku XI część B,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

SPIS TREŚCI

TYTUŁ I – PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA	9
TYTUŁ II – ZAKRES TERYTORIALNY	10
TYTUŁ III – PODATNICZY	11
TYTUŁ IV – TRANSAKCJE PODLEGAJĄCE OPODATKOWANIU	12
Rozdział 1 – Dostawa towarów	12
Rozdział 2 – Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów	13
Rozdział 3 – Świadczenie usług	14
Rozdział 4 – Import towarów	14
TYTUŁ V – MIEJSCE TRANSAKCJI PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU	14
Rozdział 1 – Miejsce dostawy towarów	14
Sekcja 1 – Dostawa towarów bez transportu	14
Sekcja 2 – Dostawa towarów wraz z transportem	14
Sekcja 3 – Dostawa towarów na pokładzie jednostki pływającej, statku powietrznego lub pociągu	15
Sekcja 4 – Dostawa towarów przez sieci dystrybucji	16
Rozdział 2 – Miejsce wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów	16
Rozdział 3 – Miejsce świadczenia usług	16
Sekcja 1 – Zasada ogólna	16
Sekcja 2 – Przepisy szczególne	17
Podsekcja 1 – Świadczenie usług przez pośredników	17

Podsekcja 2 – Świadczenie usług związanych z nieruchomościami	17
Podsekcja 3 – Świadczenie usług transportu	17
Podsekcja 4 – Świadczenie usług związanych z działalnością kulturalną i podobną działalnością, usług pomocniczych do usług transportu lub usług związanych z rzeczowym majątkiem ruchomym ...	17
Podsekcja 5 – Świadczenie usług różnych	18
Podsekcja 6 – Kryterium faktycznego użytkowania lub wykorzystania	19
Rozdział 4 – Miejsce importu towarów	19
TYTUŁ VI – ZDARZENIE POWODUJĄCE POWSTANIE OBOWIĄZKU PODATKOWEGO I WYMAGALNOŚĆ PODATKU	19
Rozdział 1 – Przepisy ogólne	19
Rozdział 2 – Dostawy towarów i świadczenie usług	19
Rozdział 3 – Wewnątrzspółnotowe nabycie towarów	20
Rozdział 4 – Import towarów	20
TYTUŁ VII – PODSTAWA OPODATKOWANIA	20
Rozdział 1 – Definicja	20
Rozdział 2 – Dostawa towarów i świadczenie usług	20
Rozdział 3 – Wewnątrzspółnotowe nabycie towarów	22
Rozdział 4 – Import towarów	22
Rozdział 5 – Przepisy różne	23
TYTUŁ VIII – STAWKI	23
Rozdział 1 – Stosowanie stawek	23
Rozdział 2 – Struktura i wysokość stawek	23
Sekcja 1 – Stawka podstawowa	23
Sekcja 2 – Stawki obniżone	23
Sekcja 3 – Przepisy szczególne	24
Rozdział 3 – Przepisy przejściowe dotyczące niektórych usług pracochłonnych	24
Rozdział 4 – Przepisy szczególne mające zastosowanie do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych	25
Rozdział 5 – Przepisy przejściowe	26
TYTUŁ IX – ZWOLNIENIA	27
Rozdział 1 – Przepisy ogólne	27
Rozdział 2 – Zwolnienia dotyczące określonych czynności wykonywanych w interesie publicznym	27
Rozdział 3 – Zwolnienia dotyczące innych czynności	28
Rozdział 4 – Zwolnienia związane z transakcjami wewnątrzspółnotowymi	29
Sekcja 1 – Zwolnienia z tytułu dostawy towarów	29
Sekcja 2 – Zwolnienia z tytułu wewnątrzspółnotowego nabycia towarów	30
Sekcja 3 – Zwolnienia z tytułu niektórych usług transportu	30
Rozdział 5 – Zwolnienia w imporcie	31
Rozdział 6 – Zwolnienia w eksporcie	32
Rozdział 7 – Zwolnienia związane z transportem międzynarodowym	32
Rozdział 8 – Zwolnienia dotyczące niektórych transakcji uznanych za eksport	33
Rozdział 9 – Zwolnienia z tytułu świadczenia usług przez pośredników	33
Rozdział 10 – Zwolnienia transakcji związanych z międzynarodowym obrotem towarowym	33
Sekcja 1 – Składy celne, składy inne niż celne oraz podobne procedury	33
Sekcja 2 – Transakcje zwolnione w związku z eksportem oraz w ramach wymiany handlowej między państwami członkowskimi	35

Sekcja 3 – Wspólny przepis dla sekcji 1 i 2	35
TYTUŁ X – ODLICZENIA	35
Rozdział 1 – Źródło i zakres prawa do odliczenia	35
Rozdział 2 – Proporcja podlegająca odliczeniu	35
Rozdział 3 – Ograniczenia prawa do odliczenia	37
Rozdział 4 – Przepisy regulujące korzystanie z prawa do odliczenia	37
Rozdział 5 – Korekta odliczeń	38
TYTUŁ XI – OBOWIĄZKI PODATNIKÓW I NIEKTÓRYCH OSÓB NIEBĘDĄCYCH PODATNIKAMI	39
Rozdział 1 – Obowiązek podatkowy	39
Sekcja 1 – Osoby zobowiązane do zapłaty VAT na rzecz organów podatkowych	39
Sekcja 2 – Warunki płatności	41
Rozdział 2 – Identyfikacja	41
Rozdział 3 – Fakturowanie	42
Sekcja 1 – Definicja	42
Sekcja 2 – Pojęcie faktury	42
Sekcja 3 – Wystawianie faktur	42
Sekcja 4 – Dane umieszczane na fakturach	43
Sekcja 5 – Przekazywanie faktur drogą elektroniczną	44
Sekcja 6 – Środki upraszczające	45
Rozdział 4 – Rachunkowość	45
Sekcja 1 – Definicja	45
Sekcja 2 – Obowiązki ogólne	45
Sekcja 3 – Szczególne obowiązki dotyczące przechowywania wszystkich faktur	45
Sekcja 4 – Prawo dostępu do faktur przechowywanych za pomocą środków elektronicznych w innym Państwie Członkowskim	46
Rozdział 5 – Deklaracje	46
Rozdział 6 – Informacje podsumowujące	47
Rozdział 7 – Przepisy różne	49
Rozdział 8 – Obowiązki dotyczące niektórych transakcji importu i eksportu	49
Sekcja 1 – Import	49
Sekcja 2 – Eksport	50
TYTUŁ XII – PROCEDURY SZCZEGÓLNE	50
Rozdział 1 – Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw	50
Sekcja 1 – Uproszczone procedury naliczania i poboru podatku	50
Sekcja 2 – Zwolnienia lub stopniowe obniżanie podatku	50
Sekcja 3 – Sprawozdawczość i przegląd przepisów	52
Rozdział 2 – Wspólny system ryczałtowy dla rolników	52
Rozdział 3 – Procedura szczególna dla biur podróży	53
Rozdział 4 – Uregulowania szczególne dla towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków	54
Sekcja 1 – Definicje	54
Sekcja 2 – Procedura szczególna dla podatników-pośredników	55
Podsekcja 1 – Procedura marży	55
Podsekcja 2 – Procedura przejściowa mając używanych środków transportu	56
Sekcja 3 – Procedura szczególna dotycząca sprzedaży w drodze aukcji publicznej	57

Sekcja 4 – Środki zapobiegające zakłóceniom konkurencji i oszustwom podatkowym	58
Rozdział 5 – Procedura szczególna dla złota inwestycyjnego	58
Sekcja 1 – Przepisy ogólne	58
Sekcja 2 – Zwolnienie z VAT	59
Sekcja 3 – Prawo wyboru opodatkowania	59
Sekcja 4 – Transakcje na regulowanym rynku złota	59
Sekcja 5 – Szczególne prawa i obowiązki przedsiębiorców w obrocie złotem inwestycyjnym	59
Rozdział 6 – Procedura szczególna mająca zastosowanie do podatników niemających siedziby lub stałego miejsca zamieszkania, którzy świadczą usługi drogą elektroniczną na rzecz osób niebędących podatnikami	60
Sekcja 1 – Przepisy ogólne	60
Sekcja 2 – Procedura szczególna dla usług świadczonych drogą elektroniczną	60
TYTUŁ XIII – ODSTĘPSTWA	61
Rozdział 1 – Odstępstwa mające zastosowanie do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych	61
Sekcja 1 – Odstępstwa dla państw należących do Wspólnoty w dniu 1 stycznia 1978 r.	61
Sekcja 2 – Odstępstwa dla państw, które przystąpiły do Wspólnoty po 1 stycznia 1978 r.	62
Sekcja 3 – Przepisy wspólne dla sekcji 1 i 2	63
Rozdział 2 – Odstępstwa przyznawane w drodze upoważnienia	63
Sekcja 1 – Środki upraszczające i zapobiegające uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania ..	63
Sekcja 2 – Umowy międzynarodowe	64
TYTUŁ XIV – PRZEPISY RÓŻNE	64
Rozdział 1 – Środki wykonawcze	64
Rozdział 2 – Komitet ds. VAT	64
Rozdział 3 – Kurs wymiany	64
Rozdział 4 – Inne podatki, cła i opłaty	65
TYTUŁ XV – PRZEPISY KOŃCOWE	65
Rozdział 1 – Uregulowania przejściowe w zakresie opodatkowania wymiany handlowej między Państwami Członkowskimi	65
Rozdział 2 – Przepisy przejściowe mające zastosowanie w kontekście przystąpienia do Unii Europejskiej	65
Rozdział 3 – Transpozycja i wejście w życie	66
ZAŁĄCZNIK I – WYKAZ CZYNNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 13 UST. 1 AKAPIT TRZECI	67
ZAŁĄCZNIK II – PRZYKŁADOWY WYKAZ USŁUG ŚWIADCZONYCH DROGĄ ELEKTRONICZNĄ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 56 UST. 1 LIT. K)	68
ZAŁĄCZNIK III – WYKAZ DOSTAW TOWARÓW I ŚWIADCZENIA USŁUG, DO KTÓRYCH MOŻNA ZASTOSOWAĆ STAWKI OBNIŻONE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 98	69
ZAŁĄCZNIK IV – WYKAZ USŁUG, O KTÓRYCH MOWA W ART. 106	70
ZAŁĄCZNIK V – KATEGORIE TOWARÓW OBJĘTYCH PROCEDURĄ O SKŁADACH INNYCH NIŻ CELNE, ZGODNIE Z ART. 160 UST. 2	71
ZAŁĄCZNIK VI – WYKAZ RODZAJÓW TOWARÓW I ŚWIADCZENIA USŁUG, O KTÓRYCH MOWA W ART. 199 UST. 1 LIT. D)	72
ZAŁĄCZNIK VII – WYKAZ CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z PRODUKCJĄ ROLNĄ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 295 UST. 1 PKT 4	73
ZAŁĄCZNIK VIII – PRZYKŁADOWY WYKAZ USŁUG ROLNICZYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 295 UST. 1 PKT 5	74
ZAŁĄCZNIK IX – DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCYJERSKIE I ANTYKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 311 UST. 1 PKT 2, 3 I 4	75
Część A – Dzieła sztuki	75
Część B – Przedmioty kolekcjonerskie	75

Część C – Antyki	75
ZAŁĄCZNIK X – WYKAZ TRANSAKcji OBJĘTYCH ODSTĘPSTWAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 370-371 I ART. 375-390	76
Część A – Transakcje, które państwa członkowskie mogą nadal opodatkowywać	76
Część B – Transakcje, dla których państwa członkowskie mogą utrzymać zwolnienia	76
ZAŁĄCZNIK XI	78
Część A – Uchylone dyrektywy wraz z ich kolejnymi zmianami	78
Część B – Terminy transpozycji do prawa krajowego (o których mowa w art. 411)	79
ZAŁĄCZNIK XII – TABELA KORELACJI	81

TYTUŁ I

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT).

2. Zasada wspólnego systemu VAT polega na zastosowaniu do towarów i usług ogólnego podatku konsumpcyjnego dokładnie proporcjonalnego do ceny towarów i usług, niezależnie od liczby transakcji, które mają miejsce w procesie produkcji i dystrybucji poprzedzającym etap obciążenia tym podatkiem.

VAT, obliczony od ceny towaru lub usługi według stawki, która ma zastosowanie do takiego towaru lub usługi, jest wymagalny od każdej transakcji, po odjęciu kwoty podatku poniesionego bezpośrednio w różnych składnikach kosztów.

Wspólny system VAT stosuje się aż do etapu sprzedaży detalicznej włącznie.

Artykuł 2

1. Opodatkowaniu VAT podlegają następujące transakcje:

a) odpłatna dostawa towarów na terytorium państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze;

b) odpłatne wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów na terytorium państwa członkowskiego dokonywane:

(i) przez podatnika działającego w takim charakterze lub przez osobę prawną niebędącą podatnikiem, gdy sprzedawcą jest podatnik działający w takim charakterze, który nie korzysta ze zwolnienia dla małych przedsiębiorstw przewidzianego w art. 282-292 i który nie jest objęty przepisami art. 33 i 36;

(ii) w przypadku nowych środków transportu, przez podatnika lub osobę prawną niebędącą podatnikiem, w przypadku których inne nabycia nie podlegają opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 ust. 1, lub przez jakąkolwiek inną osobę niebędącą podatnikiem;

(iii) w przypadku wyrobów podlegających akcyzie, jeżeli od wewnątrzwspólnotowego nabycia naliczany jest podatek akcyzowy na terytorium państwa

członkowskiego zgodnie z dyrektywą 92/12/EWG, przez podatnika lub osobę prawną niebędącą podatnikiem, w przypadku których inne nabycia nie podlegają opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 ust. 1;

c) odpłatne świadczenie usług na terytorium państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze;

d) import towarów.

2. a) Do celów ust. 1 lit. b) pkt (ii) „środki transportu” oznaczają następujące środki transportu, przeznaczone do przewozu osób lub towarów:

(i) lądowe pojazdy silnikowe, o pojemności silnika przekraczającej 48 centymetrów sześciennych lub których moc przekracza 7,2 kilowata;

(ii) jednostki pływające o długości przekraczającej 7,5 metra, z wyjątkiem jednostek pływających przeznaczonych do żeglugi na pełnym morzu i przewożących odpłatnie pasażerów lub jednostek pływających przeznaczonych do celów handlowych, przemysłowych lub rybołówstwa oraz do celów ratowniczych i udzielania pomocy na morzu, jak również jednostek pływających przeznaczonych do rybołówstwa przybrzeżnego;

(iii) statki powietrzne, których masa startowa przekracza 1 550 kilogramów, z wyjątkiem statków powietrznych używanych przez linie lotnicze zajmujące się głównie odpłatnym przewozem na trasach międzynarodowych.

b) Powyższe środki transportu są uważane za „nowe” w następujących przypadkach:

(i) dla lądowych pojazdów silnikowych, w przypadku gdy dostawa odbywa się w terminie sześciu miesięcy od daty ich pierwszego oddania do użytku lub gdy pojazd przejechał nie więcej niż 6 000 km;

(ii) dla jednostek pływających, w przypadku gdy dostawa odbywa się w terminie trzech miesięcy od daty ich pierwszego oddania do użytku lub gdy jednostka pływająca nie przepłynęła więcej niż 100 godzin;

(iii) dla statków powietrznych, w przypadku gdy dostawa odbywa się w terminie trzech miesięcy od daty ich pierwszego oddania do użytku lub gdy całkowity czas lotów wynosi nie więcej niż 40 godzin.

c) Państwa członkowskie określają warunki, na podstawie których dane, o których mowa w lit. b), mogą zostać stwierdzone.

3. „Wyroby podlegające akcyzie” oznaczają produkty energetyczne, alkohol i napoje alkoholowe oraz tytoń przetworzony, zgodnie z definicją zawartą w obowiązujących przepisach wspólnotowych, z wyjątkiem gazu dostarczanego w systemie gazowym oraz energii elektrycznej.

Artykuł 3

1. W drodze odstępstwa od art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i) następujące transakcje nie podlegają opodatkowaniu VAT:

a) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów, których dostawa byłaby zwolniona na terytorium państwa członkowskiego nabycia na podstawie art. 148 i 151, dokonywane przez podatnika lub osobę prawną niebędącą podatnikiem;

b) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów inne niż te, o których mowa w lit. a) i art. 4, oraz inne niż nabycia nowych środków transportu i wyrobów podlegających akcyzie, dokonywane przez podatnika do celów związanych z prowadzonym przez niego gospodarstwem rolnym, leśnym lub rybackim podlegającym wspólnemu systemowi ryczałtowemu dla rolników, przez podatnika dokonującego wyłącznie dostaw towarów lub świadczenia usług, z tytułu których nie ma on prawa do odliczenia VAT, lub przez osobę prawną niebędącą podatnikiem.

2. Przepisy ust. 1 lit. b) mają zastosowanie wyłącznie, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

a) w ciągu danego roku kalendarzowego całkowita wartość wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów nie przekracza progu ustalanego przez państwa członkowskie, który nie może być niższy niż 10 000 EUR lub równowartość tej kwoty w walucie krajowej;

b) w poprzednim roku kalendarzowym całkowita wartość wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów nie przekroczyła progu przewidzianego w lit. a).

Próg, który stanowi odniesienie, obejmuje całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT należnego lub zapłaconego w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów, wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów, o których mowa w ust. 1 lit. b).

3. Państwa członkowskie przyznają podatnikom i osobom prawnym niebędącym podatnikami, które są objęte przepisami ust. 1 lit. b), prawo wyboru systemu ogólnego przewidzianego w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i).

Państwa członkowskie określają szczegółowe zasady korzystania z możliwości, o której mowa w akapicie pierwszym, która w każdym przypadku obejmuje dwa lata kalendarzowe.

Artykuł 4

Oprócz transakcji, o których mowa w art. 3, opodatkowaniu VAT nie podlegają następujące transakcje:

a) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków, określonych w art. 311 ust. 1 pkt 1-4, jeżeli sprzedawca jest podatnikiem-pośrednikiem działającym w takim charakterze, a nabyte towary zostały opodatkowane VAT w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów, zgodnie z procedurą marży przewidzianą w art. 312-325;

b) wewnątrzwspólnotowe nabycia używanych środków transportu, określonych w art. 327 ust. 3, jeżeli sprzedawca jest podatnikiem-pośrednikiem działającym w takim charakterze, a nabyty używany środek transportu został opodatkowany VAT w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu, zgodnie z procedurą przejściową mającą zastosowanie do używanych środków transportu;

c) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków określonych w art. 311 ust. 1 pkt 1-4, jeżeli sprzedawca jest organizatorem sprzedaży w drodze aukcji publicznej działającym w takim charakterze, a nabyte towary zostały opodatkowane VAT w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu, zgodnie z procedurą szczególną dotyczącą sprzedaży w drodze aukcji publicznej.

TYTUŁ II

ZAKRES TERYTORIALNY

Artykuł 5

Do celów niniejszej dyrektywy wprowadza się następujące definicje:

(1) „Wspólnota” i „terytorium Wspólnoty” oznaczają terytoria państw członkowskich, zgodnie z definicją zawartą w pkt 2;

(2) „państwo członkowskie” i „terytorium państwa członkowskiego” oznaczają terytorium każdego państwa członkowskiego Wspólnoty, do którego ma zastosowanie Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, zgodnie z jego art. 299, z wyłączeniem terytoriów wymienionych w art. 6 niniejszej dyrektywy;

(3) „terytoria trzecie” oznaczają terytoria wymienione w art. 6;

(4) „państwo trzecie” oznacza wszystkie państwa lub terytoria, do których nie ma zastosowania traktat.

Artykuł 6

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących terytoriów należących do obszaru celnego Wspólnoty:

a) Góra Athos;

b) Wyspy Kanaryjskie;

- c) francuskie departamenty zamorskie;
  - d) Wyspy Alandzkie;
  - e) Wyspy Normandzkie.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących terytoriów nienależących do obszaru celnego Wspólnoty:

- a) Wyspa Helgoland;
- b) terytorium Büsingen;
- c) Ceuta;
- d) Melilla;
- e) Livigno;
- f) Campione d'Italia;
- g) włoska część jeziora Lugano.

Artykuł 7

1. Uwzględniając konwencje i traktaty zawarte, odpowiednio, z Francją, Zjednoczonym Królestwem i Cyprzem, Księstwem Monako, Wyspą Man i suwerenne strefy Zjednoczonego Królestwa – Akrotiri i Dhekelia –, nie są uznawane, do celów stosowania niniejszej dyrektywy, jako państwa trzecie.

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zapewnić, że transakcje mające początek w Księstwie Monako lub przeznaczone dla Księstwa Monako są uznawane za transakcje mające początek we Francji lub przeznaczone dla Francji; transakcje mające początek na Wyspie Man lub przeznaczone dla Wyspy Man są uznawane za transakcje mające początek w Zjednoczonym Królestwie lub przeznaczone dla Zjednoczonego Królestwa, a transakcje mające początek w suwerennych strefach Zjednoczonego Królestwa, Akrotiri i Dhekelia, lub przeznaczone dla tych suwerennych stref są uznawane za transakcje mające początek na Cyprze lub przeznaczone dla Cypru.

Artykuł 8

Jeżeli Komisja uzna, że przepisy przewidziane w art. 6 i 7 nie mają już uzasadnienia, szczególnie w kategoriach neutralnych warunków konkurencji lub zasobów własnych, przedstawia ona Radzie odpowiednie wnioski.

TYTUŁ III

PODATNICY

Artykuł 9

1. „Podatnikiem” jest każda osoba prowadząca samodzielnie w dowolnym miejscu jakąkolwiek działalność gospodarczą, bez względu na cel czy też rezultaty takiej działalności.

„Działalność gospodarcza” obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, włącznie z górnictwem, działalnością rolniczą i wykonywaniem wolnych zawodów lub uznanych za takie. Za działalność gospodarczą uznaje się

w szczególności wykorzystywanie, w sposób ciągły, majątku rzeczowego lub wartości niematerialnych w celu uzyskania z tego tytułu dochodu.

2. Poza osobami, o których mowa w ust. 1, za podatnika uznawana jest każda osoba, która okazjonalnie dokonuje dostawy nowego środka transportu wysyłanego lub transportowanego do nabywcy przez sprzedawcę, przez nabywcę albo na rzecz sprzedawcy lub nabywcy, do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza terytorium państwa członkowskiego, ale na terytorium Wspólnoty.

Artykuł 10

Warunek, o którym mowa w art. 9 ust. 1, przewidujący, że działalność gospodarcza jest prowadzona samodzielnie wyklucza opodatkowanie VAT pracowników i innych osób, o ile są one związane z pracodawcą umową o pracę lub jakimkolwiek innymi więzami prawnymi tworzącymi stosunek prawny między pracodawcą a pracownikiem w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia i odpowiedzialności pracodawcy.

Artykuł 11

Po konsultacji z komitetem doradczym ds. podatku od wartości dodanej (zwanym dalej „Komitetem ds. VAT”), każde państwo członkowskie może uznać za jednego podatnika osoby mające siedzibę na terytorium tego samego państwa członkowskiego, które będąc niezależnymi pod względem prawnym, są ściśle powiązane pod względem finansowym, ekonomicznym i organizacyjnym.

Państwo członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w akapicie pierwszym może przyjąć wszelkie niezbędne środki, aby zapobiec uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania poprzez wykorzystanie tego przepisu.

Artykuł 12

1. Państwa członkowskie mogą uznać za podatnika każdego, kto okazjonalnie dokonuje transakcji związanej z działalnością, o której mowa w art. 9 ust. 1 akapit drugi, w szczególności jednej z następujących transakcji:

- a) dostawa budynku lub części budynku oraz związanego z nim gruntu, przed pierwszym zasiedleniem;
- b) dostawa terenu budowlanego.

2. Do celów ust. 1 lit. a) „budynek” oznacza dowolną konstrukcję trwale związaną z gruntem.

Państwa członkowskie mogą określić szczegółowe zasady stosowania kryterium, o którym mowa w ust. 1 lit. a), do przebudowy budynków oraz zdefiniować pojęcie „gruntu związanego z budynkiem”.

Państwa członkowskie mogą zastosować kryteria inne niż kryterium pierwszego zasiedlenia, takie jak okres upływający między datą ukończenia budynku a datą pierwszej dostawy lub też okres upływający między datą pierwszego zasiedlenia a datą następnej dostawy, pod warunkiem że okresy te nie przekraczają, odpowiednio, pięciu i dwóch lat.

3. Do celów ust. 1 lit. b) „teren budowlany” oznacza każdy grunt nieuzbrojony lub uzbrojony, uznawany za teren budowlany przez państwa członkowskie.

Artykuł 13

1. Krajowe, regionalne i lokalne organy władzy oraz inne podmioty prawa publicznego nie są uważane za podatników w związku z działalnością, którą podejmują lub transakcjami, których dokonują jako organy władzy publicznej, nawet jeśli pobierają należności, opłaty, składki lub płatności w związku z takimi działaniami lub transakcjami.

Jednakże w przypadku gdy podejmują one takie działania lub dokonują takich transakcji, są uważane za podatników w odniesieniu do tych działań lub transakcji, gdyby wykluczenie ich z kategorii podatników prowadziło do znaczących zakłóceń konkurencji.

W każdych okolicznościach podmioty prawa publicznego są uważane za podatników w związku z czynnościami określonymi w załączniku I, chyba że niewielka skala tych działań sprawia, że mogą być one pominięte.

2. Państwa członkowskie mogą uznać działalność podmiotów prawa publicznego, zwolnioną na podstawie art. 132, 135, 136, 371, 374, 375, 376 i 377, art. 378 ust. 2, art. 379 ust. 2 i art. 380-390, za działalność, którą podmioty te podejmują jako organy władzy publicznej.

TYTUŁ IV

TRANSAKcje PODLEGAJĄCE OPODATKOWANIU

ROZDZIAŁ 1

Dostawa towarów

Artykuł 14

1. „Dostawa towarów” oznacza przeniesienie prawa do rozporządzania rzeczą jak właściciel.

2. Poza czynnością, o której mowa w ust. 1, za dostawę towarów uznaje się następujące czynności:

- a) przeniesienie prawa własności do towaru w zamian za odszkodowanie, z nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu albo z mocy prawa;
- b) faktyczne przekazanie towaru zgodnie z umową najmu towarów na czas określony lub sprzedaży towaru na warunkach odroczonej płatności, która zawiera klauzulę o przeniesieniu własności w następstwie normalnych zdarzeń nie później niż z chwilą zapłaty ostatniej raty;
- c) przekazanie towaru na podstawie umowy, zgodnie z którą przewidziana jest od zakupu lub sprzedaży.

3. Państwa członkowskie mogą uznać za dostawę towarów przekazanie niektórych robót budowlanych.

Artykuł 15

1. Energia elektryczna, gaz, energia cieplna, chłodnicza i tym podobne są uważane za rzeczy.

2. Państwa członkowskie mogą uznać za rzeczy:

- a) określone udziały w nieruchomości;
- b) prawa rzeczowe dające ich posiadaczowi prawo do korzystania z nieruchomości;
- c) udziały i inne równoważne udziałom tytuły prawne dające ich posiadaczowi prawne lub faktyczne prawo własności lub posiadania nieruchomości lub jej części.

Artykuł 16

Wykorzystanie przez podatnika towarów stanowiących część majątku jego przedsiębiorstwa do celów prywatnych podatnika lub jego pracowników, które przekazuje nieodpłatnie lub, w ujęciu ogólnym, które przeznacza do celów innych niż prowadzona przez niego działalność, gdy VAT od powyższych towarów lub ich części podlegał w całości lub w części odliczeniu, jest uznawane za odpłatną dostawę towarów.

Za odpłatną dostawę towarów nie uznaje się jednakże wykorzystania do celów działalności przedsiębiorstwa podatnika towarów stanowiących prezenty o niskiej wartości i próbki.

Artykuł 17

1. Przemieszczenie przez podatnika towarów stanowiących część majątku jego przedsiębiorstwa do innego państwa członkowskiego uznaje się za odpłatną dostawę towarów.

„Przemieszczenie do innego państwa członkowskiego” oznacza każdą wysyłkę lub transport rzeczowego majątku ruchomego przez podatnika lub na jego rzecz, do celów działalności jego przedsiębiorstwa, do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza terytorium państwa członkowskiego, w którym ten majątek się znajduje, jednakże na terytorium Wspólnoty.

2. Za przemieszczenie do innego państwa członkowskiego nie uznaje się wysyłki lub transportu towarów do celów jednej z następujących transakcji:

- a) dostawy towarów dokonanej przez podatnika na terytorium państwa członkowskiego zakończenia wysyłki lub transportu, na warunkach przewidzianych w art. 33;
- b) dostawy towarów, które są instalowane lub montowane przez dostawcę lub w jego imieniu, dokonanej przez podatnika na terytorium państwa członkowskiego zakończenia wysyłki lub transportu towarów, na warunkach przewidzianych w art. 36;
- c) dostawy towarów dokonanej przez podatnika na pokładzie jednostki pływającej, statku powietrznego lub pociągu w czasie przewozu osób, na warunkach przewidzianych w art. 37;

- d) dostawy gazu w systemie gazowym lub dostawy energii elektrycznej, na warunkach przewidzianych w art. 38 i 39;
- e) dostawy towarów dokonanej przez podatnika na terytorium państwa członkowskiego, na warunkach przewidzianych w art. 138, 146, 147, 148, 151 i 152;
- f) świadczenia usługi wykonanej na rzecz podatnika i obejmującej prace dotyczące danych towarów, fizycznie wykonane na terytorium państwa członkowskiego zakończenia wysyłki lub transportu towarów, pod warunkiem że towary te, po wykonaniu dotyczących ich prac, zostaną odesłane z powrotem do tego podatnika w państwie członkowskim, z którego zostały pierwotnie wysłane lub przetransportowane;
- g) czasowego użycia danych towarów na terytorium państwa członkowskiego zakończenia wysyłki lub transportu towarów w celu świadczenia usług przez podatnika mającego siedzibę w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów;
- h) czasowego użycia danych towarów przez okres nieprzekraczający 24 miesiące, na terytorium innego państwa członkowskiego, w którym import takich samych towarów z państwa trzeciego w celu ich czasowego użycia byłby objęty procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przyzwozowych.

3. W przypadku gdy jeden z warunków, od których uzależnione jest skorzystanie z przepisów ust. 2, przestaje być spełniony, towary te uznaje się za towary przemieszczone do innego państwa członkowskiego. W takim przypadku przemieszczenie uznaje się za dokonane w chwili, gdy dany warunek przestał być spełniany.

Artykuł 18

Państwa członkowskie mogą uznać za odpłatną dostawę towarów każdą z następujących czynności:

- a) wykorzystanie przez podatnika do celów działalności jego przedsiębiorstwa towarów wytworzonych, skonstruowanych, wydobytych, przetworzonych, nabytych lub importowanych w ramach prowadzenia takiej działalności, jeżeli VAT od takich towarów, w przypadku ich nabycia od innego podatnika, nie podlegałby w całości odliczeniu;
- b) wykorzystanie przez podatnika towarów do celów działalności niepodlegającej opodatkowaniu, w przypadku gdy VAT od takich towarów podlegał w całości lub w części odliczeniu w momencie ich nabycia lub wykorzystania zgodnie z lit. a);
- c) z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 19, zatrzymanie towarów przez podatnika lub jego następców prawnych, w przypadku gdy zaprzestaje on prowadzenia działalności gospodarczej podlegającej opodatkowaniu, jeżeli VAT od takich towarów podlegał w całości lub w części odliczeniu w momencie ich nabycia lub wykorzystania zgodnie z lit. a).

Artykuł 19

W przypadku przekazania, odpłatnie lub nieodpłatnie lub jako aportu do spółki całości lub części majątku, państwa członkowskie mogą uznać, że dostawa towarów nie miała miejsca i że w takim przypadku osoba, której przekazano towary, będzie traktowana jako następcą prawny przekazującego.

W przypadkach gdy odbiorca nie podlega w pełni opodatkowaniu, państwa członkowskie mogą przedsięwziąć środki niezbędne w celu uniknięcia zakłóceń konkurencji. Mogą także przyjąć wszelkie niezbędne środki, aby zapobiec uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania poprzez wykorzystanie przepisów niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ 2

Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów

Artykuł 20

„Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów” oznacza nabycie prawa do rozporządzania jak właściciel rzeczowym majątkiem ruchomym wysyłanym lub transportowanym do nabywcy przez sprzedawcę, przez nabywcę lub na ich rzecz, do miejsca przeznaczenia w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów.

W przypadku towarów nabytych przez osobę prawną niebędącą podatnikiem, wysyłanych lub transportowanych z terytorium trzeciego lub państwa trzeciego i importowanych przez taką osobę do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie zakończenia wysyłki lub transportu towarów, towary uważa się za wysłane lub przetransportowane z państwa członkowskiego importu. Takie państwo członkowskie przyznaje importerowi wskazanemu lub uznanemu za osobę zobowiązaną do zapłaty VAT zgodnie z art. 201, zwrot VAT zapłaconego z tytułu importu towarów, o ile importer wykaze, że dokonane przez niego nabycie zostało opodatkowane VAT w państwie członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu towarów.

Artykuł 21

Za odpłatne wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów uznaje się wykorzystanie przez podatnika do celów działalności jego przedsiębiorstwa towarów wysyłanych lub transportowanych przez podatnika lub na jego rzecz z innego państwa członkowskiego, na terytorium którego towary te zostały wyprodukowane, wydobyte, przetworzone, zakupione lub nabyte w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. b), lub do którego zostały one zaimportowane przez tego podatnika w ramach działalności jego przedsiębiorstwa.

Artykuł 22

Za odpłatne wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów uznaje się wykorzystanie przez siły zbrojne państwa będącego członkiem Traktatu Północnoatlantyckiego, do ich użytku lub do użytku towarzyszących im pracowników cywilnych, towarów, które nie zostały przez te siły zbrojne nabyte na ogólnych zasadach regulujących opodatkowanie na rynku krajowym państwa członkowskiego, jeżeli import tych towarów nie podlegałby zwolnieniu przewidzianemu w art. 143 lit. h).

Artykuł 23

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki zapewniające zaklasyfikowanie transakcji, które zostałyby uznane za dostawy towarów, gdyby zostały dokonane na ich terytorium przez podatnika działającego w takim charakterze, jako wewnątrz-wspólnotowych nabywców towarów.

ROZDZIAŁ 3**Świadczenie usług****Artykuł 24**

1. „Świadczenie usług” oznacza każdą transakcję, która nie stanowi dostawy towarów.
2. „Usługi telekomunikacyjne” oznaczają usługi dotyczące transmisji, emisji i odbioru sygnałów, tekstów, obrazów i dźwięków lub wszelkiego rodzaju informacji drogą kablową, radiową, optyczną lub za pośrednictwem innych systemów elektromagnetycznych, w tym związane z nimi przeniesienie lub cesja praw do użytkowania środków dla zapewnienia takiej transmisji, emisji i odbioru, wraz z zapewnieniem dostępu do ogólnosięciowej sieci informacyjnych.

Artykuł 25

Świadczenie usług może obejmować między innymi jedną z następujących czynności:

- a) przeniesienie praw do wartości niematerialnych, bez względu na to, czy są one przedmiotem dokumentu ustanawiającego tytuł prawny, czy nie;
- b) zobowiązanie do zaniechania działania lub do tolerowania czynności lub sytuacji;
- c) świadczenie usług na podstawie nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu lub z mocy prawa.

Artykuł 26

1. Za odpłatne świadczenie usług uznaje się każdą z następujących czynności:

- a) użycie towarów stanowiących część majątku przedsiębiorstwa do celów prywatnych podatnika lub jego pracowników lub, bardziej ogólnie, do celów innych niż działalność jego przedsiębiorstwa, w przypadkach kiedy VAT od takich towarów podlegał w całości lub w części odliczeniu;
- b) nieodpłatne świadczenie usług przez podatnika na prywatny użytek jego lub jego pracowników, lub bardziej ogólnie, do celów innych niż działalność jego przedsiębiorstwa.

2. Państwa członkowskie mogą odstąpić od stosowania przepisów ust. 1, pod warunkiem że takie odstąpienie nie będzie prowadzić do zakłóceń konkurencji.

Artykuł 27

Aby zapobiec zakłóceniom konkurencji i po konsultacji z Komitetem ds. VAT, państwa członkowskie mogą uznać za

odpłatne świadczenie usług świadczenie przez podatnika usługi do celów działalności jego przedsiębiorstwa, w przypadku gdy VAT od takiej usługi, gdyby była świadczona przez innego podatnika, nie podlegałby w całości odliczeniu.

Artykuł 28

W przypadku gdy podatnik, działając we własnym imieniu, ale na rzecz osoby trzeciej, bierze udział w świadczeniu usług, przyjmuje się, że podatnik ten sam otrzymał i wyświadczył te usługi.

Artykuł 29

Art. 19 stosuje się na takich samych warunkach do świadczenia usług.

ROZDZIAŁ 4**Import towarów****Artykuł 30**

„Import towarów” oznacza wprowadzenie na terytorium Wspólnoty towarów, które nie znajdują się w swobodnym obrocie w rozumieniu art. 24 traktatu.

Poza czynnością, o której mowa w akapicie pierwszym, za import towarów uznaje się wprowadzenie na terytorium Wspólnoty towarów znajdujących się w swobodnym obrocie pochodzących z terytorium trzeciego stanowiącego część terytorium celnego Wspólnoty.

TYTUŁ V**MIEJSCE TRANSAKЦИИ PODLEGAJĄCYCH OPODATKOWANIU****ROZDZIAŁ 1****Miejsce dostawy towarów****Sekcja 1****Dostawa towarów bez transportu****Artykuł 31**

W przypadku towarów niewysyłanych ani nietransportowanych za miejsce dostawy towarów uznaje się miejsce, w którym towary te znajdują się w momencie dostawy.

Sekcja 2**Dostawa towarów wraz z transportem****Artykuł 32**

W przypadku towarów wysyłanych lub transportowanych przez dostawcę lub nabywcę lub też osobę trzecią, za miejsce dostawy uznaje się miejsce, w którym znajdują się towary w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów do nabywcy.

Jednak w przypadku, gdy miejsce rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów znajduje się na terytorium trzecim lub w państwie trzecim, uznaje się, że zarówno miejsce dostawy dokonywanej przez importera wskazanego lub uznanego zgodnie z art. 201 za osobę zobowiązaną do zapłaty VAT, jak

i miejsce każdej kolejnej dostawy znajduje się w państwie członkowskim importu towarów.

Artykuł 33

1. W drodze odstępstwa od art. 32, za miejsce dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych przez dostawcę lub na jego rzecz z państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie zakończenia wysyłki lub transportu towarów, uznaje się miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu towarów do nabywcy, w przypadku gdy zostaną spełnione następujące warunki:

- a) dostawa towarów dokonywana jest na rzecz podatnika lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem, w przypadku których wewnątrzspółnotowe nabycia towarów nie podlegają opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 ust. 1, lub na rzecz każdej innej osoby niebędącej podatnikiem;
- b) dostarczane towary nie są nowymi środkami transportu ani towarami dostarczonymi po montażu lub instalacji, z próbnym uruchomieniem lub bez niego, przez dostawcę lub w jego imieniu.

2. W przypadku gdy dostarczane towary są wysyłane lub transportowane z terytorium trzeciego lub państwa trzeciego oraz importowane przez dostawcę do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie zakończenia wysyłki lub transportu towarów do nabywcy, uważa się, że zostały one wysłane lub przetransportowane z państwa członkowskiego importu.

Artykuł 34

1. Z zastrzeżeniem spełnienia poniższych warunków przepisy art. 33 nie mają zastosowania do dostaw towarów wysyłanych lub transportowanych do tego samego państwa członkowskiego, w przypadku gdy to państwo członkowskie jest państwem członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu towarów:

- a) dostarczane towary nie są wyrobami podlegającymi akcyzie;
- b) całkowita wartość, z wyłączeniem VAT, takich dostaw dokonanych na warunkach przewidzianych w art. 33 w tym państwie członkowskim nie przekracza kwoty 100 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej w danym roku kalendarzowym;
- c) całkowita wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów innych niż wyroby podlegające akcyzie dokonanych na warunkach przewidzianych w art. 33 w tym państwie członkowskim nie przekroczyła kwoty 100 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej w poprzednim roku kalendarzowym.

2. Państwo członkowskie, na którego terytorium znajdują się towary w momencie zakończenia ich wysyłki lub transportu do nabywcy, może ograniczyć próg, o którym mowa w ust. 1, do kwoty 35 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej, jeżeli to państwo członkowskie obawia się, że próg 100 000 EUR może prowadzić do poważnych zakłóceń konkurencji.

Państwa członkowskie, które korzystają z możliwości, o której mowa w akapicie pierwszym, podejmą niezbędne środki, aby poinformować o tym właściwe organy władzy publicznej w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów.

3. Komisja możliwie najszybciej składa Radzie sprawozdanie w sprawie funkcjonowania specjalnego progu wynoszącego 35 000 EUR, o którym mowa w ust. 2, wraz z odpowiednimi wnioskami, w stosownym przypadku.

4. Państwo członkowskie, na terytorium którego znajdują się towary w momencie rozpoczęcia ich wysyłki lub transportu, przyznaje podatnikom dokonującym dostaw towarów, które mogą być objęte przepisami ust. 1, prawo wyboru, aby miejsce dostawy było określane zgodnie z art. 33.

Zainteresowane państwa członkowskie określają szczegółowe zasady korzystania z możliwości, o której mowa w akapicie pierwszym, która w każdym przypadku obejmuje okres dwóch lat kalendarzowych.

Artykuł 35

Przepisy art. 33 i 34 nie mają zastosowania do dostaw towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków, określonych w art. 311 ust. 1 pkt 1-4, ani do dostaw używanych środków transportu, określonych w art. 327 ust. 3, podlegających opodatkowaniu VAT zgodnie z procedurami szczególnymi obowiązującymi w tych dziedzinach.

Artykuł 36

W przypadku gdy towary wysyłane lub transportowane przez dostawcę, nabywcę lub osobę trzecią są instalowane lub montowane, z próbnym uruchomieniem lub bez niego, przez dostawcę lub w jego imieniu, za miejsce dostawy uznaje się miejsce, w którym towary są instalowane lub montowane.

W przypadku gdy instalacja lub montaż dokonywane są w państwie członkowskim innym niż państwo dostawcy, państwo członkowskie, na terytorium którego dokonywana jest instalacja lub montaż, podejmuje środki niezbędne, aby uniknąć podwójnego opodatkowania w tym państwie członkowskim.

Sekcja 3

Dostawa towarów na pokładzie jednostki pływającej, statku powietrznego lub pociągu

Artykuł 37

1. W przypadku dostaw towarów na pokładzie jednostki pływającej, statku powietrznego lub pociągu podczas części przewozu pasażerów wykonywanej na terytorium Wspólnoty za miejsce dostawy uznaje się miejsce rozpoczęcia przewozu osób.

2. Do celów ust. 1 „część przewozu osób wykonywana na terytorium Wspólnoty” oznacza część przewozu, która odbywa się bez postoju poza terytorium Wspólnoty, od miejsca rozpoczęcia do miejsca zakończenia przewozu osób.

„Miejsce rozpoczęcia przewozu osób” oznacza pierwsze planowane miejsce przyjęcia na pokład pasażerów na terytorium Wspólnoty, w stosownym przypadku po postoju poza terytorium Wspólnoty.

„Miejsce zakończenia przewozu osób” oznacza ostatnie na terytorium Wspólnoty planowane miejsce opuszczenia pokładu przez pasażerów, którzy weszli na pokład na terytorium Wspólnoty, w stosownym przypadku przed postojem poza terytorium Wspólnoty.

W przypadku podróży w obie strony, powrotny odcinek podróży uznawany jest za oddzielny przewóz.

3. Komisja możliwie najszybciej przedkłada Radzie sprawozdanie, w stosownym przypadku, wraz z odpowiednimi wnioskami dotyczącymi miejsca opodatkowania dostaw towarów przeznaczonych do konsumpcji na pokładzie i świadczenia usług, w tym usług restauracyjnych świadczonych na rzecz pasażerów znajdujących się na pokładzie jednostki pływającej, statku powietrznego lub pociągu.

Do czasu przyjęcia wniosków, o których mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie mogą zwolnić lub utrzymać zwolnienie, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, dla dostaw towarów przeznaczonych do konsumpcji na pokładzie, których miejsce opodatkowania zostało określone zgodnie z ust. 1.

Sekcja 4

Dostawa towarów poprzez sieci dystrybucji

Artykuł 38

1. W przypadku dostaw gazu w systemie gazowym lub dostaw energii elektrycznej do podatnika-pośrednika, za miejsce dostawy uznaje się miejsce, w którym ten podatnik-pośrednik ma siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, na rzecz którego dostarczane są towary lub, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu.

2. Do celów ust. 1, „podatnik-pośrednik” oznacza podatnika, którego główna działalność w odniesieniu do zakupu gazu lub energii elektrycznej polega na odsprzedaży tych produktów, i którego własna konsumpcja tych produktów jest nieznaczna.

Artykuł 39

W przypadku dostawy gazu w systemie gazowym lub dostawy energii elektrycznej, jeżeli taka dostawa nie jest objęta art. 38, za miejsce dostawy uznaje się miejsce, w którym nabywca faktycznie wykorzystuje i konsumuje te towary.

W przypadku gdy całość lub część gazu lub energii elektrycznej nie została faktycznie skonsumowana przez nabywcę, uznaje się, że towary nieskonsumowane zostały wykorzystane i skonsumowane w miejscu, w którym nabywca ma siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, na rzecz którego dostarczane są towary. W przypadku gdy nabywca nie ma takiej siedziby lub stałego miejsca

prowadzenia działalności gospodarczej, uznaje się, że wykorzystał i skonsumował wyżej wymienione towary w stałym miejscu zamieszkania lub w zwykłym miejscu pobytu.

ROZDZIAŁ 2

Miejsce wewnątrzspółnotowego nabycia towarów

Artykuł 40

Za miejsce wewnątrzspółnotowego nabycia towarów uznaje się miejsce zakończenia wysyłki lub transportu tych towarów do nabywcy.

Artykuł 41

Bez uszczerbku dla przepisu art. 40, za miejsce wewnątrzspółnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i) uznaje się miejsce na terytorium państwa członkowskiego, które nadało numer identyfikacyjny VAT, pod którym nabywca dokonał takiego nabycia, chyba że nabywca wykaże, że nabycie to zostało opodatkowane VAT zgodnie z art. 40.

Jeżeli zgodnie z art. 40, nabycie towarów jest opodatkowane VAT w państwie członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu towarów, po tym jak zostało opodatkowane zgodnie z akapitem pierwszym, podstawa opodatkowania zostaje odpowiednio obniżona w państwie członkowskim, które nadało numer identyfikacyjny VAT, pod którym nabywca towarów dokonał nabycia.

Artykuł 42

Przepisy art. 41 akapit pierwszy nie mają zastosowania, a wewnątrzspółnotowe nabycie towarów zostaje uznane za opodatkowane VAT zgodnie z art. 40, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:

- nabywca wykaże, że dokonał wewnątrzspółnotowego nabycia towarów do celów późniejszej dostawy na terytorium państwa członkowskiego określonego zgodnie z art. 40, w odniesieniu do której odbiorca został wyznaczony jako osoba zobowiązana do zapłaty VAT zgodnie z art. 197;
- nabywca wypełnił obowiązki dotyczące złożenia informacji podsumowującej przewidziane w art. 265.

ROZDZIAŁ 3

Miejsce świadczenia usług

Sekcja 1

Zasada ogólna

Artykuł 43

Miejscem świadczenia usług jest miejsce, w którym usługodawca ma siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego świadczy usługę lub, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu.

Sekcja 2

Przepisy szczególne

Podsekcja 1

Świadczenie usług przez pośredników

Artykuł 44

Miejscem świadczenia usług innych niż usługi, o których mowa w art. 50 i 54 oraz art. 56 ust. 1, przez pośrednika działającego w imieniu i na rzecz osoby trzeciej, jest miejsce, w którym dokonywana jest podstawowa transakcja zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.

W przypadku jednak gdy usługobiorca korzystający z usług świadczonych przez pośrednika jest zidentyfikowany do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo, na terytorium którego dokonano danej transakcji, uznaje się, że miejscem świadczenia usługi przez pośrednika jest terytorium państwa członkowskiego, które nadało usługobiorcy numer identyfikacyjny VAT, pod którym usługa została dla niego wykonana.

Podsekcja 2

Świadczenie usług związanych z nieruchomościami

Artykuł 45

Miejscem świadczenia usług związanych z nieruchomością, łącznie z usługami agentów nieruchomości i rzeczoznawców oraz usługami związanymi z przygotowaniem i koordynacją prac budowlanych, takimi jak usługi architektów i biur nadzoru budowlanego, jest miejsce, w którym znajduje się dana nieruchomość.

Podsekcja 3

Świadczenie usług transportu

Artykuł 46

Miejscem świadczenia usług transportowych innych niż wewnątrzspółnotowy transport towarów jest miejsce, w którym odbywa się transport, biorąc pod uwagę pokonywane odległości.

Artykuł 47

Miejscem świadczenia usług wewnątrzspółnotowego transportu towarów jest miejsce rozpoczęcia transportu.

W przypadku jednak gdy usługa wewnątrzspółnotowego transportu towarów jest świadczona usługobiorcom zidentyfikowanym do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo rozpoczęcia transportu, uznaje się, że miejscem świadczenia usługi jest terytorium państwa członkowskiego, które nadało usługobiorcy numer identyfikacyjny VAT, pod którym usługa została dla niego wykonana.

Artykuł 48

„Wewnątrzspółnotowy transport towarów” oznacza każdy transport towarów, w przypadku gdy miejsce rozpoczęcia

i miejsce zakończenia transportu znajdują się na terytorium dwóch różnych państw członkowskich.

„Miejsce rozpoczęcia transportu” oznacza miejsce, w którym faktycznie rozpoczyna się transport towarów, niezależnie od odległości przebytych do miejsca, gdzie znajdują się towary.

„Miejsce zakończenia transportu” oznacza miejsce, w którym faktycznie kończy się transport towarów.

Artykuł 49

Za wewnątrzspółnotowy transport towarów uznaje się transport towarów, którego miejsce rozpoczęcia i miejsce zakończenia znajdują się na terytorium tego samego państwa członkowskiego, w przypadku gdy transport ten jest bezpośrednio związany z transportem towarów, którego miejsce rozpoczęcia i miejsce zakończenia znajdują się na terytoriach dwóch różnych państw członkowskich.

Artykuł 50

Miejscem świadczenia usług wykonywanych przez pośrednika, działającego w imieniu i na rzecz osoby trzeciej, gdy pośrednik uczestniczy w świadczeniu usługi wewnątrzspółnotowego transportu towarów, jest miejsce rozpoczęcia transportu.

W przypadku jednak gdy usługobiorca korzystający z usług świadczonych przez pośrednika jest zidentyfikowany do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo rozpoczęcia transportu, uznaje się, że miejscem świadczenia usług przez pośrednika jest terytorium państwa członkowskiego, które nadało usługobiorcy numer identyfikacyjny VAT, pod którym usługa została dla niego wykonana.

Artykuł 51

Państwa członkowskie nie muszą nakładać VAT na ten odcinek wewnątrzspółnotowego transportu towarów, który odbywa się szlakiem wodnym znajdującym się poza terytorium Wspólnoty.

Podsekcja 4

Świadczenie usług związanych z działalnością kulturalną i podobną działalnością, usług pomocniczych do usług transportu lub usług związanych z rzeczowym majątkiem ruchomym

Artykuł 52

Miejscem świadczenia następujących usług jest miejsce, w którym usługa jest faktycznie świadczona:

- działalność kulturalna, artystyczna, sportowa, naukowa, edukacyjna, rozrywkowa lub podobna, w tym działania podejmowane przez organizatorów takiej działalności oraz, w stosownym przypadku, usługi pomocnicze do takiej działalności;
- czynności pomocnicze do usług transportu, taka jak załadunek, rozładunek, przeładunek i podobne czynności;
- wycena rzeczowego majątku ruchomego lub prace na tym majątku.

Artykuł 53

W drodze odstępstwa od art. 52 lit. b) uznaje się, że miejscem świadczenia usług obejmujących czynności pomocnicze do wewnątrzspółnotowego transportu towarów, świadczonych na rzecz usługobiorców zidentyfikowanych do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo, na którego terytorium czynności te są faktycznie wykonywane, jest terytorium państwa członkowskiego, które nadało usługobiorcy numer identyfikacyjny VAT, pod którym usługa została dla niego wykonana.

Artykuł 54

Miejscem świadczenia usług przez pośrednika działającego w imieniu i na rzecz osoby trzeciej, gdy pośrednik uczestniczy w świadczeniu usług obejmujących czynności pomocnicze do wewnątrzspółnotowego transportu towarów, jest miejsce, w którym czynności pomocnicze są faktycznie wykonywane.

W przypadku jednak gdy usługobiorca korzystający z usług świadczonych przez pośrednika jest zidentyfikowany do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo, na terytorium którego faktycznie wykonywano czynności pomocnicze, uznaje się, że miejscem świadczenia usług przez pośrednika jest terytorium państwa członkowskiego, które nadało usługobiorcy numer identyfikacyjny VAT, pod którym usługa została dla niego wykonana.

Artykuł 55

W drodze odstępstwa od art. 52 lit. c) uznaje się, że miejscem świadczenia usług obejmujących wycenę rzeczowego majątku ruchomego lub prace na tym majątku, na rzecz usługobiorców zidentyfikowanych do celów VAT w państwie członkowskim innym niż państwo, na którego terytorium usługi te są faktycznie świadczone, jest terytorium państwa członkowskiego, które nadało usługobiorcy numer identyfikacyjny VAT, pod którym usługa została dla niego wykonana.

Odstępstwo, o którym mowa w akapicie pierwszym, ma zastosowanie wyłącznie, jeżeli towary są wysyłane lub transportowane poza państwo członkowskie, w którym usługa była faktycznie świadczona.

Podsekcja 5**Świadczenie usług różnych****Artykuł 56**

1. Miejscem świadczenia wymienionych poniżej usług, wykonywanych na rzecz usługobiorców mających siedzibę poza Wspólnotą lub na rzecz podatników mających siedzibę we Wspólnocie, ale w innym państwie niż usługodawca, jest miejsce, w którym usługobiorca posiada siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, na rzecz którego świadczone są usługi lub, w przypadku ich braku, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu:

- a) przeniesienie i cesja praw autorskich, patentów, licencji, praw do znaków towarowych i handlowych oraz praw pokrewnych;

- b) usługi reklamy;
- c) usługi konsultantów, inżynierów, firm konsultingowych, prawników, księgowych oraz inne podobne usługi, jak również przetwarzanie danych i dostarczanie informacji;
- d) zobowiązanie do całkowitego lub częściowego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub korzystania z prawa, o którym mowa w niniejszym ustępie;
- e) usługi bankowe, finansowe i ubezpieczeniowe, łącznie z reasekuracją, z wyjątkiem wynajmu sejfów;
- f) zapewnianie personelu;
- g) wynajem rzeczowego majątku ruchomego, z wyjątkiem wszystkich środków transportu;
- h) usługi dostępu do systemu gazowego i systemu dystrybucji energii elektrycznej oraz usługi transportu lub przesyłu poprzez te systemy, a także inne bezpośrednio z nimi związane usługi;
- i) usługi telekomunikacyjne;
- j) usługi nadawcze radiowe i telewizyjne;
- k) usługi świadczone drogą elektroniczną, takie jak usługi, o których mowa w załączniku II;
- l) usługi świadczone przez pośredników działających w imieniu i na rzecz osoby trzeciej, jeśli pośredniczą oni w świadczeniu usług, o których mowa w niniejszym ustępie.

2. W przypadku gdy usługodawca i usługobiorca porozumiewają się drogą elektroniczną, nie oznacza to, że świadczona usługa jest usługą elektroniczną w rozumieniu ust. 1 lit. k).

3. Przepisy ust. 1 lit. j) i k) oraz ust. 2 mają zastosowanie do dnia 31 grudnia 2006 r.

Artykuł 57

1. W przypadku gdy usługi, o których mowa w art. 56 ust. 1 lit. k), świadczone są na rzecz osób niebędących podatnikami, które mają siedzibę albo stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu w państwie członkowskim, przez podatnika, który ma siedzibę działalności gospodarczej poza Wspólnotą lub posiada tam stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego świadczy usługi lub który, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, ma stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu poza Wspólnotą, miejscem świadczenia usługi jest miejsce, w którym osoba niebędąca podatnikiem ma siedzibę albo stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu.

2. Przepisy ust. 1 mają zastosowanie do dnia 31 grudnia 2006 r.

Podsekcja 6**Kryterium faktycznego użytkowania lub wykorzystania***Artykuł 58*

W celu uniknięcia podwójnego opodatkowania, nieopodatkowania lub zakłócenia konkurencji, w odniesieniu do świadczenia usług, o których mowa w art. 56 ust. 1, a także w odniesieniu do wynajmu środków transportu, państwa członkowskie mogą uznać:

- a) miejsce świadczenia wszystkich takich usług lub niektórych z nich, które znajduje się na ich terytorium, za znajdujące się poza Wspólnotą, jeżeli faktyczne użytkowanie lub wykorzystanie usług ma miejsce poza Wspólnotą;
- b) miejsce świadczenia wszystkich takich usług lub niektórych z nich, które znajduje się poza Wspólnotą, za znajdujące się na ich terytorium, jeżeli faktyczne użytkowanie lub wykorzystanie usług ma miejsce na ich terytorium.

Niemniej jednak niniejszy przepis nie ma zastosowania do usług, o których mowa w art. 56 ust. 1 lit. k), gdy usługi te świadczone są na rzecz osób niebędących podatnikami.

Artykuł 59

1. Państwa członkowskie stosują art. 58 lit. b) do usług telekomunikacyjnych świadczonych na rzecz osób niebędących podatnikami, które mają siedzibę albo stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu w państwie członkowskim, przez podatnika, który ma siedzibę działalności gospodarczej poza Wspólnotą lub ma tam stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego świadczy usługi lub który, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, ma stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu poza Wspólnotą.

2. Do dnia 31 grudnia 2006 r. państwa członkowskie stosują art. 58 lit. b) do usług nadawczych radiowych i telewizyjnych, o których mowa w art. 56 ust. 1 lit. j), świadczonych na rzecz osób niebędących podatnikami, które mają siedzibę albo stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu w państwie członkowskim, przez podatnika, który ma siedzibę działalności gospodarczej poza Wspólnotą lub ma tam stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego świadczy usługi lub, który w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, ma stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu poza Wspólnotą.

ROZDZIAŁ 4**Miejsce importu towarów***Artykuł 60*

Miejszem importu towarów jest państwo członkowskie, na którego terytorium znajdują się towary w momencie ich wprowadzenia do Wspólnoty.

Artykuł 61

W drodze odstępstwa od art. 60, w przypadku gdy towary, które nie znajdują się w swobodnym obrocie, zostają objęte z chwilą ich wprowadzenia do Wspólnoty jedną z procedur lub sytuacji,

o których mowa w art. 156, lub procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych lub procedurą tranzytu zewnętrznego, miejscem importu takich towarów jest państwo członkowskie, na terytorium którego towary przestają podlegać tym procedurom lub sytuacjom.

Podobnie, w przypadku gdy towary znajdujące się w swobodnym obrocie zostają objęte z chwilą ich wprowadzenia do Wspólnoty jedną z procedur lub sytuacji, o których mowa w art. 276 i 277, miejscem ich importu jest państwo członkowskie, na którego terytorium towary te przestają podlegać tym procedurom lub sytuacjom.

TYTUŁ VI

ZDARZENIE POWODUJĄCE POWSTANIE OBOWIĄZKU PODATKOWEGO I WYMAGALNOŚĆ PODATKU

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne*Artykuł 62*

Do celów niniejszej dyrektywy:

- (1) „zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego” oznacza zdarzenie, w wyniku którego zostają spełnione prawne wymogi wymagalności VAT;
- (2) podatek staje się „wymagalny”, gdy organ podatkowy staje się z mocy prawa uprawniony do żądania zapłaty podatku od osoby zobowiązanej do jego uiszczenia, nawet jeśli termin płatności może zostać odroczone.

ROZDZIAŁ 2

Dostawa towarów i świadczenie usług*Artykuł 63*

Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego ma miejsce, a VAT staje się wymagalny w momencie dostarczenia towarów lub wykonania usług.

Artykuł 64

1. W przypadku transakcji związanych z wpłatą zaliczki lub płatnością rat dostawy towarów inne niż te, których przedmiotem jest wynajem towarów na pewien okres lub sprzedaż towarów na warunkach odroczonej płatności, o których mowa w art. 14 ust. 2 lit. b), oraz świadczenie usług, uważa się za dokonane z upływem terminów, których te zaliczki lub płatności dotyczą.

2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w niektórych przypadkach ciągłe dostawy towarów i świadczenie usług, dokonywane przez pewien okres, uważa się za dokonane z upływem okresów nie dłuższych niż jeden rok. .

Artykuł 65

W przypadku wpłaty zaliczek przed dostawą towarów lub świadczeniem usług, VAT staje się wymagalny w momencie otrzymania wpłaty i naliczany jest od wysokości otrzymanej wpłaty.

Artykuł 66

W drodze odstępstwa od art. 63, 64 i 65, państwa członkowskie mogą postanowić, że VAT staje się wymagalny dla określonych transakcji lub dla określonych kategorii podatników w jednym z następujących terminów:

- a) nie później niż z datą wystawienia faktury;
- b) nie później niż w momencie otrzymania zapłaty;
- c) jeżeli faktura nie została wystawiona lub została wystawiona z opóźnieniem, w określonym terminie od daty zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego.

Artykuł 67

1. W przypadku gdy, na warunkach przewidzianych w art. 138, towary wysyłane lub transportowane do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów, dostarczane są ze zwolnieniem z VAT, lub gdy towary są przemieszczane ze zwolnieniem z VAT do innego państwa członkowskiego przez podatnika do celów działalności jego przedsiębiorstwa, VAT staje się wymagalny 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, VAT staje się wymagalny z chwilą wystawienia faktury przewidzianej w art. 220, jeżeli faktura została wystawiona przed 15. dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego.

ROZDZIAŁ 3**Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów****Artykuł 68**

Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego ma miejsce z chwilą dokonania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów.

Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów uważa się za dokonane w momencie, gdy dostawę podobnych towarów uważa się za dokonaną na terytorium danego państwa członkowskiego.

Artykuł 69

1. W przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów VAT staje się wymagalny 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, VAT staje się wymagalny z chwilą wystawienia faktury przewidzianej w art. 220, jeżeli faktura została wystawiona przed 15. dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego.

ROZDZIAŁ 4**Import towarów****Artykuł 70**

Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego ma miejsce, a VAT staje się wymagalny z chwilą importu towarów.

Artykuł 71

1. W przypadku gdy, z chwilą ich wprowadzenia do Wspólnoty, towary zostają objęte jedną z procedur lub sytuacji, o których mowa w art. 156, 276 i 277 lub procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywózowych, lub procedurą tranzytu zewnętrznego, zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego ma miejsce, a VAT staje się wymagalny dopiero w momencie, gdy towary przestają podlegać tym procedurom lub sytuacjom.

W przypadku jednak gdy importowane towary podlegają należnościom celnym, opłatom rolnym lub opłatom o równoważnym skutku ustanowionym w ramach wspólnej polityki, zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego ma miejsce, a VAT staje się wymagalny z chwilą zaistnienia zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego i zaistnienia wymagalności tych opłat.

2. W przypadku gdy importowane towary nie podlegają żadnej z opłat, o których mowa w ust. 1 akapit drugi, państwa członkowskie stosują w odniesieniu do zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego oraz wymagalności podatku obowiązujące przepisy celne.

TYTUŁ VII**PODSTAWA OPODATKOWANIA****ROZDZIAŁ 1****Definicja****Artykuł 72**

Do celów niniejszej dyrektywy „wartość wolnorynkowa” oznacza całkowitą kwotę jaką, w celu uzyskania w danym momencie danych towarów lub usług, nabywca lub usługobiorca na takim samym etapie sprzedaży jak ten, na którym dokonywana jest dostawa towarów lub świadczenie usług, musiałby, w warunkach uczciwej konkurencji, zapłacić niezależnemu dostawcy lub usługodawcy na terytorium państwa członkowskiego, w którym transakcja podlega opodatkowaniu.

W przypadku gdy nie można zapewnić porównywalnej dostawy towarów lub usług, „wartość wolnorynkowa” oznacza, co następuje:

1. w odniesieniu do towarów, kwotę nie mniejszą niż cena nabycia towarów lub towarów podobnych lub, w przypadku braku ceny nabycia, koszt wytworzenia, określone w momencie dostawy;
2. w odniesieniu do usług, kwotę nie mniejszą niż całkowita kwota wydatków poniesionych przez podatnika na wykonanie tych usług.

ROZDZIAŁ 2**Dostawa towarów i świadczenie usług****Artykuł 73**

W odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług innych niż te, o których mowa w art. 74-77, podstawa opodatkowania obejmuje wszystko, co stanowi zapłatę otrzymaną lub którą dostawca lub usługodawca otrzyma w zamian za dostawę towarów lub świadczenie usług, od nabywcy, usługobiorcy lub

osoby trzeciej, włącznie z subwencjami związanymi bezpośrednio z ceną takiej dostawy lub świadczenia.

Artykuł 74

W przypadku gdy podatnik wykorzystuje lub przekazuje towary stanowiące część majątku jego przedsiębiorstwa lub gdy towary są zatrzymywane przez podatnika lub jego następców prawnych w przypadku zaprzestania prowadzenia przez niego działalności gospodarczej podlegającej opodatkowaniu, zgodnie z art. 16 i 18, podstawą opodatkowania jest cena nabycia towarów lub towarów podobnych lub, w przypadku braku ceny nabycia, koszt wytworzenia, określone w momencie, gdy ma miejsce wykorzystanie, przekazanie lub zatrzymanie tych towarów.

Artykuł 75

W odniesieniu do świadczenia usług, o których mowa w art. 26, w przypadku gdy towary stanowiące część majątku przedsiębiorstwa używane są do celów prywatnych lub usługi są świadczone nieodpłatnie, podstawę opodatkowania stanowi całkowita kwota wydatków poniesionych przez podatnika na wykonanie tych usług.

Artykuł 76

W odniesieniu do dostaw towarów polegających na przemieszczeniu do innego państwa członkowskiego, podstawą opodatkowania jest cena nabycia towarów lub towarów podobnych lub, w przypadku braku ceny nabycia, koszt wytworzenia, określone w momencie przemieszczenia tych towarów.

Artykuł 77

W odniesieniu do świadczenia przez podatnika usług do celów działalności jego przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 27, podstawą opodatkowania jest wartość wolnorynkowa danej usługi.

Artykuł 78

Do podstawy opodatkowania wlicza się następujące elementy:

- podatki, cła, opłaty i inne należności, z wyjątkiem samego VAT;
- koszty dodatkowe, takie jak koszty prowizji, opakowania, transportu i ubezpieczenia, pobierane przez dostawcę lub usługodawcę od nabywcy lub usługobiorcy.

Do celów akapitu pierwszego lit. b), państwa członkowskie mogą uznać koszty objęte odrębną umową za koszty dodatkowe.

Artykuł 79

Podstawa opodatkowania nie obejmuje następujących elementów:

- obniżek cen w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty;
- opustów i obniżek cen udzielonych nabywcy lub usługobiorcy i uwzględnionych w momencie transakcji;
- kwot otrzymanych przez podatnika od nabywcy lub usługobiorcy jako zwrot wydatków poniesionych w imieniu

i na rzecz nabywcy lub usługobiorcy, a zaksięgowanych przez podatnika na koncie przejściowym.

Podatnik musi przedstawić dowód na rzeczywistą kwotę kosztów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. c), i nie może odliczyć VAT, który w danym przypadku mógł zostać naliczony.

Artykuł 80

1. W celu zapobieżenia uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania, w następujących przypadkach państwa członkowskie mogą przedsięwziąć środki, ażeby podstawą opodatkowania w odniesieniu do dostawy towarów i świadczenia usług na rzecz odbiorców, z którymi istnieją powiązania o charakterze rodzinnym lub inne bliskie powiązania o charakterze osobistym, powiązania organizacyjne, własnościowe, w zakresie członkostwa, finansowe lub prawne, określone przez państwo członkowskie, była wartość wolnorynkowa:

- w przypadku gdy wynagrodzenie jest niższe od wartości wolnorynkowej, a odbiorca dostawy towarów lub świadczenia usług nie ma pełnego prawa do odliczenia VAT na mocy art. 167-171 i art. 173-177;
- w przypadku gdy wynagrodzenie jest niższe od wartości wolnorynkowej i dostawca lub usługodawca nie ma pełnego prawa do odliczenia VAT na mocy art. 167-171 i art. 173-177, a dostawa towarów lub świadczenie usług podlega zwolnieniu na mocy art. 132, 135, 136, 371, 375, 376 i 377, art. 378 ust. 2, art. 379 ust. 2 i art. 380-390;
- w przypadku gdy wynagrodzenie jest wyższe od wartości wolnorynkowej, a dostawca lub usługodawca nie ma pełnego prawa do odliczenia VAT na mocy art. 167-171 i art. 173-177.

Do celów akapitu pierwszego powiązania prawne mogą obejmować relacje między pracodawcą a pracownikiem lub członkami rodziny pracownika lub wszelkimi innymi blisko z nim związanymi osobami.

2. Czyniąc użytek z możliwości przewidzianej w ust. 1, państwa członkowskie mogą określić kategorie dostawców, usługodawców nabywców lub usługobiorców do których wspomniane środki mają zastosowanie.

3. Państwa członkowskie informują Komitet ds. VAT o wprowadzeniu przepisów prawa krajowego przyjętych zgodnie z ust. 1, o ile nie są to przepisy, które były przedmiotem upoważnienia udzielonego przez Radę przed 13 kwietnia 2006 r. zgodnie z art. 27 ust. 1-4 dyrektywy 77/388/EWG i które zostają utrzymane na mocy ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 81

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1993 r. nie korzystały z możliwości zastosowania stawki obniżonej zgodnie z art. 98, mogą, w przypadku gdy korzystają z możliwości przewidzianej w art. 89, postanowić, że w odniesieniu do dostaw dzieł sztuki, o których mowa w art. 103 ust. 2, podstawa opodatkowania jest równa części kwoty określonej zgodnie z art. 73, 74, 76, 78 i 79.

Część kwoty, o której mowa w akapicie pierwszym, jest określana w taki sposób, aby należny stąd VAT był równy co najmniej 5 % kwoty określonej zgodnie z art. 73, 74, 76, 78 i 79.

Artykuł 82

W przypadku dostaw towarów i świadczenia usług państwa członkowskie mogą przewidzieć włączenie do podstawy opodatkowania wartości zwolnionego złota inwestycyjnego w rozumieniu art. 346, które zostało dostarczone przez nabywcę lub usługobiorcę w celu poddania go obróbce i które w jej wyniku traci status złota inwestycyjnego zwolnionego z VAT w chwili dostawy tych towarów lub świadczenia tych usług. Należy uwzględnić wartość wolnorynkową złota inwestycyjnego notowaną w chwili dostawy tych towarów lub świadczenia tych usług.

ROZDZIAŁ 3

Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów

Artykuł 83

W przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów podstawa opodatkowania obejmuje takie same elementy jak elementy uwzględniane, zgodnie z rozdziałem 1, w celu ustalenia podstawy opodatkowania dla dostawy takich samych towarów na terytorium zainteresowanego państwa członkowskiego. W przypadku transakcji uznawanych za wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów, o których mowa w art. 21 i 22, podstawę opodatkowania stanowi cena nabycia towarów lub cena towarów podobnych lub, w przypadku braku ceny nabycia, koszt wytworzenia, określone w momencie dostawy.

Artykuł 84

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że akcyza do zapłacenia lub zapłacona przez osobę dokonującą wewnątrzwspólnotowego nabycia wyrobu podlegającego akcyzie zostanie wliczona do podstawy opodatkowania, zgodnie z art. 78 akapit pierwszy lit. a).

2. W przypadku gdy po dokonaniu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, nabywca otrzyma zwrot akcyzy zapłaconej w państwie członkowskim rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów, podstawa opodatkowania zostaje odpowiednio obniżona w państwie członkowskim, na którego terytorium dokonano nabycia.

ROZDZIAŁ 4

Import towarów

Artykuł 85

W odniesieniu do importu towarów, podstawą opodatkowania jest wartość celna określona zgodnie z obowiązującymi przepisami wspólnotowymi.

Artykuł 86

1. Podstawa opodatkowania obejmuje następujące elementy, o ile nie zostały one włączone wcześniej:

- podatki, cła, opłaty i inne należności należne poza państwem członkowskim importu, a także inne należności z tytułu importu, z wyłączeniem VAT do pobrania;
- koszty dodatkowe, takie jak koszty prowizji, opakowania, transportu i ubezpieczenia, poniesione do pierwszego miejsca przeznaczenia znajdującego się na terytorium państwa członkowskiego importu, jak również koszty dodatkowe wynikające z transportu do innego miejsca przeznaczenia znajdującego się na terytorium Wspólnoty, jeżeli miejsce to jest znane w momencie wystąpienia zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego.

2. Do celów ust. 1 lit. b) „pierwsze miejsce przeznaczenia” oznacza miejsce wymienione w liście przewozowym lub jakimkolwiek innym dokumencie przewozowym, na którego podstawie towary są importowane do państwa członkowskiego importu. W przypadku braku takiej informacji za pierwsze miejsce przeznaczenia uważa się miejsce pierwszego przeładunku w państwie członkowskim importu.

Artykuł 87

Podstawa opodatkowania nie obejmuje następujących elementów:

- obniżek cen w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty;
- opustów i obniżek cen udzielonych nabywcy i uwzględnionych w momencie importu.

Artykuł 88

Gdy towary zostały czasowo wywiezione poza terytorium Wspólnoty i ponownie przywiezione po wykonanej poza Wspólnotą, naprawie, przetworzeniu, dostosowaniu, obróbce lub przeróbce, państwa członkowskie czynią kroki w celu zapewnienia opodatkowania tych towarów do celów VAT w taki sam sposób jak w przypadku, gdyby naprawa, przetworzenie, dostosowanie, obróbka lub przeróbka zostały dokonane na ich terytorium.

Artykuł 89

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1993 r. nie korzystały z możliwości zastosowania stawki obniżonej zgodnie z art. 98, mogą postanowić, w przypadku importu dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków określonych w art. 311 ust. 1 pkt 2, 3 i 4, że podstawa opodatkowania jest równa części kwoty określonej zgodnie z art. 85, 86 i 87.

Część kwoty, o której mowa w akapicie pierwszym, jest określana w taki sposób, aby VAT należny z tytułu importu wynosił co najmniej 5 % kwoty określonej zgodnie z art. 85, 86 i 87.

ROZDZIAŁ 5

Przepisy różne

Artykuł 90

1. W przypadku anulowania, wypowiedzenia, rozwiązania, całkowitego lub częściowego niewywiązania się z płatności lub też w przypadku obniżenia ceny po dokonaniu dostawy, podstawa opodatkowania jest stosownie obniżana na warunkach określonych przez państwa członkowskie.

2. W przypadku całkowitego lub częściowego niewywiązania się z płatności państwa członkowskie mogą odstąpić od zastosowania ust. 1.

Artykuł 91

1. W przypadku gdy kwoty stosowane do określenia podstawy opodatkowania z tytułu importu są wyrażone w walucie innej niż waluta państwa członkowskiego, w którym następuje określenie tej wartości, kurs wymiany określa się zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego obowiązującymi w zakresie obliczania wartości celnej.

2. W przypadku gdy kwoty stosowane do określenia podstawy opodatkowania transakcji innej niż import towarów są wyrażone w walucie innej niż waluta państwa członkowskiego, w którym następuje określenie tej wartości, jako kurs wymiany stosuje się ostatni zanotowany kurs sprzedaży, w chwili gdy VAT staje się wymagalny, na najbardziej reprezentatywnym rynku lub rynkach walutowych danego państwa członkowskiego, lub też kurs ustalony przez odniesienie do takiego rynku lub rynków, na warunkach określonych przez to państwo członkowskie.

W odniesieniu jednak do niektórych transakcji, o których mowa w akapicie pierwszym, lub niektórych kategorii podatników, państwa członkowskie mogą stosować kurs wymiany ustalony zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego obowiązującymi w zakresie obliczania wartości celnej.

Artykuł 92

W przypadku kosztów opakowań zwrotnych, państwa członkowskie mogą przyjąć jeden z następujących środków:

- wyłączyć je z podstawy opodatkowania, podejmując niezbędne środki w celu skorygowania tej podstawy, jeśli opakowania nie zostaną zwrócone;
- włączyć je do podstawy opodatkowania, podejmując niezbędne środki w celu skorygowania tej podstawy, jeśli opakowania zostaną zwrócone.

TYTUŁ VIII

STAWKI

ROZDZIAŁ 1

Stosowanie stawek

Artykuł 93

Do transakcji podlegających opodatkowaniu stosuje się stawkę, która obowiązuje w momencie zaistnienia zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego.

W następujących przypadkach stosuje się jednak stawkę obowiązującą w chwili, gdy VAT staje się wymagalny:

- w przypadkach przewidzianych w art. 65 i 66;
- w przypadkach wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów;
- w przypadkach dotyczących importu towarów, o których mowa w art. 71 ust. 1 akapit drugi i art. 71 ust. 2.

Artykuł 94

1. Do wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów stosuje się stawkę, która ma zastosowanie do dostaw takich samych towarów na terytorium państwa członkowskiego.

2. Z zastrzeżeniem możliwości określonej w art. 103 ust. 1 przewidującej stosowanie stawki obniżonej do importu dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków, do importu towarów stosuje się stawkę mającą zastosowanie do dostaw takich samych towarów na terytorium państwa członkowskiego.

Artykuł 95

W przypadku zmiany stawek, państwa członkowskie mogą, w przypadkach przewidzianych w art. 65 i 66, dokonać korekty stawek, aby uwzględnić stawkę mającą zastosowanie w momencie dostawy towarów lub świadczenia usług.

Państwa członkowskie mogą również przedsięwziąć wszystkie niezbędne środki przejściowe.

ROZDZIAŁ 2

Struktura i wysokość stawek**Sekcja 1****Stawka podstawowa**

Artykuł 96

Państwa członkowskie stosują stawkę podstawową VAT, która jest określana przez każde państwo członkowskie jako procent podstawy opodatkowania i która jest jednakowa dla dostaw towarów i świadczenia usług.

Artykuł 97

1. Od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2010 r. stawka podstawowa nie może być niższa niż 15 %.

2. Zgodnie z art. 93 traktatu Rada ustala poziom stawki podstawowej, która będzie stosowana po 31 grudnia 2010 r.

Sekcja 2**Stawki obniżone**

Artykuł 98

1. Państwa członkowskie mogą stosować jedną lub dwie stawki obniżone.

2. Stawki obniżone mają zastosowanie wyłącznie do dostaw towarów i świadczenia usług, których kategorie są określone w załączniku III.

Stawki obniżone nie mają zastosowania do usług, o których mowa w art. 56 ust. 1 lit. k).

3. Przy stosowaniu stawek obniżonych przewidzianych w ust. 1 do poszczególnych kategorii towarów, państwa członkowskie mogą stosować nomenklaturę scaloną, aby precyzyjnie określić zakres danej kategorii.

Artykuł 99

1. Stawki obniżone określone są jako procent podstawy opodatkowania, który nie może być niższy niż 5 %.

2. Każda stawka obniżona jest tak ustalana, aby kwota VAT wynikająca z jej zastosowania pozwalała na odliczenie w całości VAT podlegającego odliczeniu zgodnie z art. 167-171 i art. 173-177.

Artykuł 100

Na podstawie sprawozdania Komisji, poczynwszy od 1994 roku, Rada co dwa lata dokonuje przeglądu zakresu stosowania stawek obniżonych.

Zgodnie z art. 93 traktatu Rada może zdecydować o zmianie wykazu towarów i usług wymienionych w załączniku III.

Artykuł 101

Nie później niż 30 czerwca 2007 r. na podstawie analizy przeprowadzonej przez niezależny zespół ekspertów gospodarczych, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ogólne sprawozdanie oceniające na temat wpływu stawek obniżonych stosowanych do usług świadczonych lokalnie, w tym usług restauracyjnych, w szczególności pod względem tworzenia nowych miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Sekcja 3

Przepisy szczególne

Artykuł 102

Państwa członkowskie mogą stosować stawkę obniżoną w odniesieniu do dostaw gazu ziemnego, energii elektrycznej i dostaw energii cieplnej, pod warunkiem że nie powoduje to pojawienia się żadnego ryzyka zakłóceń konkurencji.

Każde państwo członkowskie zamierzające zastosować stawkę obniżoną na mocy akapitu pierwszego powiadamia Komisję przed jej wprowadzeniem. Komisja wypowiada się na temat istnienia ryzyka zakłócenia konkurencji. W przypadku gdy Komisja nie podejmie decyzji w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania informacji, uważa się, że ryzyko zakłóceń konkurencji nie istnieje.

Artykuł 103

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że stawka obniżona lub jedna ze stawek obniżonych, którą stosują zgodnie z art. 98 i 99, ma również zastosowanie do importu dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków, określonych w art. 311 ust. 1 pkt 2, 3 i 4.

2. Jeżeli państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianej w ust. 1, mogą również stosować stawkę obniżoną do następujących dostaw:

- dostaw dzieł sztuki dokonywanych przez twórcę lub jego następców prawnych;
- okazjonalnych dostaw dzieł sztuki dokonywanych przez podatnika innego niż podatnik-pośrednik, w przypadku gdy dzieła sztuki zostały zaimportowane przez samego podatnika lub zostały mu dostarczone przez twórcę lub jego następców prawnych lub też w przypadku gdy uprawniają go one do całkowitego odliczenia VAT.

Artykuł 104

W gminach Jungholz i Mittelberg (Kleines Walsertal) Austria może stosować drugą stawkę podstawową, która jest niższa od odpowiedniej stawki stosowanej w pozostałej części Austrii, ale nie jest niższa niż 15 %.

Artykuł 105

W przypadku transakcji dokonywanych w autonomicznych regionach Azorów i Madery oraz w przypadku bezpośredniego importu do tych regionów, Portugalia może stosować stawki niższe niż stawki stosowane na kontynencie.

ROZDZIAŁ 3

Przepisy przejściowe dotyczące niektórych usług pracochłonnych

Artykuł 106

Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada może upoważnić państwa członkowskie do stosowania, nie później niż do 31 grudnia 2010 r., stawek obniżonych przewidzianych w art. 98 do usług określonych w załączniku IV.

Stawki obniżone mogą być stosowane do usług należących do nie więcej niż dwóch kategorii określonych w załączniku IV.

W wyjątkowych przypadkach państwo członkowskie może zostać upoważnione do stosowania stawek obniżonych do usług należących do trzech spośród wyżej określonych kategorii.

Artykuł 107

Usługi, o których mowa w art. 106, muszą spełniać następujące warunki:

- muszą być pracochłonne;
- muszą być w znacznej mierze świadczone bezpośrednio na rzecz konsumentów końcowych;

- c) muszą mieć głównie charakter lokalny i nie powinny powodować zakłóceń konkurencji.

Ponadto musi istnieć ścisły związek między spadkiem cen wynikającym z obniżenia stawki a przewidywanym wzrostem popytu i zatrudnienia. Stosowanie stawki obniżonej nie może zagrażać należytemu funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

Artykuł 108

Każde państwo członkowskie pragnące zastosować po raz pierwszy po 31 grudnia 2005 r. stawkę obniżoną do jednej lub większej liczby usług, o których mowa w art. 106, zgodnie z tym artykułem, powiadamia o tym Komisję nie później niż 31 marca 2006 r. Takie państwo członkowskie przekazuje Komisji przed tym terminem wszystkie stosowne informacje dotyczące nowych środków, jakie pragnie wprowadzić, w szczególności następujące informacje:

- zakres stosowania środka i szczegółowy opis objętych nim usług;
- szczegółowe informacje wykazujące spełnienie warunków przewidzianych w art. 107;
- szczegółowe informacje przedstawiające koszt planowanego środka dla budżetu.

ROZDZIAŁ 4

Przepisy szczególne mające zastosowanie do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych

Artykuł 109

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402.

Artykuł 110

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1991 r. przyznawały zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie lub stosowały stawki obniżone niższe niż minimalna stawka określona w art. 99, mogą utrzymać te zwolnienia lub takie stawki obniżone.

Zwolnienia i stawki obniżone, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą być zgodne z prawodawstwem wspólnotowym i muszą zostać przyjęte ze względu na jasno określony interes społeczny i dla korzyści konsumentów końcowych.

Artykuł 111

Na warunkach przewidzianych w art. 110 akapit drugi, zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie mogą być utrzymane w następujących przypadkach:

- przez Finlandię, w odniesieniu do dostaw prenumerowanych gazet i czasopism oraz w odniesieniu do druku publikacji przekazywanych członkom stowarzyszeń użyteczności publicznej;
- przez Szwecję w odniesieniu do dostaw dzienników, w tym dzienników radiowych i nagrywanych na kasetach dla osób niedowidzących, produktów farmaceutycznych dostarczanych do szpitali lub sprzedawanych na podstawie recepty, a także w odniesieniu do produkcji periodyków publikowanych przez organizacje nienastawione na osiąganie zysku lub innych związanych z nią usług.

Artykuł 112

W przypadku gdy przepisy art. 110 powodowałyby w Irlandii zakłócenia konkurencji w zakresie dostaw produktów energetycznych przeznaczonych do ogrzewania i oświetlania, Irlandia może, na wyraźny wniosek, zostać upoważniona przez Komisję do stosowania do tych dostaw stawki obniżonej, zgodnie z art. 98 i 99.

W przypadku, o którym mowa w akapicie pierwszym, Irlandia przedkłada swój wniosek Komisji wraz z wszystkimi niezbędnymi informacjami. Jeżeli Komisja nie podejmie decyzji w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku, uważa się, że Irlandia została upoważniona do stosowania postulowanych stawek obniżonych.

Artykuł 113

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1991 r., zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym, przyznawały zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie lub które stosowały stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 99 do towarów i usług innych niż określone w załączniku III, mogą stosować stawkę obniżoną lub jedną z dwóch stawek obniżonych przewidzianych w art. 98 do dostaw takich towarów lub świadczenia takich usług.

Artykuł 114

1. Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1993 r., były zobowiązane do podwyższenia stawki podstawowej obowiązującej w dniu 1 stycznia 1991 r. o ponad 2 %, mogą stosować stawkę obniżoną niższą niż stawka minimalna ustalona w art. 99 do dostaw towarów i świadczenia usług należących do kategorii określonych w załączniku III.

Ponadto państwa członkowskie, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą stosować taką stawkę do usług restauracyjnych, odzieży dziecięcej, obuwia dziecięcego oraz budownictwa mieszkaniowego.

2. Państwa członkowskie nie mogą na mocy ust. 1 wprowadzać zwolnień z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie.

Artykuł 115

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1991 r. stosowały stawkę obniżoną do usług restauracyjnych, odzieży dziecięcej, obuwia dziecięcego i budownictwa mieszkaniowego, mogą utrzymać taką stawkę w odniesieniu do dostaw takich towarów lub do świadczenia takich usług.

Artykuł 116

Portugalia może stosować jedną z dwóch stawek obniżonych przewidzianych w art. 98 do usług restauracyjnych, pod warunkiem że stawka ta nie będzie niższa niż 12 %.

Artykuł 117

1. Do celów stosowania art. 115 Austria może utrzymać stawkę obniżoną do usług restauracyjnych.

2. Austria może stosować jedną z dwóch stawek obniżonych przewidzianych w art. 98 do wynajmu nieruchomości na cele mieszkaniowe, pod warunkiem że stawka ta nie będzie niższa niż 10 %.

Artykuł 118

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1991 r. stosowały stawkę obniżoną do dostaw towarów lub świadczenia usług innych niż te, o których mowa w załączniku III, mogą stosować do takich dostaw towarów lub świadczenia usług stawkę obniżoną lub jedną z dwóch stawek obniżonych przewidzianych w art. 98, pod warunkiem że stawka ta nie będzie niższa niż 12 %.

Przepisy akapitu pierwszego nie mają zastosowania do dostaw towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków, określonych w art. 311 ust. 1 pkt 1-4, podlegających opodatkowaniu VAT zgodnie z procedurą marży przewidzianą w art. 312-325 lub procedurą dotyczącą sprzedaży w drodze aukcji publicznej.

Artykuł 119

Do celów stosowania art. 118, Austria może stosować stawkę obniżoną do win produkowanych w gospodarstwie rolnym przez rolnika-producenta, pod warunkiem że stawka ta nie będzie niższa niż 12 %.

Artykuł 120

W nomosach Lesbos, Chios, Samos, Dodekanez, Cyklady, jak również na następujących wyspach: Thasos, Sporady Północne, Samotraka i Skyros, Grecja może stosować stawki do 30 % niższe niż odpowiednie stawki stosowane w Grecji kontynentalnej.

Artykuł 121

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1993 r. uznawały wykonywanie pracy nakładczej za dostawę towarów, mogą stosować do czynności związanych z dostarczeniem rezultatu takiej pracy stawkę mającą zastosowanie do towarów uzyskanych po wykonaniu pracy nakładczej.

Do celów stosowania akapitu pierwszego przez „dostarczenie rezultatu pracy nakładczej” rozumie się przekazanie nabywcy przez wykonawcę rzeczy ruchomej, którą wykonał lub złożył z materiałów lub przedmiotów powierzonych mu w tym celu przez nabywcę, bez względu na to, czy wykonawca dostarczył jakkolwiek część wykorzystanych materiałów.

Artykuł 122

Państwa członkowskie mogą stosować stawkę obniżoną do dostaw żywych roślin i innych produktów uprawy roślin ozdobnych, łącznie z bulwami, korzeniami i podobnymi produktami, kwiatami ciętymi i liśćmi ozdobnymi, jak również do dostaw drewna opałowego.

ROZDZIAŁ 5

Przepisy przejściowe*Artykuł 123*

Republika Czeska może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 5 % do 31 grudnia 2007 r. w odniesieniu do następujących transakcji:

- dostawa energii cieplnej dla gospodarstw domowych i małych przedsiębiorstw, które nie podlegają VAT, wykorzystywanej do ogrzewania i wytwarzania ciepłej wody, z wyłączeniem surowców służących do wytwarzania energii cieplnej;

- dostawa usług budowlanych w zakresie prywatnego budownictwa mieszkaniowego, które nie są świadczone w ramach polityki społecznej, z wyłączeniem materiałów budowlanych.

Artykuł 124

Estonia może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 5 % na dostawę energii cieplnej dla osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, stowarzyszeń budownictwa mieszkaniowego, kościołów, kongregacji, instytucji lub podmiotów finansowanych z budżetu państwa, gmin wiejskich lub miast, jak również na dostawę torfu, brykietów opałowych, węgla i drewna opałowego dla osób fizycznych, do 30 czerwca 2007 r.

Artykuł 125

1. Cypr może utrzymać zwolnienie wraz z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie na dostawy produktów farmaceutycznych i środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi, z wyjątkiem lodów, lizaków lodowych, lodów jogurtowych, sorbetów i innych podobnych produktów, oraz solonych produktów spożywczych (ziemniaczanych chipsów lub paluszków, ciasta francuskiego i innych podobnych gotowych opakowanych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi), do 31 grudnia 2007 r.

2. Cypr może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 5 % w odniesieniu do świadczenia usług restauracyjnych do 31 grudnia 2007 r. lub do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, w zależności od tego, który z tych terminów będzie wcześniejszy.

Artykuł 126

Węgry mogą utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 12 % w odniesieniu do następujących transakcji:

- dostawa węgla, brykietów węglowych i koksu, drewna opałowego i węgla drzewnego oraz dostawa energii cieplnej na odległość, do 31 grudnia 2007 r.;
- świadczenie usług restauracyjnych i dostawa środków spożywczych sprzedawanych w podobnych lokalach, do 31 grudnia 2007 r. lub do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, w zależności od tego, który z tych terminów będzie wcześniejszy.

Artykuł 127

Malta może utrzymać zwolnienie z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do dostaw środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz produktów farmaceutycznych, do 1 stycznia 2010 r.

Artykuł 128

1. Polska może stosować zwolnienie z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie do dostaw niektórych książek i specjalistycznych periodyków, do 31 grudnia 2007 r.

2. Polska może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 7 % w odniesieniu do świadczenia usług restauracyjnych, do 31 grudnia 2007 r. lub do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, w zależności od tego, który z tych terminów będzie wcześniejszy.

3. Polska może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 3 % w odniesieniu do dostaw środków spożywczych, o których mowa w pkt 1 załącznika III, do 30 kwietnia 2008 r.

4. Polska może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 3 % w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług zwykle przeznaczonych do wykorzystania przy produkcji rolnej, jednakże z wyłączeniem dóbr inwestycyjnych, takich jak maszyny lub budynki, o których mowa w pkt 11 załącznika III, do 30 kwietnia 2008 r.

5. Polska może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 7 % w odniesieniu do świadczenia usług związanych z budową, remontem i przebudową budynków mieszkalnych, które nie są wykonywane w ramach polityki społecznej, z wyłączeniem materiałów budowlanych oraz w odniesieniu do dostaw, przed pierwszym zasiedleniem, budynków mieszkalnych lub części budynków mieszkalnych, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. a), do 31 grudnia 2007 r.

Artykuł 129

1. Słowenia może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 8,5 % w odniesieniu do przygotowywania posiłków, do 31 grudnia 2007 r. lub do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, w zależności od tego, który z tych terminów będzie wcześniejszy.

2. Słowenia może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 5 % w odniesieniu do prac budowlanych, remontowych i konserwacyjnych dotyczących budynków mieszkalnych, które nie są wykonywane w ramach polityki społecznej, z wyłączeniem materiałów budowlanych, do 31 grudnia 2007 r.

Artykuł 130

Słowacja może utrzymać stawkę obniżoną wynoszącą co najmniej 5 % w odniesieniu do następujących transakcji:

- a) świadczenie usług budowlanych w zakresie budownictwa mieszkaniowego, które nie są wykonywane w ramach polityki społecznej, z wyłączeniem materiałów budowlanych, do 31 grudnia 2007 r.;
- b) dostawa energii cieplnej dla gospodarstw domowych i małych przedsiębiorstw, które nie podlegają VAT, wykorzystywanej do ogrzewania i wytwarzania ciepłej wody, z wyłączeniem surowców służących do wytwarzania energii cieplnej, do 31 grudnia 2008 r.

TYTUŁ IX

ZWOLNIENIA

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Artykuł 131

Zwolnienia przewidziane w rozdziałach 2-9 stosuje się bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych i na warunkach ustalanych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia prawidłowego i prostego stosowania tych zwolnień oraz zapobieżenia wszelkim możliwym przypadkom uchylania się od opodatkowania, unikania opodatkowania i nadużyć.

ROZDZIAŁ 2

Zwolnienia dotyczące określonych czynności wykonywanych w interesie publicznym

Artykuł 132

1. Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:
  - a) świadczenie usług przez pocztę państwową i dostawa towarów z tymi usługami związana, z wyjątkiem przewozu osób i usług telekomunikacyjnych;
  - b) opieka szpitalna i medyczna oraz ściśle z nimi związane czynności podejmowane przez podmioty prawa publicznego lub, na warunkach socjalnych porównywalnych do stosowanych w odniesieniu do instytucji prawa publicznego, przez szpitale, ośrodki medyczne i diagnostyczne oraz inne odpowiednio uznane placówki o podobnym charakterze;
  - c) świadczenie opieki medycznej w ramach zawodów medycznych i paramedycznych, określonych przez zainteresowane państwo członkowskie;
  - d) dostarczanie organów ludzkich, krwi i mleka ludzkiego;
  - e) świadczenie usług przez techników dentystrycznych w ramach wykonywania ich zawodu, jak również dostarczanie protez dentystrycznych przez dentystów oraz techników dentystrycznych;
  - f) usługi świadczone przez niezależne grupy osób, których działalność jest zwolniona z VAT lub w związku z którą nie są one uznawane za podatników, w celach świadczenia swoim członkom usług bezpośrednio niezbędnych do wykonywania tej działalności, gdy grupy te ograniczają się do żądania od swoich członków całkowitego zwrotu przypadającej im części we wspólnie poniesionych wydatkach, pod warunkiem że zwolnienie to nie spowoduje zakłóceń konkurencji;
  - g) świadczenie usług i dostawa towarów ściśle związanych z opieką i pomocą społeczną, wraz z usługami świadczonymi przez domy spokojnej starości, dokonywane przez podmioty prawa publicznego lub inne podmioty uznane za podmioty o charakterze społecznym przez dane państwo członkowskie;
  - h) świadczenie usług i dostawa towarów ściśle związanych z opieką nad dziećmi i młodzieżą przez podmioty prawa publicznego lub przez inne podmioty uznane za podmioty o charakterze społecznym przez dane państwo członkowskie;
  - i) kształcenie dzieci lub młodzieży, kształcenie powszechne lub wyższe, kształcenie zawodowe lub przekwalifikowanie, łącznie ze świadczeniem usług i dostawą towarów ściśle z taką działalnością związanych, prowadzone przez odpowiednie podmioty prawa publicznego lub inne instytucje działające w tej dziedzinie, których cele uznane są za podobne przez dane państwo członkowskie;
  - j) nauczanie prywatne przez nauczycieli, obejmujące kształcenie powszechne lub wyższe;

- k) zapewnienie personelu przez instytucje religijne lub filozoficzne do celów czynności, o których mowa w lit. b), g), h) i i), a z myślą o zapewnieniu opieki duchowej;
- l) świadczenie usług, a także dostawa towarów ściśle z nimi związanych, w zakresie zbiorowego interesu swoich członków w zamian za składkę ustaloną zgodnie ze statutem, przez organizacje nienastawione na osiągnięcie zysku mające cele natury politycznej, związkowej, religijnej, patriotycznej, filozoficznej, filantropijnej lub obywatelskiej, pod warunkiem że to zwolnienie podatkowe nie spowoduje zakłóceń konkurencji;
- m) świadczenie niektórych usług ściśle związanych ze sportem lub wychowaniem fizycznym, przez organizacje nienastawione na osiągnięcie zysku na rzecz osób uprawiających sport lub uczestniczących w wychowaniu fizycznym;
- n) świadczenie niektórych usług kulturalnych, a także dostawa towarów ściśle z nimi związanych, przez podmioty prawa publicznego lub inne instytucje kulturalne uznane przez dane państwo członkowskie;
- o) świadczenie usług i dostawa towarów przez instytucje, których działalność jest zwolniona z podatku zgodnie z przepisami lit. b), g), h), i), l), m) i n), w związku z organizowaniem imprez połączonych ze zbiórką pieniędzy wyłącznie na własne potrzeby, pod warunkiem że zwolnienie z podatku nie spowoduje zakłóceń konkurencji;
- p) świadczenie usług transportu dla chorych lub rannych osób pojazdami specjalnie do tego celu przeznaczonymi, przez odpowiednio upoważnione podmioty;
- q) działalność publicznych instytucji radia i telewizji, z wyłączeniem działalności komercyjnej.

2. Do celów ust. 1 lit. o), państwa członkowskie mogą wprowadzić wszelkie konieczne ograniczenia, w szczególności związane z liczbą takich imprez lub wysokością wpływów dających prawo do zwolnienia z podatku.

Artykuł 133

Państwa członkowskie mogą uzależnić przyznanie podmiotom innym niż podmioty prawa publicznego każdego ze zwolnień przewidzianych w art. 132 ust. 1 lit. b), g), h), i), l), m) i n), od spełnienia, w poszczególnych przypadkach, jednego lub kilku z następujących warunków:

- a) podmioty, których to dotyczy, nie mogą systematycznie dążyć do osiągnięcia zysku, przy czym ewentualne zyski nie mogą zostać rozdzielone, lecz przeznaczone na kontynuację lub doskonalenie świadczonych usług;
- b) podmioty te muszą być zarządzane i administrowane co do zasady bez wynagrodzenia przez osoby niezainteresowane bezpośrednio ani pośrednio, ani osobiście ani przez pośredników, wynikami takiej działalności;

- c) podmioty te stosują ceny zatwierdzone przez organy władzy publicznej lub nieprzekraczające wysokości takich zatwierdzonych cen lub też, w odniesieniu do tych usług, których ceny nie wymagają zatwierdzenia, stosują ceny niższe niż pobierane za podobne usługi przez przedsiębiorstwa komercyjne podlegające VAT;
- d) zwolnienia nie mogą powodować zakłóceń konkurencji na niekorzyść przedsiębiorstw komercyjnych podlegających VAT.

Państwa członkowskie, które na podstawie załącznika E do dyrektywy Rady 77/388/EWG w dniu 1 stycznia 1989 r. stosowały VAT do transakcji, o których mowa w art. 132 ust. 1 lit. m) i n), mogą również stosować warunki przewidziane w akapicie pierwszym lit. d), kiedy wymieniona dostawa towarów lub świadczenie usług, dokonywane przez podmioty prawa publicznego, korzysta ze zwolnienia.

Artykuł 134

Dostawa towarów ani świadczenie usług nie korzystają ze zwolnienia przewidzianego w art. 132 ust. 1 lit. b), g), h), i), l), m) i n), w następujących przypadkach:

- a) gdy nie są one niezbędne do dokonywania transakcji podlegających zwolnieniu;
- b) gdy ich głównym celem jest osiągnięcie dodatkowego dochodu dla danego podmiotu poprzez dokonywanie transakcji będących w bezpośredniej konkurencji z działalnością przedsiębiorstw komercyjnych podlegających VAT.

ROZDZIAŁ 3

Zwolnienia dotyczące innych czynności

Artykuł 135

1. Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

- a) transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, wraz z usługami pokrewnymi świadczonymi przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych;
- b) udzielanie kredytów i pośrednictwo kredytowe, oraz zarządzanie kredytami przez kredytodawcę;
- c) pośrednictwo lub wszelkie działania w zakresie gwarancji kredytowych, poręczeń i wszelkich innych zabezpieczeń i gwarancji oraz zarządzanie gwarancjami kredytowymi przez kredytodawcę;
- d) transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące rachunków depozytowych, rachunków bieżących, płatności, przelewów, długów, czeków i innych zbywalnych instrumentów finansowych, z wyłączeniem windykacji należności;
- e) transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące walut, banknotów i monet używanych jako prawny środek płatniczy, z wyłączeniem banknotów i monet będących przedmiotami kolekcjonerskimi, za które uważa się monety

ze złota, srebra lub innych metali, jak również banknoty, które nie są zwykle używane jako prawny środek płatniczy lub które przedstawiają wartość numizmatyczną;

- f) transakcje, łącznie z pośrednictwem, jednakże z wyłączeniem przechowywania i zarządzania, których przedmiotem są akcje, udziały w spółkach lub związkach, obligacje i inne papiery wartościowe, z wyłączeniem dokumentów ustanawiających tytuł prawny do towarów, oraz praw lub papierów wartościowych, o których mowa w art. 15 ust. 2;
- g) zarządzanie specjalnymi funduszami inwestycyjnymi, określonymi przez państwa członkowskie;
- h) dostawy, za cenę równą wartości nominalnej, znaczków pocztowych ważnych w obrocie pocztowym na terytorium danego państwa, znaczków skarbowych i innych podobnych znaczków;
- i) zakłady, loterie i inne gry losowe lub hazardowe, z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń określonych przez każde państwo członkowskie;
- j) dostawy budynków lub ich części oraz związanego z nimi gruntu, inne niż dostawy, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. a);
- k) dostawy terenów niezabudowanych, inne niż dostawy terenów budowlanych, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. b);
- l) dzierżawę i wynajem nieruchomości.

2. Zwolnienie przewidziane w ust. 1 lit. l) nie obejmuje:

- a) świadczenia usług zakwaterowania określonych w prawie krajowym państw członkowskich, w sektorze hotelarskim lub w sektorach o podobnym charakterze, włącznie z zapewnianiem miejsc na obozach wakacyjnych lub na terenach przystosowanych do biwakowania;
- b) wynajmu miejsc parkingowych dla pojazdów;
- c) wynajmu trwale zainstalowanego wyposażenia i urządzeń;
- d) wynajmu sejfów.

Państwa członkowskie mogą przewidzieć dodatkowe wyłączenia dotyczące zakresu stosowania zwolnienia przewidzianego w ust. 1 lit. l).

Artykuł 136

Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

- a) dostawy towarów wykorzystywanych wyłącznie do celów działalności zwolnionej na podstawie art. 132, 135, 371, 375, 376 i 377, art. 378 ust. 2, art. 379 ust. 2 i art. 380-390, jeżeli towary te nie dały prawa do odliczenia;
- b) dostawy towarów, przy których nabyciu lub wykorzystaniu VAT nie podlegał odliczeniu zgodnie z art. 176.

Artykuł 137

1. Państwa członkowskie mogą przyznać podatnikom prawo wyboru opodatkowania następujących transakcji:

- a) transakcji finansowych, o których mowa w art. 135 ust. 1 lit. b)-g);
- b) dostaw budynków lub ich części oraz związanego z nimi gruntu innych niż dostawy, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. a);
- c) dostaw terenów niezabudowanych innych niż dostawy terenów budowlanych, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. b);
- d) dzierżawy i wynajmu nieruchomości.

2. Państwa członkowskie określają szczegółowe zasady korzystania z prawa wyboru przewidzianego w ust. 1.

Państwa członkowskie mogą ograniczyć zakres tego prawa wyboru.

ROZDZIAŁ 4

Zwolnienia związane z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi

Sekcja 1

Zwolnienia z tytułu dostawy towarów

Artykuł 138

1. Państwa członkowskie zwalniają dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza terytorium danego państwa, ale na terytorium Wspólnoty, przez sprzedawcę, przez nabywcę lub na ich rzecz, dokonane dla innego podatnika lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem, działających w takim charakterze w państwie członkowskim innym niż państwo rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów.

2. Poza dostawami, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

- a) dostawy nowych środków transportu wysyłanych lub transportowanych do nabywcy do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza terytorium danego państwa, ale na terytorium Wspólnoty, przez sprzedawcę, przez nabywcę lub na ich rzecz, dla podatników lub osób prawnych niebędących podatnikami, w przypadku których wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów nie podlegają opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 ust. 1, lub na rzecz każdej innej osoby niebędącej podatnikiem;
- b) dostawy wyrobów podlegających akcyzie, wysyłanych lub transportowanych do nabywcy do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza terytorium danego państwa, ale na terytorium Wspólnoty, przez sprzedawcę, przez nabywcę lub na ich rzecz, dokonane na rzecz podatników lub osób

prawnych niebędących podatnikami, w przypadku których wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów innych niż wyroby podlegające akcyzie nie podlegają opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 ust. 1, jeżeli wysyłka lub transport tych wyrobów odbywa się zgodnie z art. 7 ust. 4 i 5 lub art. 16 dyrektywy 92/12/EWG;

- c) dostawy towarów polegające na przemieszczeniu towarów do innego państwa członkowskiego, które byłyby objęte zwolnieniami przewidzianymi w ust. 1 oraz w lit. a) i b), gdyby zostały dokonane na rzecz innego podatnika.

Artykuł 139

1. Zwolnienie przewidziane w art. 138 ust. 1 nie ma zastosowania do dostaw towarów dokonywanych przez podatników korzystających ze zwolnienia dla małych przedsiębiorstw przewidzianego w art. 282-292.

Zwolnienie to nie ma również zastosowania do dostaw towarów dokonywanych na rzecz podatników lub osób prawnych niebędących podatnikami, w przypadku których wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów nie podlegają opodatkowaniu VAT zgodnie z art. 3 ust. 1.

2. Zwolnienie przewidziane w art. 138 ust. 2 lit. b) nie ma zastosowania do dostaw wyrobów podlegających akcyzie, dokonywanych przez podatników korzystających ze zwolnienia dla małych przedsiębiorstw przewidzianego w art. 282-292.

3. Zwolnienie przewidziane w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. b) i c) nie ma zastosowania do dostaw towarów podlegających opodatkowaniu VAT zgodnie z procedurą marży przewidzianą w art. 312-325 lub zgodnie z procedurą szczególną dotyczącą sprzedaży w drodze aukcji publicznej.

Zwolnienie przewidziane w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. c) nie ma zastosowania do dostaw używanych środków transportu, określonych w art. 327 ust. 3, podlegających opodatkowaniu VAT zgodnie z procedurą przejściową mającą zastosowanie do używanych środków transportu.

Sekcja 2

Zwolnienia z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów

Artykuł 140

Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

- a) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów, których dostawa dokonywana przez podatników jest w każdych okolicznościach zwolniona na terytorium danego państwa;

- b) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów, których import jest w każdych okolicznościach zwolniony na mocy przepisów art. 143 lit. a), b), c) oraz e)-l);

- c) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów, w przypadku których na podstawie art. 170 i 171, nabywca towarów jest w każdych okolicznościach uprawniony do całkowitego zwrotu VAT, który byłby należny na podstawie przepisów przewidzianych w art. 2 ust. 1 lit. b).

Artykuł 141

Każde państwo członkowskie podejmuje szczególne środki w celu zapewnienia, aby VAT nie był pobierany od wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów dokonywanych na jego terytorium na mocy art. 40, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:

- a) nabycia towarów dokonuje podatnik, który nie ma siedziby w danym państwie członkowskim, ale który został zidentyfikowany do celów VAT w innym państwie członkowskim;
- b) nabycie towarów jest dokonywane do celów ich późniejszej dostawy przez podatnika, o którym mowa w lit. a), na terytorium tego samego państwa członkowskiego;
- c) towary nabyte w ten sposób przez podatnika, o którym mowa w lit. a), są bezpośrednio wysyłane lub transportowane z państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym został on zidentyfikowany do celów VAT, do osoby, na rzecz której ma on dokonać późniejszej dostawy;
- d) osoba, na rzecz której dokonywana jest późniejsza dostawa, jest innym podatnikiem lub osobą prawną niebędącą podatnikiem zidentyfikowaną do celów VAT w tym samym państwie członkowskim;
- e) osoba, o której mowa w lit. d), została uznana zgodnie z art. 197 za osobę zobowiązaną do zapłaty VAT należnego z tytułu dostawy dokonanej przez podatnika, który nie ma siedziby w państwie członkowskim, w którym podatek jest należny.

Sekcja 3

Zwolnienia z tytułu niektórych usług transportu

Artykuł 142

Państwa członkowskie zwalniają świadczenie usług wewnątrzwspólnotowego transportu towarów z przeznaczeniem dla wysp lub pochodzących z wysp tworzących autonomiczne regiony Azorów i Madery, a także świadczenie usług transportu towarów między tymi wyspami.

ROZDZIAŁ 5

Zwolnienia w imporcie

Artykuł 143

Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

- a) ostateczny import towarów, których dostawa przez podatnika jest w każdych okolicznościach zwolniona na terytorium danego państwa;
- b) ostateczny import towarów określony w dyrektywach Rady 69/169/EWG ⁽¹⁾, 83/181/EWG ⁽²⁾ i 2006/79/WE ⁽³⁾;
- c) ostateczny import towarów znajdujących się w swobodnym obrocie pochodzących z terytorium trzeciego stanowiącego część terytorium celnego Wspólnoty, które mogłyby korzystać ze zwolnienia, o którym mowa w lit. b), gdyby zostały zaimportowane w rozumieniu art. 30 akapit pierwszy;
- d) import towarów wysyłanych lub transportowanych z terytorium trzeciego lub państwa trzeciego do państwa członkowskiego innego niż państwo zakończenia wysyłki lub transportu towarów, w przypadku gdy dostawa tych towarów, dokonana przez importera wyznaczonego lub uznanego za osobę zobowiązaną do zapłaty VAT zgodnie z art. 201, jest zwolniona zgodnie z art. 138;
- e) ponowny przywóz towarów w stanie, w jakim zostały wywiezione, przez osobę, która dokonała eksportu, w przypadku gdy towary te są zwolnione z cła;
- f) import towarów objętych zwolnieniem z cła w ramach porozumień dyplomatycznych i konsularnych;
- g) import towarów przez organizacje międzynarodowe uznane za takie przez organy władzy publicznej przyjmującego państwa członkowskiego oraz przez członków tych organizacji, w granicach i na warunkach ustalonych w konwencjach międzynarodowych ustanawiających takie organizacje lub w porozumieniach dotyczących ich siedzib;
- h) import towarów do państw członkowskich, które są stronami Traktatu Północnoatlantyckiego, przez siły zbrojne innych państw będących stronami tego traktatu, do użytku tych sił zbrojnych lub towarzyszącego im personelu cywilnego lub też w celu zaopatrzenia ich mes lub kantyn, jeśli siły te biorą udział we wspólnych działaniach obronnych;

⁽¹⁾ Dyrektywa 69/169 EWG z dnia 28 maja 1969 r. w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do zwolnienia z podatku obrotowego i podatku akcyzowego towarów przywożonych w międzynarodowym ruchu pasażerskim (Dz.U. L 133 z 4.6.1969, str. 6). Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/93/WE (Dz.U. L 346 z 29.12.2005, str. 16).

⁽²⁾ Dyrektywa 83/181/EWG z dnia 28 marca 1983 r. określająca zakres art. 14 ust. 1 lit. d) dyrektywy 77/388/EWG w odniesieniu do zwolnienia z podatku od wartości dodanej na przywóz finalny niektórych towarów Dz.U. L 105 z 23.4.1983, str. 38. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

⁽³⁾ Dyrektywa 2006/79/WE dnia 5 października 2006 r. w sprawie zwolnienia od podatku przy przywozie z państw trzecich małych partii towarów o charakterze niehandlowym (Wersja ujednolicona) (Dz.U. L 286 z 17.10.2006, str. 15).

- i) import towarów przez siły zbrojne Zjednoczonego Królestwa stacjonujące na wyspie Cypr zgodnie z Traktatem ustanawiającym Republikę Cypryjską z dnia 16 sierpnia 1960 r., przeznaczonych na użytek tych sił zbrojnych lub towarzyszącego im personelu cywilnego lub też w celu zaopatrzenia ich mes lub kantyn;
- j) import do portu przez przedsiębiorstwa zajmujące się rybołówstwem morskim ich własnych połowów, niebędących jeszcze przedmiotem dostawy, w stanie nieprzetworzonym lub po zakonserwowaniu do celów dokonania dostawy;
- k) import złota przez banki centralne;
- l) import gazu w systemie gazowym lub import energii elektrycznej.

Artykuł 144

Państwa członkowskie zwalniają świadczenie usług, które odnoszą się do importu towarów, gdy wartość takich usług jest włączona do podstawy opodatkowania zgodnie z art. 86 ust. 1 lit. b).

Artykuł 145

1. Komisja przedstawia Radzie, w razie potrzeby, możliwie najszybciej, wnioski mające na celu sprecyzowanie zakresu stosowania zwolnień przewidzianych w art. 143 i 144 oraz określenie szczegółowych zasad ich wprowadzania.

2. Do czasu wejścia w życie przepisów, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą utrzymać obowiązujące w tym zakresie przepisy krajowe.

Państwa członkowskie mogą dostosowywać przepisy krajowe tak, aby zminimalizować zakłócenia konkurencji, a w szczególności, aby uniknąć przypadków nieopodatkowania lub podwójnego opodatkowania na terytorium Wspólnoty.

Państwa członkowskie mogą zastosować procedury administracyjne, jakie uznają za najbardziej właściwe, w celu zapewnienia zwolnienia z podatku.

3. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o obowiązujących przepisach krajowych, o ile nie zostały one wcześniej przekazane, oraz o przepisach, które przyjmują zgodnie z ust. 2, a Komisja informuje o tym pozostałe państwa członkowskie.

ROZDZIAŁ 6

Zwolnienia w eksporcie

Artykuł 146

1. Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:
  - a) dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych przez sprzedawcę lub na jego rzecz poza terytorium Wspólnoty;
  - b) dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych poza terytorium Wspólnoty przez nabywcę lub na rzecz nabywcy niemającego siedziby na terytorium danego państwa, z wyłączeniem towarów transportowanych przez samego nabywcę do celów wyposażenia lub zaopatrzenia w paliwo i ogólnego zaopatrzenia statków rekreacyjnych oraz samolotów turystycznych lub wszelkich innych środków transportu służących do celów prywatnych;
  - c) dostawy towarów na rzecz uznanych organizacji wywozających te towary poza terytorium Wspólnoty w ramach działalności humanitarnej, dobroczynnej lub edukacyjnej poza Wspólnotą;
  - d) świadczenie usług polegających na pracach, których przedmiotem jest rzecz ruchoma nabyta lub importowana w celu przeprowadzenia takich prac na terytorium Wspólnoty oraz wysłana lub przetransportowana poza terytorium Wspólnoty przez usługodawcę lub usługobiorcę niemającego siedziby na terytorium danego państwa, lub na rzecz jednego z nich;
  - e) świadczenie usług, łącznie z usługami transportu i transakcjami pomocniczymi, ale z wyłączeniem świadczenia usług zwolnionych zgodnie z art. 132 i 135, w przypadku gdy są one bezpośrednio związane z eksportem lub importem towarów objętych przepisami art. 61 i art. 157 ust. 1 lit. a).
2. Zwolnienie przewidziane w ust. 1 lit. c) może zostać przyznane zgodnie z procedurą zwrotu VAT.

Artykuł 147

1. W przypadku gdy dostawa towarów, o której mowa w art. 146 ust. 1 lit. b), dotyczy towarów przewożonych w bagażu osobistym podróżnych, zwolnienie to ma zastosowanie wyłącznie po spełnieniu następujących warunków:
  - a) podróżny nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Wspólnoty;
  - b) towary zostaną przetransportowane poza terytorium Wspólnoty przed końcem trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dostawa została dokonana;
  - c) całkowita wartość dostawy, z VAT, przekracza kwotę 175 EUR lub równowartość tej kwoty w walucie krajowej ustaloną raz w roku przy zastosowaniu kursu wymiany obowiązującego w pierwszym dniu roboczym października ze skutkiem od 1 stycznia roku następnego.

Państwa członkowskie mogą jednakże zwolnić dostawę, której całkowita wartość jest niższa od kwoty przewidzianej w akapicie pierwszym lit. c).

2. Do celów ust. 1 przez „podróżnego niemającego siedziby we Wspólnocie” rozumie się podróżnego, którego stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu nie znajduje się na terytorium Wspólnoty. W takim przypadku przez „stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu” rozumie się miejsce wskazane jako takie w paszporcie, dowodzie osobistym lub każdym innym dokumencie potwierdzającym tożsamość uznanym za ważny przez państwo członkowskie, na którego terytorium odbywa się dostawa.

Dowód eksportu stanowi faktura lub inny zastępujący ją dokument potwierdzony przez urząd celny, przez który towary zostały wywiezione ze Wspólnoty.

Każde państwo członkowskie przekazuje Komisji wzory pieczęci, jakie stosuje w celu wydania potwierdzenia, o którym mowa w akapicie drugim. Komisja przekazuje te informacje organom podatkowym w pozostałych państwach członkowskich.

ROZDZIAŁ 7

Zwolnienia związane z transportem międzynarodowym

Artykuł 148

Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

- a) dostawy towarów w celu zaopatrzenia w paliwo i zaopatrzenia ogólnego jednostek pływających przeznaczonych do żeglugi na pełnym morzu i przewożących odpłatnie pasażerów lub używanych do celów handlowych, przemysłowych lub do połowów, jak również statków ratowniczych i udzielających pomocy na morzu oraz jednostek pływających przeznaczonych do rybołówstwa przybrzeżnego, z wyłączeniem, w przypadku tych ostatnich, dostaw prowiantu na pokład;
- b) dostawy towarów w celu zaopatrzenia w paliwo i zaopatrzenia ogólnego okrętów wojennych objętych kodem 8906 10 00 nomenklatury scalonej (NS), opuszczających ich własne terytorium i kierujących się do portu lub kotwiczowiska znajdującego się poza terytorium danego państwa członkowskiego;
- c) dostawę, przebudowę, naprawę, konserwację, czarterowanie oraz wynajem jednostek pływających, o których mowa w lit. a) oraz dostawę, wynajem, naprawę i konserwację sprzętu, łącznie ze sprzętem rybackim, będącego częścią tych jednostek lub służącego ich eksploatacji;
- d) świadczenie usług innych niż usługi, o których mowa w lit. c), na bezpośrednie potrzeby jednostek pływających, o których mowa w lit. a), oraz ich ładunków;
- e) dostawy towarów w celu zaopatrzenia w paliwo i zaopatrzenia ogólnego statków powietrznych używanych przez linie lotnicze zajmujące się głównie odpłatnym przewozem na trasach międzynarodowych;
- f) dostawę, przebudowę, naprawę, konserwację, czarterowanie oraz wynajem statków powietrznych, o których mowa w lit. e), jak również dostawę, wynajem, naprawę oraz konserwację sprzętu będącego częścią tych statków

powietrznych lub służącego ich eksploatacji;

- g) świadczenie usług innych niż usługi, o których mowa w lit. f), na bezpośrednie potrzeby statków powietrznych, o których mowa w lit. e), oraz ich ładunków.

Artykuł 149

Portugalia może uznać transport morski i lotniczy między wyspami tworzącymi regiony autonomiczne Azorów i Madery oraz transport pomiędzy powyższymi regionami a kontynentem za transport międzynarodowy.

Artykuł 150

1. Komisja przedstawia Radzie, w razie potrzeby, możliwie najszybciej, wnioski mające na celu sprecyzowanie zakresu stosowania zwolnień przewidzianych w art. 148 oraz ustalenie szczegółowych zasad ich stosowania.

2. Do czasu wejścia w życie przepisów, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą ograniczyć zakres zwolnień przewidzianych w art. 148 lit. a) i b).

ROZDZIAŁ 8

Zwolnienia dotyczące niektórych transakcji uznanych za eksport

Artykuł 151

1. Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:
- dostawy towarów i świadczenie usług dokonane w ramach stosunków dyplomatycznych i konsularnych;
  - dostawy towarów i świadczenie usług na rzecz organizacji międzynarodowych uznanych za takie przez organy władzy publicznej przyjmującego państwa członkowskiego oraz na rzecz członków takich organizacji, w granicach i na warunkach ustalonych w konwencjach międzynarodowych ustanawiających takie organizacje lub w porozumieniach dotyczących ich siedzib;
  - dostawy towarów i świadczenie usług w państwach członkowskich, które są stronami Traktatu Północnoatlantyckiego na rzecz sił zbrojnych innych państw będących stronami tego traktatu, do użytku tych sił zbrojnych lub towarzyszącego im personelu cywilnego lub też w celu zaopatrzenia ich mes lub kantyn, gdy siły te biorą udział we wspólnych działaniach obronnych;
  - dostawy towarów lub świadczenie usług dokonywane z przeznaczeniem do innego państwa członkowskiego na rzecz sił zbrojnych każdego z państw będących stronami Traktatu Północnoatlantyckiego, innego niż państwo członkowskie przeznaczenia, do użytku tych sił zbrojnych lub towarzyszącego im personelu cywilnego lub też w celu zaopatrzenia ich mes lub kantyn, gdy siły te biorą udział we wspólnych działaniach obronnych;
  - dostawy towarów lub świadczenie usług przeznaczonych dla sił zbrojnych Zjednoczonego Królestwa stacjonujących na wyspie Cypr zgodnie z Traktatem ustanawiającym Republikę Cypryjską z dnia 16 sierpnia 1960 r., na użytek tych sił zbrojnych lub towarzyszącego im personelu cywilnego lub dla zaopatrzenia ich mes lub kantyn.

Do czasu przyjęcia jednolitych przepisów podatkowych zwolnienia przewidziane w akapicie pierwszym mają zastosowanie w granicach ustalonych przez przyjmujące państwo członkowskie.

2. W przypadku gdy towary nie są wysyłane lub transportowane z państwa członkowskiego, w którym ma miejsce dostawa tych towarów, jak również w przypadku świadczenia usług, zwolnienie może zostać przyznane zgodnie z procedurą zwrotu VAT.

Artykuł 152

Państwa członkowskie zwalniają dostawy złota do banków centralnych.

ROZDZIAŁ 9

Zwolnienia z tytułu świadczenia usług przez pośredników

Artykuł 153

Państwa członkowskie zwalniają usługi świadczone przez pośredników działających w imieniu i na rzecz osoby trzeciej, jeśli pośredniczą oni w transakcjach, o których mowa w rozdziałach 6, 7 i 8, lub w transakcjach dokonanych poza terytorium Wspólnoty.

Zwolnienie, o którym mowa w akapicie pierwszym, nie ma zastosowania do biur podróży, gdy świadczą one w imieniu i na rzecz turystów usługi, które są wykonywane w innych państwach członkowskich.

ROZDZIAŁ 10

Zwolnienia transakcji związanych z międzynarodowym obrotem towarowym

Sekcja 1

Składy celne, składy inne niż celne oraz podobne procedury

Artykuł 154

Do celów niniejszej sekcji „składy inne niż celne” oznaczają, w odniesieniu do wyrobów podlegających akcyzie, miejsca określone jako składy podatkowe w art. 4 lit. b) dyrektywy 92/12/EWG oraz, w odniesieniu do wyrobów niepodlegających akcyzie, miejsca określone jako takie przez państwa członkowskie.

Artykuł 155

Bez uszczerbku dla innych wspólnotowych przepisów podatkowych i po konsultacji z Komitetem ds. VAT, państwa członkowskie mogą przedsięwziąć szczególne środki mające na celu zwolnienie wszystkich lub niektórych transakcji, o których mowa w niniejszej sekcji, pod warunkiem że celem tych środków nie jest ostateczne użycie lub ostateczna konsumpcja oraz że kwota VAT należna w chwili, gdy procedury lub sytuacje, o których mowa w niniejszej sekcji, przestają obowiązywać, odpowiada kwocie podatku, która byłaby należna, gdyby każda z tych transakcji została opodatkowana na terytorium tych państw.

Artykuł 156

1. Państwa członkowskie mogą zwolnić następujące transakcje:

- a) dostawy towarów przeznaczonych do zgłoszenia organom celnym i, w stosownym przypadku, umieszczenia w miejscu tymczasowego składowania;
- b) dostawy towarów przeznaczonych do umieszczenia w wolnym obszarze celnym lub w składzie wolnocłowym;
- c) dostawy towarów, które mają zostać objęte procedurą składu celnego lub procedurą uszlachetnienia czynnego;
- d) dostawy towarów, które mają zostać wprowadzone na wody terytorialne w celu ich zainstalowania na platformach wiertniczych lub wydobywczych, do celów budowy, naprawy, konserwacji, przebudowy lub wyposażenia takich platform lub połączenia takich platform wiertniczych lub platform wydobywczych ze stałym lądem;
- e) dostawy towarów, które mają zostać wprowadzone na wody terytorialne w celu zaopatrzenia w paliwo i ogólnego zaopatrzenia platform wiertniczych lub wydobywczych.

2. Miejscami, o których mowa w ust. 1, są miejsca określone jako takie w obowiązujących wspólnotowych przepisach celnych.

Artykuł 157

1. Państwa członkowskie mogą zwolnić następujące transakcje:

- a) import towarów, które mają zostać objęte procedurą składu innego niż celny;
- b) dostawy towarów, które mają zostać objęte na terytorium danego państwa procedurą składu innego niż celny.

2. Państwa członkowskie nie mogą wprowadzać procedury dotyczącej składów innych niż celne w przypadku wyrobów niepodlegających akcyzie, gdy wyroby te mają być dostarczane na etapie obrotu detalicznego.

Artykuł 158

1. W drodze odstępstwa od art. 157 ust. 2, państwa członkowskie mogą wprowadzić procedurę dotyczącą składów innych niż celne w następujących przypadkach:

- a) gdy towary przeznaczone są do sklepów wolnocłowych na potrzeby dostaw towarów, które mają być przewożone w osobistym bagażu podróżnego udającego się na terytorium trzecie lub do państwa trzeciego drogą powietrzną lub morską, w przypadku gdy takie dostawy są zwolnione zgodnie z art. 146 ust. 1 lit. b);
- b) gdy towary są przeznaczone dla podatników na potrzeby dokonywania dostaw dla podróżnych na pokładzie statków powietrznych lub jednostek pływających w czasie lotu lub podróży morskiej, w przypadku gdy miejsce zakończenia podróży znajduje się poza Wspólnotą;

- c) gdy towary są przeznaczone dla podatników na potrzeby dostaw dokonywanych ze zwolnieniem z VAT zgodnie z art. 151.

2. W przypadkach gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości zwolnienia przewidzianego w ust. 1 lit. a), podejmują one środki niezbędne do zapewnienia prawidłowego i prostego stosowania tego zwolnienia oraz zapobieżenia wszelkim możliwym przypadkom uchylania się od opodatkowania, unikania opodatkowania i nadużyć.

3. Do celów ust. 1 lit. a) „sklep wolnocłowy” oznacza każdy punkt sprzedaży usytuowany w obrębie portu lotniczego lub portu morskiego, który spełnia warunki określone przez właściwe organy władzy publicznej.

Artykuł 159

Państwa członkowskie mogą zwolnić świadczenie usług związanych z dostawami towarów, o których mowa w art. 156, art. 157 ust. 1 lit. b) i w art. 158.

Artykuł 160

1. Państwa członkowskie mogą zwolnić następujące transakcje:

- a) dostawy towarów i świadczenie usług dokonywane w miejscach, o których mowa w art. 156 ust. 1, jeżeli na terytorium danego państwa nadal ma miejsce jedna z sytuacji określonych w tym ustępie;
- b) dostawy towarów i świadczenie usług dokonywane w miejscach, o których mowa w art. 157 ust. 1 lit. b) i w art. 158, jeżeli na terytorium danego państwa nadal ma miejsce jedna z sytuacji, o których mowa, odpowiednio, w ust. 1 lit. b) i ust. 1 wyżej wymienionych artykułów.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianej w ust. 1 lit. a) w odniesieniu do czynności prowadzonych w składach celnych, podejmują one środki niezbędne do wprowadzenia procedur dotyczących składów innych niż celne pozwalających na zastosowanie ust. 1 lit. b) do takich samych transakcji, gdy dotyczą one towarów wymienionych w załączniku V, i są dokonywane w składach innych niż celne.

Artykuł 161

Państwa członkowskie mogą zwolnić następujące dostawy towarów, a także świadczenie usług z nimi związanymi:

- a) dostawy towarów, o których mowa w art. 30 akapit pierwszy, jeżeli towary te pozostają objęte procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych lub procedurą tranzytu zewnętrznego;
- b) dostawy towarów, o których mowa w art. 30 akapit drugi, jeżeli towary te pozostają objęte procedurą wspólnotowego tranzytu wewnętrznego, o której mowa w art. 276.

Artykuł 162

W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianej w niniejszej sekcji, podejmują one środki niezbędne, aby zapewnić, że wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów z zamiarem objęcia ich jedną z procedur lub sytuacji, o których mowa w art. 156, art. 157 ust. 1 lit. b) i w art. 158, podlegają tym samym przepisom co dostawy towarów dokonywane na ich terytorium na tych samych warunkach.

Artykuł 163

W przypadku gdy towary przestają być objęte procedurami lub sytuacjami, o których mowa w niniejszej sekcji, powodując w ten sposób powstanie importu w rozumieniu art. 61, państwo członkowskie importu podejmuje niezbędne środki w celu zapobieżenia podwójnemu opodatkowaniu.

Sekcja 2

**Transakcje zwolnione w związku
z eksportem oraz w ramach wymiany
handlowej między państwami
członkowskimi**

Artykuł 164

1. Po konsultacji z Komitetem ds. VAT, państwa członkowskie mogą zwolnić następujące transakcje dokonywane przez podatnika lub dla niego przeznaczone do kwoty równej wartości eksportu zrealizowanego przez tego podatnika w okresie poprzednich 12 miesięcy:

- a) wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów dokonane przez podatnika oraz import i dostawy towarów dla podatnika z zamiarem ich wyeksportowania w stanie nieprzetworzonym lub po ich przetworzeniu poza Wspólnotę,
- b) świadczenie usług związanych z działalnością eksportową danego podatnika.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości zwolnienia przewidzianej w ust. 1, po konsultacji z Komitetem ds. VAT, stosują one również to zwolnienie w odniesieniu do transakcji związanych z dostawami dokonywanymi przed podatnika na warunkach określonych w art. 138, do kwoty równej wartości dostaw dokonanych przez tego podatnika na tych samych warunkach w okresie poprzednich 12 miesięcy.

Artykuł 165

Państwa członkowskie mogą określić wspólną maksymalną kwotę dla transakcji, które zwalniają na mocy art. 164.

Sekcja 3

Przepis wspólny dla sekcji 1 i 2

Artykuł 166

Komisja przedkłada Radzie, w razie potrzeby, możliwie najszybciej, wnioski dotyczące wspólnych zasad stosowania VAT do transakcji, o których mowa w sekcjach 1 i 2.

TYTUŁ X

ODLICZENIA

ROZDZIAŁ 1

Źródło i zakres prawa do odliczenia

Artykuł 167

Prawo do odliczenia powstaje w momencie, gdy podatek, który podlega odliczeniu, staje się wymagalny.

Artykuł 168

Jeżeli towary i usługi wykorzystywane są na potrzeby opodatkowanych transakcji podatnika, podatnik jest uprawniony, w państwie członkowskim, w którym dokonuje tych transakcji, do odliczenia następujących kwot od kwoty VAT, którą jest zobowiązany zapłacić:

- a) VAT należnego lub zapłaconego w tym państwie członkowskim od towarów i usług, które zostały mu dostarczone lub które mają być mu dostarczone przez innego podatnika;
- b) VAT należnego od transakcji uznanych za dostawy towarów i świadczenie usług zgodnie z art. 18 lit. a) i art. 27;
- c) VAT należnego od wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i);
- d) VAT należnego od transakcji uznanych za wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów zgodnie z art. 21 i 22;
- e) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu importu towarów na terytorium tego państwa członkowskiego.

Artykuł 169

Poza prawem do odliczenia, o którym mowa w art. 168, podatnik ma prawo do odliczenia VAT określonego w tym artykule, jeżeli towary i usługi są wykorzystywane do następujących celów:

- a) transakcji podatnika związanych z działalnością, o której mowa w art. 9 ust. 1 akapit drugi, dokonywanych poza terytorium państwa członkowskiego, w którym podatek jest należny lub został zapłacony, w odniesieniu do których VAT podlegałby odliczeniu, gdyby zostały one dokonane na terytorium tego państwa członkowskiego;
- b) transakcji podatnika, które są zwolnione zgodnie z art. 138, 142 i 144, art. 146-149, art. 151, 152, 153 i 156, art. 157 ust. 1 lit. b) oraz art. 158-161 i art. 164;
- c) transakcji podatnika, które są zwolnione zgodnie z art. 135 ust. 1 lit. a)-f), jeżeli nabywca ma siedzibę poza Wspólnotą lub jeżeli transakcje te są bezpośrednio związane z towarami, które mają być przedmiotem eksportu poza Wspólnotę.

Artykuł 170

Wszyscy podatnicy, którzy, w rozumieniu art. 1 dyrektywy 79/1072/EWG⁽¹⁾, art. 1 dyrektywy 86/560/EWG⁽²⁾ i art. 171 niniejszej dyrektywy, nie mają siedziby w państwie członkowskim, w którym nabywają towary i usługi lub importują towary podlegające VAT, mają prawo otrzymać zwrot tego podatku, o ile te towary i usługi są wykorzystywane do celów następujących transakcji:

- a) transakcji, o których mowa w art. 169;
- b) transakcji, z tytułu których podatek jest płatny wyłącznie przez nabywcę lub usługobiorcę zgodnie z art. 194 – 197 i art. 199.

Artykuł 171

1. Zwrot VAT podatnikom niemającym siedziby w państwie członkowskim, w którym nabywają towary i usługi lub importują towary podlegające VAT, lecz którzy mają taką siedzibę w innym państwie członkowskim, dokonywany jest zgodnie ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi przewidzianymi w dyrektywie 79/1072/EWG.

Podatnicy, o których mowa w art. 1 dyrektywy 79/1072/EWG, a którzy w państwie członkowskim, w którym nabywają towary i usługi lub importują towary podlegające VAT, dokonali wyłącznie dostaw towarów lub świadczenia usług na rzecz osoby, w odniesieniu do której odbiorca został wyznaczony jako osoba zobowiązana do zapłaty VAT zgodnie z art. 194 – 197 i art. 199, są również uznawani, do celów stosowania powyższej dyrektywy, za podatników niemających siedziby w danym państwie członkowskim.

2. Zwrot VAT podatnikom niemającym siedziby na terytorium Wspólnoty, odbywa się zgodnie ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi określonymi w dyrektywie 86/560/EWG.

Podatnicy, o których mowa w art. 1 dyrektywy 86/560/EWG, a którzy w państwie członkowskim, w którym nabywają towary i usługi lub importują towary podlegające VAT, dokonali wyłącznie dostaw towarów lub świadczenia usług na rzecz osoby, w odniesieniu do której odbiorca został wyznaczony jako osoba zobowiązana do zapłaty VAT zgodnie z art. 194 – 197 i art. 199, są również uznawani, do celów stosowania powyższej dyrektywy, za podatników niemających siedziby na terytorium Wspólnoty.

3. Dyrektywy 79/1072/EWG i 86/560/EWG nie mają zastosowania do dostaw towarów, które są lub mogą być zwolnione na mocy art. 138, gdy dostarczane w ten sposób towary są wysyłane lub transportowane przez nabywcę lub na jego rzecz.

Artykuł 172

1. Każda osoba uznana za podatnika w związku z okazjonalną dostawą nowego środka transportu na warunkach

(¹) Ósma dyrektywa Rady z dnia 6 grudnia 1979 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych – warunki zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom niemającym siedziby na terytorium kraju (Dz. U. L 331 z 27.12.1979, str. 11). Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 r.

(²) Trzynasta dyrektywa Rady z dnia 17 listopada 1986 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych – warunki zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom niemającym siedziby na terytorium Wspólnoty (Dz.U. L 326 z 21.11.1986, str. 40).

przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. a) ma prawo do odliczenia w państwie członkowskim, w którym dokonywana jest dostawa, VAT wliczonego w cenę nabycia lub zapłaconego z tytułu importu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia tego środka transportu, do kwoty nieprzekraczającej wysokości VAT, który podatnik byłby zobowiązany zapłacić, gdyby dostawa nie była zwolniona.

Prawo do odliczenia powstaje i może zostać wykonane dopiero w momencie dostawy nowego środka transportu.

2. Państwa członkowskie określają szczegółowe przepisy wykonawcze dla ust. 1.

ROZDZIAŁ 2

Proporcja podlegająca odliczeniu*Artykuł 173*

1. W odniesieniu do towarów i usług wykorzystywanych przez podatnika zarówno do dokonywania transakcji dających prawo do odliczenia, o których mowa w art. 168, 169 i 170, jak i transakcji nie dających prawa do odliczenia, odliczenie będzie dotyczyło tylko takiej części VAT, która proporcjonalnie przypada na kwotę tych pierwszych transakcji.

Proporcja podlegająca odliczeniu jest ustalana, zgodnie z art. 174 i 175, dla wszystkich transakcji dokonanych przez podatnika.

2. Państwa członkowskie mogą przedsięwziąć następujące środki:

- a) zezwolić podatnikowi na określenie proporcji podlegającej odliczeniu dla każdego sektora jego działalności, pod warunkiem że dla każdego z tych sektorów prowadzona jest osobna księgowość;
- b) zobowiązać podatnika do określenia proporcji podlegającej odliczeniu dla każdego sektora działalności i do prowadzenia osobnej księgowości dla każdego z tych sektorów;
- c) zezwolić podatnikowi lub zobowiązać go do stosowania odliczenia w zależności od wykorzystania całości lub części towarów i usług;
- d) zezwolić podatnikowi lub zobowiązać go do stosowania odliczenia zgodnie z zasadą przewidzianą w ust. 1 akapit pierwszy, w odniesieniu do wszystkich towarów i usług wykorzystywanych do wszystkich transakcji, o których tam mowa;
- e) postanowić, że w przypadkach gdy VAT, który nie podlega odliczeniu przez podatnika, jest nieznacznej wartości, będzie on uważany za zerowy.

Artykuł 174

1. Proporcja podlegająca odliczeniu jest kwotą ułamkową złożoną z następujących kwot:

- a) w liczniku, całkowitej wysokości obrotu w danym roku, z wyłączeniem VAT, uzyskanego z transakcji, które dają prawo do odliczenia zgodnie z art. 168 i 169;
- b) w mianowniku, całkowitej wysokości obrotu w danym roku, z wyłączeniem VAT, uzyskanego z transakcji uwzględnionych w liczniku oraz transakcji, które nie dają prawa do odliczenia.

Państwa członkowskie mogą uwzględnić w mianowniku wysokość subwencji innych niż subwencje bezpośrednio związane z ceną dostaw towarów lub świadczenia usług, o których mowa w art. 73.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, przy obliczaniu proporcji podlegającej odliczeniu nie uwzględnia się następujących kwot:

- a) wysokości obrotu uzyskanego z dostaw dóbr inwestycyjnych używanych przez podatnika do potrzeb jego przedsiębiorstwa;
- b) wysokości obrotu uzyskanego z transakcji związanych z pomocniczymi transakcjami w zakresie nieruchomości i z pomocniczymi transakcjami finansowymi;
- c) wysokości obrotu uzyskanego z transakcji, o których mowa w art. 135 ust. 1 lit. b)-g), jeżeli są to transakcje pomocnicze.

3. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości określonej w art. 191 przewidującej, że korekta w stosunku do dóbr inwestycyjnych nie jest wymagana, mogą one uwzględnić kwotę uzyskaną ze zbycia tych dóbr przy obliczaniu proporcji podlegającej odliczeniu.

Artykuł 175

1. Proporcja podlegająca odliczeniu jest ustalana rokrocznie jako wartość procentowa zaokrąglona w górę do najbliższej liczby całkowitej.

2. Tymczasowo stosowana proporcja na dany rok jest obliczana na podstawie transakcji z roku poprzedniego. W przypadku braku takich transakcji lub gdy nie są one znaczące, proporcja podlegająca odliczeniu zostaje tymczasowo oszacowana przez podatnika według własnej prognozy pod nadzorem organu podatkowego.

Państwa członkowskie mogą jednakże utrzymać przepisy obowiązujące w dniu 1 stycznia 1979 r. lub, w odniesieniu do państw członkowskich, które przystąpiły do Wspólnoty po tym terminie, przepisy obowiązujące w dniu ich przystąpienia.

3. Ustalenie ostatecznej proporcji podlegającej odliczeniu, które odbywa się na dany rok w toku roku kolejnego, wymaga korekty odliczeń dokonanych na podstawie tymczasowej proporcji.

ROZDZIAŁ 3

Ograniczenia prawa do odliczenia

Artykuł 176

Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada określa wydatki, które nie dają prawa do odliczenia VAT. W żadnym przypadku prawo do odliczenia VAT nie dotyczy wydatków, które nie są ściśle związane z działalnością gospodarczą, takich jak wydatki na artykuły luksusowe, rozrywkę lub wydatki reprezentacyjne.

Do czasu wejścia w życie przepisów, o których mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie mogą utrzymać wszystkie wyłączenia przewidziane w prawie krajowym w dniu 1 stycznia 1979 r. lub, w odniesieniu do państw członkowskich, które przystąpiły do Wspólnoty po tym terminie, przepisy obowiązujące w dniu ich przystąpienia.

Artykuł 177

Po konsultacji z Komitetem ds. VAT każde państwo członkowskie może, z przyczyn wynikających z koniunktury gospodarczej, częściowo lub całkowicie wyłączyć wszystkie lub niektóre dobra inwestycyjne lub inne dobra z przepisów dotyczących odliczeń.

W celu zachowania identycznych warunków konkurencji, państwa członkowskie mogą, zamiast niestosowania odliczeń, opodatkować towary wytworzone bezpośrednio przez podatnika lub nabyte przez niego na terytorium Wspólnoty lub też przez niego zaimportowane, w taki sposób, aby podatek nie przekraczał kwoty VAT, która byłaby pobrana w momencie nabycia podobnych towarów.

ROZDZIAŁ 4

Przepisy regulujące korzystanie z prawa do odliczenia

Artykuł 178

W celu skorzystania z prawa do odliczenia, podatnik musi spełnić następujące warunki:

- a) w celu dokonania odliczenia, o którym mowa w art. 168 lit. a), w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług, musi posiadać fakturę sporządzoną zgodnie z art. 220-236 i art. 238, 239 i 240;
- b) w celu dokonania odliczenia, o którym mowa w art. 168 lit. b), w odniesieniu do transakcji uznawanych za dostawy towarów i świadczenie usług, musi dopełnić formalności określonych przez każde państwo członkowskie;
- c) w celu dokonania odliczenia, o którym mowa w art. 168 lit. c), w odniesieniu do wewnątrzspółnotowego nabycia towarów, musi uwzględnić w deklaracji VAT przewidzianej w art. 250 wszystkie dane niezbędne do obliczenia VAT należnego z tytułu dokonanych przez siebie nabyć oraz posiadać fakturę sporządzoną zgodnie z art. 220-236;
- d) w celu dokonania odliczenia, o którym mowa w art. 168 lit. d), w odniesieniu do transakcji uznawanych za wewnątrzspółnotowe nabycie towarów, musi dopełnić formalności określonych przez każde państwo członkowskie;

- e) w celu dokonania odliczenia, o którym mowa w art. 168 lit. e), w odniesieniu do importu towarów, musi posiadać dokument importowy, w którym podatnik jest wskazany jako odbiorca lub importer i w którym określona jest kwota VAT należnego lub informacje w nim zawarte pozwalają na jej obliczenie;
- f) jeśli podatnik jest zobowiązany do zapłaty VAT jako usługobiorca lub nabywca, w przypadku gdy zastosowanie mają art. 194-197 i art. 199, musi dopełnić formalności określonych przez każde państwo członkowskie.

Artykuł 179

Podatnik dokonuje odliczenia poprzez potrącenie od całkowitej kwoty VAT należnego za dany okres rozliczeniowy, kwoty VAT dającej w tym samym okresie prawo do odliczenia stosowane zgodnie z art. 178.

Państwa członkowskie mogą jednakże wymagać od podatników dokonujących okazjonalnych transakcji, o których mowa w art. 12, stosowania prawa do odliczenia dopiero w momencie dostawy.

Artykuł 180

Państwa członkowskie mogą zezwolić podatnikowi na dokonanie odliczenia, którego nie dokonał zgodnie z art. 178 i 179.

Artykuł 181

Państwa członkowskie mogą zezwolić podatnikowi, który nie posiada faktury sporządzonej zgodnie z art. 220-236, na dokonanie odliczenia, o którym mowa w art. 168 lit. c), w odniesieniu do dokonanych przez niego wewnątrzspółnotowych nabyć towarów.

Artykuł 182

Państwa członkowskie określają warunki i szczegółowe przepisy wykonawcze dla art. 180 i 181.

Artykuł 183

W przypadku gdy za dany okres rozliczeniowy kwota odliczeń przekracza kwotę VAT należnego, państwa członkowskie mogą dokonać zwrotu lub przenieść nadwyżkę na następny okres rozliczeniowy w oparciu o ustalone przez siebie warunki.

Państwa członkowskie mogą jednakże odmówić zwrotu lub przeniesienia, jeśli wysokość nadwyżki jest nieznaczną.

ROZDZIAŁ 5

Korekta odliczeń

Artykuł 184

Wstępne odliczenie podlega korekcie, jeżeli jego kwota jest wyższa lub niższa od kwoty odliczenia przysługującej podatnikowi.

Artykuł 185

1. Korekta jest dokonywana w szczególności, w przypadku gdy po złożeniu deklaracji VAT nastąpi zmiana czynników

uwzględnianych przy określaniu kwoty odliczenia, na przykład w przypadku anulowania zakupów lub uzyskania obniżek ceny.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, korekta nie jest dokonywana w przypadkach transakcji w całości lub częściowo niezapłaconych, w przypadku należycie udokumentowanego lub potwierdzonego zniszczenia, zagubienia lub kradzieży własności oraz w przypadku towarów przeznaczonych do przekazywania jako prezenty o małej wartości i próbki, o których mowa w art. 16.

Państwa członkowskie mogą jednakże wymagać dokonania korekty w przypadku transakcji całkowicie lub częściowo niezapłaconych oraz w przypadku kradzieży.

Artykuł 186

Państwa członkowskie określają szczegółowe przepisy wykonawcze dla art. 184 i 185.

Artykuł 187

1. W przypadku dóbr inwestycyjnych korekta obejmuje okres pięciu lat, włącznie z rokiem, w którym towary zostały nabyte lub wytworzone.

Państwa członkowskie mogą jednakże uwzględniać przy korekcie okres pięciu pełnych lat, licząc od dnia, w którym dobra te zostały użyte po pierwszy.

W odniesieniu do nieruchomości nabytych jako dobra inwestycyjne okres stanowiący podstawę obliczania korekty może zostać przedłużony do 20 lat.

2. Roczna korekta dokonywana jest wyłącznie w odniesieniu do jednej piątej VAT nałożonego na te dobra inwestycyjne lub, w przypadku gdy okres korekty został przedłużony, w odniesieniu do odpowiedniej części ułamkowej VAT.

Korekta, o której mowa w akapicie pierwszym, dokonywana jest z uwzględnieniem zmian w zakresie prawa do odliczenia, które nastąpiły w kolejnych latach, w stosunku do prawa, które obowiązywało w roku, w którym towary zostały nabyte, wytworzone lub, w stosownych przypadkach, użyte po raz pierwszy.

Artykuł 188

1. W przypadku dostaw dokonanych w okresie objętym korektą, uznaje się, że dobra inwestycyjne są używane do celów prowadzenia działalności gospodarczej podatnika aż do zakończenia okresu objętego korektą.

Uznaje się, że działalność gospodarcza jest całkowicie opodatkowana, w przypadku gdy dostawa dóbr inwestycyjnych jest opodatkowana.

Uznaje się, że działalność gospodarcza jest całkowicie zwolniona, w przypadku gdy dostawa dóbr inwestycyjnych jest zwolniona.

2. Korekta przewidziana w ust. 1 dokonywana jest jednorazowo dla całego pozostałego okresu korekty. W przypadku jednak gdy dostawa dóbr inwestycyjnych jest zwolniona, państwa członkowskie mogą uchylić wymóg dokonywania

korekty, o ile nabywca jest podatnikiem wykorzystującym dane dobra inwestycyjne wyłącznie do transakcji objętych prawem do odliczenia VAT.

Artykuł 189

Do celów stosowania przepisów art. 187 i 188, państwa członkowskie mogą przedsięwziąć następujące środki:

- a) zdefiniować pojęcie dóbr inwestycyjnych;
- b) określić kwotę VAT, którą należy uwzględnić przy korekcie;
- c) przyjąć wszelkie niezbędne środki, aby korekty nie prowadziły do żadnych nieuzasadnionych korzyści;
- d) zezwolić na uproszczenie procedur administracyjnych.

Artykuł 190

Do celów art. 187, 188, 189 i 191, państwa członkowskie mogą uznać za dobra inwestycyjne usługi o charakterze podobnym do tego zwykle przypisywanego dobrom inwestycyjnym.

Artykuł 191

Jeśli w którymkolwiek z państw członkowskich skutki stosowania art. 187 i 188 są nieistotne, państwo to może, po konsultacji z Komitetem ds. VAT, powstrzymać się od ich stosowania, biorąc pod uwagę ogólny wpływ VAT w danym państwie członkowskim i potrzebę uproszczenia procedur administracyjnych, oraz pod warunkiem że nie spowoduje to zakłóceń konkurencji.

Artykuł 192

W przypadku gdy podatnik przechodzi z ogólnego systemu opodatkowania na opodatkowanie według procedury szczególnej lub odwrotnie, państwa członkowskie mogą przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki, aby zapobiec odniesieniu przez tego podatnika nieuzasadnionych korzyści lub poniesieniu przez niego nieuzasadnionych strat.

TYTUŁ XI

OBOWIĄZKI PODATNIKÓW I NIEKTÓRYCH OSÓB NIEBĘDĄCYCH PODATNIKAMI

ROZDZIAŁ 1

Obowiązek podatkowy

Sekcja 1

Osoby zobowiązane do zapłaty VAT na rzecz organów podatkowych

Artykuł 193

Każdy podatnik dokonujący podlegającej opodatkowaniu dostawy towarów lub świadczenia usług obowiązany jest do zapłaty VAT, z wyjątkiem sytuacji, gdy do zapłaty VAT zobowiązana jest inna osoba w przypadkach, o których mowa w art. 194-199 i art. 202.

Artykuł 194

1. W przypadku gdy podlegająca opodatkowaniu dostawa towarów lub świadczenie usług jest dokonywane przez

podatnika niemającego siedziby w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny, państwa członkowskie mogą postanowić, że osobą zobowiązaną do zapłaty VAT jest odbiorca towarów lub usługobiorca.

2. Państwa członkowskie określają warunki stosowania ust. 1.

Artykuł 195

Każda osoba zidentyfikowana do celów VAT na terytorium państwa członkowskiego, w którym VAT jest należny i na rzecz której dostarczane są towary na warunkach przewidzianych w art. 38 i 39, jeżeli dostawy są dokonywane przez podatnika niemającego siedziby na terytorium tego państwa członkowskiego, jest zobowiązana do zapłaty VAT.

Artykuł 196

Do zapłaty VAT zobowiązany jest będący podatnikiem usługobiorca, na rzecz którego dokonano świadczenia usług, o których mowa w art. 56, lub usługobiorca zidentyfikowany do celów VAT w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny, a na rzecz którego wykonano usługi, o których mowa w art. 44, 47, 50, 53, 54 i 55, jeżeli usługi są świadczone przez podatnika niemającego siedziby na terytorium tego państwa członkowskiego.

Artykuł 197

1. Odbiorca towarów jest zobowiązany do zapłaty VAT, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) podlegająca opodatkowaniu transakcja jest dostawą towarów dokonaną na warunkach przewidzianych w art. 141;
- b) odbiorcą tych towarów jest inny podatnik lub osoba prawna niebędąca podatnikiem, zidentyfikowani do celów VAT na terytorium państwa członkowskiego, w którym dokonywana jest dostawa;
- c) faktura wystawiona przez podatnika niemającego siedziby w państwie członkowskim odbiorcy towarów, została sporządzona zgodnie z art. 220-236.

2. W przypadku gdy zgodnie z przepisami art. 204 przedstawiciel podatkowy został wyznaczony jako osoba zobowiązana do zapłaty VAT, państwa członkowskie mogą przyjąć odstępstwo od ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 198

1. W przypadku gdy określone transakcje dotyczące złota inwestycyjnego pomiędzy podatnikiem, który działa na regulowanym rynku złota a innym podatnikiem, który nie działa na tym rynku, są opodatkowane zgodnie z art. 352, państwa członkowskie wyznaczają nabywcę jako osobę zobowiązaną do zapłaty VAT.

Jeżeli nabywca, który nie działa na regulowanym rynku złota, jest podatnikiem i ma obowiązek identyfikacji do celów VAT w państwie członkowskim, w którym podatek jest należny wyłącznie w odniesieniu do transakcji, o których mowa w art.

352, sprzedawca wypełnia obowiązki podatkowe w imieniu nabywcy zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego.

2. W przypadku dostaw złota w postaci surowca lub półproduktu o próbie 325 tysięcznych lub większej, lub dostaw złota inwestycyjnego, określonego w art. 344 ust. 1, dokonywanych przez podatnika korzystającego z jednej z możliwości przewidzianych w art. 348, 349 i 350, państwa członkowskie mogą wyznaczyć nabywcę jako osobę zobowiązaną do zapłaty VAT.

3. Państwa członkowskie określają procedury i warunki stosowania ust. 1 i 2.

Artykuł 199

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że osobą zobowiązaną do zapłaty VAT jest podatnik – odbiorca następujących transakcji:

- a) dostawy prac budowlanych, w tym prac obejmujących naprawę, porządkowanie, konserwację, przebudowę i rozbórkę nieruchomości, jak również odbiór robót budowlanych uznawany za dostawę towarów na podstawie art. 14 ust. 3;
- b) zapewnienia personelu zatrudnionego do czynności, o których mowa w lit. a);
- c) dostawy nieruchomości w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. j) i k), gdy dostawca wybrał opodatkowanie dostawy zgodnie z art. 137;
- d) dostawy zużytych materiałów, zużytych materiałów nie nadających się do ponownego użycia w tym samym stanie, złomu, odpadów przemysłowych i nieprzemysłowych, odpadów przetwarzalnych, częściowo przetworzonych odpadów oraz dostawy pewnych towarów i świadczenia usług, wymienionych w załączniku VI;
- e) dostawy towarów stanowiących zabezpieczenie przez jednego podatnika na rzecz drugiego podatnika w ramach wykonania wspomnianego zabezpieczenia;
- f) dostawy towarów następującej po cesji zastrzeżenia własności na rzecz cesjonariusza wykonującego to prawo;
- g) dostawy nieruchomości zbywanych przez dłużnika z tytułu wyroku w ramach procedury przymusowej licytacji.

2. Przy stosowaniu możliwości przewidzianej w ust. 1, państwa członkowskie mogą określić dostawy towarów i świadczenie usług objęte tymi środkami, jak również kategorie dostawców, usługodawców, nabywców lub usługobiorców, do których środki te mogą mieć zastosowanie.

3. Do celów ust. 1, państwa członkowskie mogą przedsięwziąć następujące środki:

- a) postanowić, że podatnika, który prowadzi również działalność lub dokonuje transakcji nieuznawanych za

podlegające opodatkowaniu dostawy towarów lub świadczenie usług w rozumieniu art. 2, uznaje się za podatnika w odniesieniu do otrzymanych dostaw towarów lub świadczenia usług, jak przewidziano w ust. 1 niniejszego artykułu;

- b) postanowić, że podmioty prawa publicznego niebędące podatnikami są uznawane za podatników w odniesieniu do otrzymanych dostaw, określonych w ust. 1 lit. e), f) i g).

4. Państwa członkowskie informują Komitet ds. VAT o przepisach prawa krajowego przyjętych zgodnie z ust. 1, o ile nie są to przepisy, które były przedmiotem upoważnienia udzielonego przez Radę przed 13 kwietnia 2006 r. zgodnie z art. 27 ust. 1-4 dyrektywy 77/388/EWG i które zostają utrzymane na mocy ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 200

Każda osoba dokonująca podlegającego opodatkowaniu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów jest zobowiązana do zapłaty VAT.

Artykuł 201

VAT z tytułu importu jest płacony przez osobę lub osoby wyznaczone lub uznane za zobowiązane do zapłaty VAT przez państwo członkowskie importu.

Artykuł 202

Osoba, która powoduje, że towary przestają być objęte procedurami lub sytuacjami określonymi w art. 156, 157, 158, 160 i 161, jest zobowiązana do zapłaty VAT.

Artykuł 203

Każda osoba, która wykazuje VAT na fakturze, jest zobowiązana do zapłaty VAT.

Artykuł 204

1. W przypadku gdy zgodnie z art. 193-197 oraz art. 199 i 200, osobą zobowiązaną do zapłaty VAT jest podatnik niemający siedziby w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny, państwa członkowskie mogą zezwolić temu podatnikowi na wyznaczenie przedstawiciela podatkowego jako osoby zobowiązanej do zapłaty VAT.

Ponadto, w przypadku gdy podlegająca opodatkowaniu transakcja dokonywana jest przez podatnika niemającego siedziby w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny i gdy z państwem, w którym podatnik ten ma siedzibę lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, nie istnieje żaden instrument prawny dotyczący wzajemnej pomocy o zakresie podobnym do przewidzianego w dyrektywie 76/308/EWG ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Dyrektywa 76/308 Rady z 25 marca 1976 w sprawie wzajemnej pomocy przy windykacji roszczeń dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych obciążeń. (Dz.U. L 73 z 19.3.1976, str. 18). Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 r.

oraz w rozporządzeniu (WE) nr 1798/2003⁽¹⁾, państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy stanowiące, że osobą zobowiązaną do zapłaty VAT jest przedstawiciel podatkowy wyznaczony przez tego podatnika niemającego siedziby.

Państwa członkowskie nie mogą jednakże stosować możliwości, o której mowa w akapicie drugim, do podatników niemających siedziby na terytorium Wspólnoty w rozumieniu art. 358 pkt 1, którzy wybrali procedurę szczególną dla usług świadczonych drogą elektroniczną.

2. Możliwość przewidziana w ust. 1 akapit pierwszy podlega warunkom i procedurom określonym przez każde państwo członkowskie.

Artykuł 205

W sytuacjach, o których mowa w art. 193-200 oraz art. 202, 203 i 204, państwa członkowskie mogą postanowić, że osoba inna niż osoba zobowiązana do zapłaty VAT będzie solidarnie odpowiedzialna za zapłatę VAT.

Sekcja 2

Warunki płatności

Artykuł 206

Każdy podatnik zobowiązany do zapłaty VAT musi zapłacić kwotę netto VAT w momencie składania deklaracji VAT przewidzianej w art. 250. Państwa członkowskie mogą jednakże ustalić inny termin zapłaty tej kwoty lub pobrać zaliczki od tej kwoty.

Artykuł 207

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby, które zgodnie z art. 194-197 oraz art. 199 i 204, uznaje się za osoby zobowiązane do zapłaty VAT zamiast podatnika niemającego siedziby na terytorium danego państwa, wypełniają obowiązki dotyczące płatności przewidziane w niniejszej sekcji.

Państwa członkowskie podejmują również niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby, które zgodnie z art. 205, uznaje się za solidarnie odpowiedzialne za zapłatę VAT, wypełniają powyższe obowiązki dotyczące płatności.

Artykuł 208

W przypadku gdy państwa członkowskie wyznaczają nabywcę złota inwestycyjnego jako osobę zobowiązaną do zapłaty VAT należnego zgodnie z art. 198 ust. 1 lub jeżeli, w przypadku złota w postaci surowca, półproduktów lub złota inwestycyjnego określonego w art. 344 ust. 1, państwa te korzystają z przewidzianej w art. 198 ust. 2 możliwości wyznaczenia nabywcy jako osoby zobowiązanej do zapłaty VAT, podejmują one niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoba ta wypełnia obowiązki dotyczące płatności przewidziane w niniejszej sekcji.

Artykuł 209

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne niebędące podatnikami,

zobowiązane do zapłaty VAT należnego z tytułu wewnątrz-wspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i), wypełniają obowiązki dotyczące płatności przewidziane w niniejszej sekcji.

Artykuł 210

Państwa członkowskie przyjmują szczegółowe zasady dotyczące płatności z tytułu wewnątrz-wspólnotowego nabycia nowych środków transportu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (ii), a także z tytułu wewnątrz-wspólnotowego nabycia wyrobów podlegających akcyzie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (iii).

Artykuł 211

Państwa członkowskie określają szczegółowe zasady dotyczące płatności z tytułu importu towarów.

Państwa członkowskie mogą w szczególności postanowić, że w przypadku importu towarów przez podatników lub osoby zobowiązane do zapłaty VAT lub przez niektóre kategorie tych podatników lub osób, VAT należny z tytułu importu nie musi zostać zapłacony w momencie importu, pod warunkiem że podatek ten zostanie wyszczególniony jako należny w deklaracji VAT sporządzonej zgodnie z art. 250.

Artykuł 212

Państwa członkowskie mogą zwolnić podatników z obowiązku zapłaty należnego VAT, w przypadku gdy jego kwota jest nieznaczną.

ROZDZIAŁ 2

Identyfikacja

Artykuł 213

1. Każdy podatnik zgłasza rozpoczęcie, zmianę i zakończenie działalności jako podatnika.

Państwa członkowskie zezwalają na dokonanie tego zgłoszenia drogą elektroniczną na warunkach, które ustalą; mogą też wymagać stosowania takiej drogi.

2. Bez uszczerbku dla przepisu ust. 1 akapit pierwszy, każdy podatnik lub osoba prawna niebędąca podatnikiem, która dokonuje wewnątrz-wspólnotowych nabyć towarów niepodlegających VAT zgodnie z art. 3 ust. 1, musi zgłosić dokonanie takich nabyć, jeżeli warunki wymagane do ich wyłączenia z VAT przewidziane w tym artykule przestają być spełniane.

Artykuł 214

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby zapewnić, że następujące osoby zostaną zidentyfikowane za pomocą indywidualnego numeru:

a) każdy podatnik, z wyjątkiem podatników, o których mowa w art. 9 ust. 2, który dokonuje na terytorium danego

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 264 z 15.10.2003, str. 1). Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 885/2004 (Dz.U. L 168 z 1.5.2004, str. 1).

państwa dostaw towarów lub świadczy usługi dające prawo do odliczenia VAT, inne niż dostawy towarów lub świadczenie usług, od których VAT jest płacony wyłącznie przez nabywcę lub odbiorcę, zgodnie z art. 194-197 i art. 199;

- b) każdy podatnik, lub osoba prawna niebędąca podatnikiem, który dokonuje wewnątrzspółnotowych nabyć towarów podlegających VAT zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b) albo każdy podatnik, lub osoba prawna niebędąca podatnikiem, który skorzystał z możliwości objęcia wewnątrzspółnotowych nabyć podatkiem VAT, przewidzianej w art. 3 ust. 3;
- c) każdy podatnik, który na terytorium danego państwa dokonuje wewnątrzspółnotowych nabyć towarów do celów dokonywanych przez niego transakcji, które są związane z działalnością, o której mowa w art. 9 ust. 1 akapit drugi, i które są przez niego dokonywane poza tym terytorium.

2. Państwa członkowskie nie muszą identyfikować niektórych podatników, którzy okazjonalnie dokonują transakcji, o których mowa w art. 12.

Artykuł 215

Indywidualny numer identyfikacyjny VAT zawiera prefiks zgodny z kodem ISO – 3166 alpha 2 umożliwiający identyfikację państwa członkowskiego, które go nadało.

Grecja może jednakże stosować prefiks „EL”.

Artykuł 216

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby ich systemy identyfikacyjne umożliwiały identyfikację podatników, o których mowa w art. 214, oraz zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów przejściowych w zakresie opodatkowania wewnątrzspółnotowych transakcji, o których mowa w art. 402.

ROZDZIAŁ 3

Fakturowanie

Sekcja 1

Definicja

Artykuł 217

Do celów niniejszego rozdziału, „przesłanie lub udostępnienie drogą elektroniczną” oznacza przesłanie lub udostępnienie odbiorcy danych przy wykorzystaniu urządzeń elektronicznych służących do przetwarzania (w tym cyfrowej kompresji) i przechowywania oraz przy wykorzystaniu środków przewodowych, radiowych, optycznych lub innych środków elektromagnetycznych.

Sekcja 2

Pojęcie faktury

Artykuł 218

Do celów niniejszej dyrektywy państwa członkowskie uznają za faktury dokumenty lub noty w formie papierowej lub w formie

elektronicznej, które spełniają warunki określone w niniejszym rozdziale.

Artykuł 219

Każdy dokument lub notę, która zmienia fakturę pierwotną i odnosi się do niej w sposób wyraźny i jednoznaczny, uznaje się za fakturę.

Sekcja 3

Wystawianie faktur

Artykuł 220

Każdy podatnik upewnia się, że faktura została wystawiona przez niego, nabywcę lub usługobiorcę, lub w jego imieniu i na jego rzecz, przez osobę trzecią, w następujących przypadkach:

- (1) dostaw towarów lub świadczenia usług dokonywanych przez niego na rzecz innego podatnika lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem;
- (2) dostaw towarów, o których mowa w art. 33;
- (3) dostaw towarów dokonanych na warunkach przewidzianych w art. 138;
- (4) wszelkich zaliczek wpłaconych przed dokonaniem jednej z dostaw towarów, o których mowa w pkt 1, 2 i 3;
- (5) wszelkich zaliczek wpłaconych na jego rzecz przez innego podatnika lub przez osobę prawną niebędącą podatnikiem przed zakończeniem świadczenia usług.

Artykuł 221

1. Państwa członkowskie mogą zobowiązać podatników do wystawienia faktury za dostawy towarów lub świadczenie usług dokonane na ich terytorium, inne niż dostawy lub świadczenie, o których mowa w art. 220.

W odniesieniu do faktur, o których mowa w akapicie pierwszym, państwa członkowskie mogą nałożyć mniejszy zakres obowiązków niż te, które określono w art. 226, 230, 233, 244 i 246.

2. Państwa członkowskie mogą zwolnić podatników z obowiązku przewidzianego w art. 220 dotyczącego wystawienia faktury za dostawy towarów lub świadczenie usług, które wykonali oni na ich terytorium i które są zwolnione, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie lub bez tego prawa, zgodnie z art. 110 i 111, art. 125 ust. 1, art. 127, art. 128 ust. 1, art. 132, 135, 136, 371, 375, 376 i 377, art. 378 ust. 2, art. 379 ust. 2 i art. 380-390.

Artykuł 222

Państwa członkowskie mogą określić terminy wystawiania faktur przez podatników dostarczających towary i świadczących usługi na ich terytorium.

Artykuł 223

Na warunkach, które określają państwa członkowskie, na terytorium których dokonywana jest dostawa towarów lub świadczenie usług, dopuszcza się sporządzenie faktury zbiorczej obejmującej kilka odrębnych dostaw towarów lub usług.

Artykuł 224

1. Faktury mogą być wystawiane przez nabywcę lub usługobiorcę w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług dokonywanych na ich rzecz przez podatnika, jeżeli istnieje wcześniejsze porozumienie między tymi dwiema stronami i pod warunkiem, że istnieje określona procedura zatwierdzania poszczególnych faktur przez podatnika dokonującego dostawy towarów lub świadczącego usługi.

2. Państwa członkowskie, na terytorium których dokonywana jest dostawa towarów lub świadczenie usług, ustalają zasady i warunki takiego wcześniejszego porozumienia i procedury zatwierdzania faktur między podatnikiem a nabywcą lub usługobiorcą.

3. W odniesieniu do podatników dokonujących dostaw towarów lub świadczących usługi na ich terytorium państwa członkowskie mogą określić dodatkowe warunki wystawiania faktur przez nabywcę lub usługobiorcę. W szczególności mogą wymagać, aby takie faktury były wystawiane w imieniu i na rzecz podatnika.

Warunki, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą być w każdym przypadku takie same, niezależnie od miejsca siedziby nabywcy lub usługobiorcy.

Artykuł 225

Państwa członkowskie mogą zobowiązać podatników dokonujących dostaw towarów lub świadczących usługi na ich terytorium do spełnienia szczególnych warunków, w przypadku gdy osoba trzecia albo nabywca lub usługobiorca wystawiający fakturę ma siedzibę w państwie, w którym nie istnieje żaden instrument prawny dotyczący wzajemnej pomocy o zakresie podobnym do przewidzianego w dyrektywie 76/308/EWG oraz w rozporządzeniu (WE) nr 1798/2003.

Sekcja 4**Dane umieszczane na fakturach***Artykuł 226*

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych przewidzianych w niniejszej dyrektywie, faktury wystawione zgodnie z przepisami art. 220 i 221, do celów VAT, zawierają wyłącznie następujące dane:

- (1) datę wystawienia faktury;
- (2) kolejny numer, nadany w ramach jednej lub kilku serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
- (3) numer identyfikacyjny VAT, o którym mowa w art. 214, pod którym podatnik dostarczył towary lub świadczył usługi;

- (4) numer identyfikacyjny VAT nabywcy lub usługobiorcy, o którym mowa w art. 214, pod którym otrzymał on towary lub usługi, z tytułu których jest zobowiązany do zapłaty VAT, lub też otrzymał towary, o których mowa w art. 138;
- (5) pełną nazwę (nazwisko) i adres podatnika oraz nabywcy lub usługobiorcy;
- (6) ilość i rodzaj dostarczonych towarów lub zakres i rodzaj wykonanych usług;
- (7) datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usług lub datę dokonania wpłaty zaliczki, o której mowa w art. 220 pkt 4 i 5, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
- (8) podstawę opodatkowania dla każdej stawki podatku lub zwolnienia, cenę jednostkową z wyłączeniem VAT, a także wszelkie upusty lub rabaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej;
- (9) zastosowaną stawkę VAT;
- (10) kwotę VAT do zapłaty, chyba że zastosowano procedurę szczególną, która zgodnie z niniejszą dyrektywą wyklucza podawanie takiej informacji;
- (11) w przypadku zwolnienia albo gdy nabywca lub usługobiorca jest zobowiązany do zapłaty VAT, odesłanie do właściwego przepisu niniejszej dyrektywy lub odpowiedniego przepisu krajowego lub każde inne odesłanie wskazujące, że dostawa towarów lub świadczenie usług korzysta ze zwolnienia lub podlega procedurze odwrotnego obciążenia;
- (12) w przypadku dostawy nowych środków transportu dokonanej na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i 2 lit. a), dane wymienione w art. 2 ust. 2 lit. b);
- (13) w przypadku stosowania procedury szczególnej dla biur podróży, odesłanie do art. 306 lub do odpowiednich przepisów krajowych lub każde inne odesłanie wskazujące, że procedura ta została zastosowana;
- (14) w przypadku stosowania procedur szczególnych dla towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, odesłanie do art. 313, 326 lub 333 lub do odpowiednich przepisów krajowych lub każde inne odesłanie wskazujące, że zastosowano jedną z tych procedur;
- (15) w przypadku gdy osoba zobowiązana do zapłaty VAT jest przedstawicielem podatkowym w rozumieniu art. 204 – numer identyfikacyjny VAT, o którym mowa w art. 214, tego przedstawiciela podatkowego oraz jego pełną nazwę (nazwisko) i adres.

Artykuł 227

Państwa członkowskie mogą wymagać od podatników mających siedzibę na ich terytorium i dokonujących na ich terytorium dostawy towarów lub świadczących usługi podania numeru identyfikacyjnego VAT, o którym mowa w art. 214, nabywcy lub

usługobiorcy w przypadkach innych niż te, o których mowa w art. 226 pkt 4.

Artykuł 228

Państwa członkowskie, na terytorium których dokonywana jest dostawa towarów lub świadczenie usług, mogą zezwolić na pominięcie niektórych obowiązkowych danych w dokumentach lub notach uznawanych za fakturę zgodnie z art. 219.

Artykuł 229

Państwa członkowskie nie wymagają podpisywania faktur.

Artykuł 230

Kwoty wykazywane na fakturze mogą być wyrażone w dowolnej walucie, pod warunkiem że kwota VAT do zapłaty wyrażona jest w walucie krajowej państwa członkowskiego, w którym ma miejsce dostawa towarów lub świadczenie usług, przy zastosowaniu mechanizmu przeliczeniowego przewidzianego w art. 91.

Artykuł 231

Do celów kontrolnych państwa członkowskie mogą wymagać tłumaczenia na język danego kraju faktur dotyczących dostaw towarów lub świadczenia usług dokonanych na ich terytorium oraz faktur otrzymanych przez podatników mających siedzibę na ich terytorium.

Sekcja 5

Przesyłanie faktur drogą elektroniczną

Artykuł 232

Faktury wystawione zgodnie z przepisami sekcji 2 mogą zostać przesłane w formie papierowej lub, z zastrzeżeniem akceptacji odbiorcy, mogą zostać przesłane lub udostępnione drogą elektroniczną.

Artykuł 233

1. Państwa członkowskie akceptują faktury przesyłane lub udostępniane drogą elektroniczną, pod warunkiem że autentyczność pochodzenia faktur i integralność ich treści zagwarantowano przy użyciu jednej z następujących metod:

- a) za pomocą zaawansowanego podpisu elektronicznego w rozumieniu art. 2 pkt 2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych⁽¹⁾;
- b) za pomocą elektronicznej wymiany danych (EDI) zgodnie z definicją zawartą w art. 2 zalecenia Komisji 1994/820/WE z dnia 19 października 1994 r. dotyczącego aspektów

prawnych elektronicznej wymiany danych⁽²⁾, w przypadku gdy porozumienie dotyczące takiej wymiany przewiduje stosowanie procedur gwarantujących autentyczność pochodzenia i integralność danych.

Faktury mogą być jednak przesyłane lub udostępniane drogą elektroniczną przy zastosowaniu innych metod, z zastrzeżeniem ich akceptacji przez zainteresowane państwo lub państwa członkowskie.

2. Do celów ust. 1 akapit pierwszy lit. a) państwa członkowskie mogą również wymagać, aby zaawansowany podpis elektroniczny był oparty na kwalifikowanym certyfikacie i został sporządzony za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisów w rozumieniu art. 2 pkt 6 i 10 dyrektywy 1999/93/WE.

3. Do celów ust. 1 akapit pierwszy lit. b), państwa członkowskie mogą również, na określanych przez siebie warunkach, wymagać przesłania dodatkowego zestawienia podsumowującego w formie papierowej.

Artykuł 234

Państwa członkowskie nie mogą nakładać na podatników dostarczających towary lub świadczących usługi na ich terytorium żadnych innych obowiązków ani formalności związanych z przesyłaniem lub udostępnianiem faktur drogą elektroniczną.

Artykuł 235

Państwa członkowskie mogą określić szczególne warunki dla wystawiania w formie elektronicznej faktur dotyczących dostaw towarów lub świadczenia usług na ich terytorium z państwa, z którym nie istnieje żaden instrument prawny dotyczący wzajemnej pomocy o zakresie podobnym do przewidzianego w dyrektywie 76/308/EWG oraz w rozporządzeniu (WE) nr 1798/2003.

Artykuł 236

W przypadku przesyłania lub udostępniania drogą elektroniczną temu samemu odbiorcy partii zawierających kilka faktur, dane wspólne dla poszczególnych faktur mogą zostać podane tylko raz, o ile dla każdej faktury są dostępne wszystkie informacje.

Artykuł 237

Nie później niż 31 grudnia 2008 r. Komisja przedstawia sprawozdanie oraz, w stosownym przypadku, wniosek dotyczący zmiany warunków mających zastosowanie do elektronicznego fakturowania w celu uwzględnienia nowych osiągnięć technicznych w tej dziedzinie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 13 z 19.1.2000, str. 12.

⁽²⁾ Dz.U. L 338 z 28.12.1994, str. 98.

Sekcja 6**Środki upraszczające***Artykuł 238*

1. Po konsultacji z Komitetem ds. VAT i na warunkach przez siebie określonych państwa członkowskie mogą postanowić, z zastrzeżeniem przepisów, jakie państwa członkowskie mogą przyjąć na mocy art. 227, 228 i 231, że faktury dotyczące dostaw towarów lub świadczenia usług na ich terytorium nie muszą zawierać niektórych danych przewidzianych w art. 226 i 230 w następujących przypadkach:

- a) gdy kwota faktury jest niewielka;
- b) gdy praktyki handlowe lub administracyjne stosowane w danym sektorze działalności gospodarczej lub techniczne warunki wystawiania faktur utrudniają spełnienie wszystkich wymogów, o których mowa w art. 226 i 230.

2. Faktury muszą w każdym przypadku zawierać następujące dane:

- a) datę wystawienia faktury;
- b) identyfikację podatnika;
- c) określenie rodzaju dostarczonych towarów lub wykonanych usług;
- d) należny VAT lub dane potrzebne do jego obliczenia.

3. Uproszczenia przewidziane w ust. 1 nie mogą być stosowane do transakcji, o których mowa w art. 20, 21, 22, 33, 36, 138 i 141.

Artykuł 239

W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianej w art. 272 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) pozwalającej na nieprzyznawanie numeru identyfikacyjnego VAT podatnikom, którzy nie dokonują żadnej z transakcji, o których mowa w art. 20, 21, 22, 33, 36, 138 i 141, oraz gdy dostawcy albo nabywcy lub usługobiorcy nie nadano tego rodzaju numeru identyfikacyjnego, na fakturze podaje się inny numer zwany numerem rejestracji podatkowej, określony przez dane państwa członkowskie.

Artykuł 240

W przypadku gdy podatnikowi nadano numer identyfikacyjny VAT, państwa członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 272 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) mogą również wymagać podania na fakturze następujących danych:

- (1) w odniesieniu do świadczenia usług, o których mowa w art. 44, 47, 50, 53, 54 i 55, oraz w odniesieniu do dostaw towarów, o których mowa w art. 138 i 141, numeru identyfikacyjnego VAT i numeru rejestracji podatkowej dostawcy;

- (2) w odniesieniu do innych dostaw towarów lub świadczenia usług, wyłącznie numeru rejestracji podatkowej dostawcy lub wyłącznie numeru identyfikacyjnego VAT.

ROZDZIAŁ 4

Rachunkowość**Sekcja 1****Definicja***Artykuł 241*

Do celów niniejszego rozdziału przez „przechowywanie faktury w formie elektronicznej” rozumie się przechowywanie danych przy wykorzystaniu urządzeń elektronicznych do przetwarzania (w tym cyfrowej kompresji) i przechowywania oraz przy wykorzystaniu środków przewodowych, radiowych, optycznych lub innych środków elektromagnetycznych.

Sekcja 2**Obowiązki ogólne***Artykuł 242*

Każdy podatnik prowadzi ewidencję księgową w sposób wystarczająco szczegółowy do celów stosowania VAT oraz kontroli przez organ podatkowy.

Artykuł 243

1. Każdy podatnik prowadzi ewidencję towarów wysłanych lub transportowanych przez niego lub na jego rzecz do miejsca przeznaczenia znajdującego się poza terytorium państwa członkowskiego rozpoczęcia wysyłki lub transportu, ale na terytorium Wspólnoty, na potrzeby transakcji obejmujących usługi na tych towarach lub ich czasowe używanie, o których mowa w art. 17 ust. 2 lit. f), g) i h).

2. Każdy podatnik prowadzi ewidencję księgową w sposób wystarczająco szczegółowy, aby umożliwić identyfikację towarów wysłanych do niego z innego państwa członkowskiego przez lub na rzecz podatnika zidentyfikowanego do celów VAT w tym innym państwie członkowskim, a służących świadczeniu usług polegających na wycenie tych towarów lub usługach na tych towarach, o którym mowa w art. 52 lit. c).

Sekcja 3**Obowiązki szczególne dotyczące przechowywania wszystkich faktur***Artykuł 244*

Każdy podatnik zapewnia przechowywanie kopii faktur wystawionych osobiście albo przez nabywcę lub usługobiorcę, lub też w jego imieniu i na jego rzecz przez osobę trzecią, a także wszystkich faktur, które otrzymał.

Artykuł 245

1. Do celów niniejszej dyrektywy podatnik może wyznaczyć miejsce przechowywania każdej faktury, pod warunkiem że na żądanie właściwych organów bezzwłocznie udostępni im wszystkie faktury lub dane przechowywane zgodnie z art. 244.

2. Państwa członkowskie mogą zobowiązać podatników mających siedzibę na ich terytorium do powiadomienia ich o miejscu przechowywania faktur, jeżeli znajduje się ono poza terytorium danego państwa członkowskiego.

Państwa członkowskie mogą również wymagać, by podatnicy mający siedzibę na ich terytorium przechowywali na tym terytorium faktury wystawione osobiście albo przez nabywcę lub usługobiorcę, lub faktury wystawione w imieniu i na rzecz tych podatników przez osoby trzecie, a także wszystkie faktury, które otrzymali, w przypadku gdy faktury nie są przechowywane za pomocą środków elektronicznych gwarantujących pełny dostęp on-line do tych danych.

Artykuł 246

Przez cały okres przechowywania faktur należy zapewnić autentyczność pochodzenia i integralność treści faktur, a także ich czytelność.

W odniesieniu do faktur, o których mowa w art. 233 ust. 1 akapit drugi, umieszczone na nich dane nie mogą być zmieniane i muszą pozostać czytelne przez cały okres przechowywania.

Artykuł 247

1. Każde państwo członkowskie ustala okres, przez który podatnicy są zobowiązani do przechowywania faktur dotyczących dostaw towarów lub świadczenia usług na jego terytorium oraz faktur otrzymanych przez podatników mających siedzibę na jego terytorium.

2. Aby zapewnić spełnienie warunków, o których mowa w art. 246, państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 1, może wymagać przechowywania faktur w oryginalnej postaci, w jakiej zostały przesłane lub udostępnione, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej. W przypadku przechowywania faktur za pomocą środków elektronicznych, może ono także wymagać, by przechowywane były również dane gwarantujące autentyczność pochodzenia i integralność treści każdej faktury, zgodnie z art. 246 akapit pierwszy.

3. Państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 1, może określić szczególne warunki zabraniające przechowywania faktur lub ograniczające ich przechowywanie w państwie, w którym nie istnieje żaden instrument prawny dotyczący wzajemnej pomocy o zakresie podobnym do przewidzianego w dyrektywie 76/308/EWG oraz w rozporządzeniu (WE) nr 1798/2003 lub dotyczący prawa dostępu, o którym mowa w art. 249, do danych za pomocą środków elektronicznych, do ich pobierania i wykorzystywania.

Artykuł 248

Państwa członkowskie mogą wymagać, na określanych przez siebie warunkach, przechowywania faktur otrzymanych przez osoby niebędące podatnikami.

Sekcja 4**Prawo dostępu do faktur przechowywanych za pomocą środków elektronicznych w innym państwie członkowskim***Artykuł 249*

W przypadku gdy podatnik przechowuje faktury, które wystawia lub otrzymuje za pomocą środków elektronicznych gwarantujących dostęp on-line do danych i gdy miejsce przechowywania znajduje się w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym podatnik ma siedzibę, właściwym organom w państwie członkowskim, w którym podatnik ma siedzibę, przysługuje do celów niniejszej dyrektywy prawo dostępu do takich faktur za pomocą środków elektronicznych, prawo do ich pobierania i wykorzystywania w zakresie określonym przepisami państwa członkowskiego, w którym podatnik ma siedzibę i w stopniu wymaganym przez te organy do celów kontrolnych.

ROZDZIAŁ 5

Deklaracje*Artykuł 250*

1. Każdy podatnik składa deklarację VAT zawierającą wszystkie informacje potrzebne do obliczenia kwoty wymagalnego podatku oraz kwoty należnych odliczeń, włączając w to, o ile jest to niezbędne do ustalenia podstawy opodatkowania, całkowitą wartość transakcji odnoszących się do tego podatku i do tych odliczeń oraz wartość transakcji zwolnionych.

2. Państwa członkowskie, na warunkach przez siebie ustalonych, zezwalają na składanie deklaracji VAT, o której mowa w ust. 1, drogą elektroniczną; mogą też wymagać stosowania takiej drogi.

Artykuł 251

Poza informacjami, o których mowa w art. 250, deklaracja VAT obejmująca dany okres rozliczeniowy zawiera następujące dane:

- całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów, o których mowa w art. 138, w związku z którymi VAT stał się wymagalny w tym okresie rozliczeniowym;
- całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów, o których mowa w art. 33 i 36, dokonanych na terytorium innego państwa członkowskiego, w związku z którymi VAT stał się wymagalny w ciągu tego okresu rozliczeniowego, w przypadku gdy miejscem rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów jest państwo członkowskie, w którym należy złożyć deklarację;
- całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, wewnątrzspółnotowych nabyć towarów oraz transakcji uznanych za wewnątrzspółnotowe nabycie towarów, o których mowa w art. 21 i 22, dokonanych w państwie członkowskim, w którym należy złożyć deklarację, i w związku z którymi VAT stał się wymagalny w tym okresie rozliczeniowym;
- całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów, o których mowa w art. 33 i 36, dokonanych w państwie

członkowskim, w którym należy złożyć deklarację, i w związku z którymi podatek stał się wymagalny w tym okresie rozliczeniowym, w przypadku gdy miejscem rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów jest terytorium innego państwa członkowskiego;

- e) całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów dokonanych w państwie członkowskim, w którym należy złożyć deklarację, a w związku z którymi podatek został wyznaczony, zgodnie z art. 197, jako osoba zobowiązana do zapłaty VAT, i w związku z którymi VAT stał się wymagalny w tym okresie rozliczeniowym.

Artykuł 252

1. Deklarację VAT składa się w terminie ustalonym przez państwa członkowskie. Termin ten nie może być dłuższy niż dwa miesiące po zakończeniu każdego okresu rozliczeniowego.

2. Okres rozliczeniowy ustalany przez każde z państw członkowskich wynosi jeden, dwa lub trzy miesiące.

Państwa członkowskie mogą jednakże ustalić inne okresy rozliczeniowe, pod warunkiem że nie będą one przekraczać jednego roku.

Artykuł 253

W odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw Szwecja może stosować uproszczoną procedurę, zgodnie z którą podatnicy dokonujący wyłącznie transakcji podlegających opodatkowaniu na poziomie krajowym mogą składać deklaracje VAT trzy miesiące po zakończeniu rocznego okresu rozliczeniowego dla podatku bezpośredniego.

Artykuł 254

W przypadku dostaw nowych środków transportu dokonywanych na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 2 lit. a) przez podatnika zidentyfikowanego do celów VAT na rzecz nabywcy niezidentyfikowanego do celów VAT lub przez podatnika, o którym mowa w art. 9 ust. 2, państwa członkowskie podejmują środki niezbędne, aby zapewnić, że sprzedawca przekazuje wszystkie informacje niezbędne do stosowania VAT i jego kontroli przez organy podatkowe.

Artykuł 255

W przypadku gdy państwa członkowskie wyznaczają nabywcę złota inwestycyjnego jako osobę zobowiązaną do zapłaty VAT zgodnie z art. 198 ust. 1 lub gdy, w przypadku złota w postaci surowca, półproduktów lub złota inwestycyjnego, określonego w art. 344 ust. 1, państwa te korzystają z przewidzianej w art. 198 ust. 2 możliwości wyznaczenia nabywcy jako osoby zobowiązanej do zapłaty VAT, podejmują one niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoba ta wypełnia obowiązki dotyczące składania deklaracji VAT przewidziane w niniejszym rozdziale.

Artykuł 256

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby, które, zgodnie z art. 194-197 i art. 204, uznawane są za osoby zobowiązane do zapłaty VAT zamiast podatnika niemającego siedziby na ich terytorium,

wypełniają obowiązki dotyczące składania deklaracji VAT przewidziane w niniejszym rozdziale.

Artykuł 257

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby prawne niebędące podatnikami, które są zobowiązane do zapłaty VAT należnego z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i), wypełniają obowiązki dotyczące składania deklaracji VAT przewidziane w niniejszym rozdziale.

Artykuł 258

Państwa członkowskie określają szczegółowe zasady dotyczące składania deklaracji VAT w odniesieniu do wewnątrzwspólnotowych nabyć nowych środków transportu, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (ii), jak również do wewnątrzwspólnotowych nabyć wyrobów podlegających akcyzie, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (iii).

Artykuł 259

Państwa członkowskie mogą wymagać od osób, które dokonują wewnątrzwspólnotowych nabyć nowych środków transportu, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (ii), aby wraz ze składaną deklaracją VAT dostarczyły wszystkie informacje niezbędne do stosowania VAT i jego kontroli przez organy podatkowe.

Artykuł 260

Państwa członkowskie określają szczegółowe zasady dotyczące składania deklaracji VAT w odniesieniu do importu towarów.

Artykuł 261

1. Państwa członkowskie mogą wymagać od podatnika złożenia deklaracji zawierającej wszystkie szczegółowe dane, o których mowa w art. 250 i 251, dotyczące wszystkich transakcji dokonanych w roku poprzednim. Deklaracja ta zawiera wszystkie informacje niezbędne do ewentualnych korekt.

2. Państwa członkowskie, na warunkach przez siebie ustalonych, zezwalają na składanie deklaracji, o której mowa w ust. 1, drogą elektroniczną; mogą też wymagać stosowania takiej drogi.

ROZDZIAŁ 6

Informacje podsumowujące

Artykuł 262

Każdy podatnik zidentyfikowany do celów VAT składa informację podsumowującą z wykazem nabywców zidentyfikowanych do celów VAT, którym dostarczył towary na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. c), oraz osób zidentyfikowanych do celów VAT, którym dostarczył towary, które zostały mu dostarczone w drodze wewnątrzwspólnotowego nabycia, o którym mowa w art. 42.

Artykuł 263

1. Informacja podsumowująca sporządzana jest za każdy kwartał kalendarzowy w terminie i zgodnie z procedurami, które zostaną określone przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie mogą jednakże postanowić, że informacje podsumowujące należy składać za każdy miesiąc.

2. Państwa członkowskie, na warunkach przez siebie ustalonych, zezwalają na składanie deklaracji, o której mowa w ust. 1, drogą elektroniczną; mogą też wymagać stosowania takiej drogi.

Artykuł 264

1. Informacja podsumowująca zawiera następujące informacje:

- a) numer identyfikacyjny VAT podatnika w państwie członkowskim, w którym należy złożyć informację podsumowującą, a pod którym dokonał on dostaw towarów na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1;
- b) numer identyfikacyjny VAT nabywcy w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym należy złożyć informację podsumowującą, a pod którym towary zostały mu dostarczone;
- c) numer identyfikacyjny VAT podatnika w państwie członkowskim, w którym należy złożyć informację podsumowującą, a pod którym dokonał on do innego państwa członkowskiego przemieszczenia, o którym mowa w art. 138 ust. 2 lit. c), a także numer identyfikacyjny podatnika w państwie członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu;
- d) w odniesieniu do każdego nabywcy, całkowitą wartość dostaw towarów dokonanych przez podatnika;
- e) w odniesieniu do dostaw towarów polegających na ich przemieszczeniu do innego państwa członkowskiego zgodnie z art. 138 ust. 2 lit. c), całkowitą wartość takich dostaw określoną zgodnie z art. 76;
- f) kwotę korekt dokonanych zgodnie z art. 90.

2. Wartość, o której mowa w ust. 1 lit. d), deklarowana jest za kwartał kalendarzowy, w którym VAT stał się wymagalny.

Kwota, o której mowa w ust. 1 lit. f), deklarowana jest za kwartał kalendarzowy, w którym nabywca towarów został powiadomiony o korekcie.

Artykuł 265

1. W przypadku wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów, o których mowa w art. 42, podatnik zidentyfikowany do celów VAT w państwie członkowskim, które nadało mu numer identyfikacyjny VAT, pod którym dokonał on tych nabyć, wyraźnie wykazuje w informacji podsumowującej następujące informacje:

- a) swój numer identyfikacyjny VAT w tym państwie członkowskim, pod którym dokonał nabycia oraz późniejszej dostawy towarów;
- b) numer identyfikacyjny VAT, w państwie członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu towarów, odbiorcy późniejszej dostawy dokonanej przez podatnika;

c) w odniesieniu do każdego odbiorcy późniejszej dostawy, całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw dokonanych przez podatnika w państwie członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu towarów.

2. Wartość, o której mowa w ust. 1 lit. c), deklarowana jest za kwartał kalendarzowy, w którym VAT stał się wymagalny.

Artykuł 266

W drodze odstępstwa od art. 264 i 265, państwa członkowskie mogą postanowić, że informacje podsumowujące będą zawierać dodatkowe informacje.

Artykuł 267

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że osoby, które zgodnie z art. 194 i 204, uznaje się za osoby zobowiązane do zapłaty VAT zamiast podatnika niemającego siedziby na ich terytorium, wypełniają obowiązki dotyczące składania informacji podsumowujących przewidziane w niniejszym rozdziale.

Artykuł 268

Państwa członkowskie mogą wymagać, aby podatnicy, którzy na ich terytorium dokonują wewnątrzwspólnotowych nabyć towarów oraz transakcji uznanych za wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów, o których mowa w art. 21 i 22, składali deklaracje zawierające szczegóły takich nabyć, pod warunkiem jednak, że deklaracje te nie będą wymagane w odniesieniu do okresów krótszych niż jeden miesiąc.

Artykuł 269

Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada może upoważnić każde państwo członkowskie do wprowadzenia szczególnych środków przewidzianych w art. 270 i 271 w celu uproszczenia obowiązku składania informacji podsumowującej przewidzianego w niniejszym rozdziale. Środki takie nie mogą zagrażać właściwej kontroli wewnątrzwspólnotowych transakcji.

Artykuł 270

Na mocy upoważnienia, o którym mowa w art. 269, państwa członkowskie mogą zezwolić podatnikom na składanie rocznych informacji podsumowujących wskazujących numery identyfikacyjne VAT, w innym państwie członkowskim, każdego nabywcy, któremu podatnik dostarczył towary na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. c), jeżeli podatnik spełni następujące trzy warunki:

- a) całkowita roczna wartość, z wyłączeniem VAT, dokonywanych przez niego dostaw towarów i świadczenia usług nie przekracza o więcej niż 35 000 EUR lub równowartość tej kwoty w walucie krajowej, kwoty obrotu rocznego stanowiącej punkt odniesienia do zastosowania zwolnienia dla małych przedsiębiorstw przewidzianego w art. 282-292;

- b) całkowita roczna wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów dokonanych przez niego na warunkach przewidzianych w art. 138 nie przekracza kwoty 15 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej;
- c) dostawy towarów dokonane przez niego na warunkach przewidzianych w art. 138 nie są dostawami nowych środków transportu.

Artykuł 271

Na mocy upoważnienia, o którym mowa w art. 269, państwa członkowskie, które ustaliły, że okres rozliczeniowy, za który podatnik składa deklarację VAT, o której mowa w art. 250, przekracza trzy miesiące, mogą zezwolić temu podatnikowi na złożenie informacji podsumowującej za ten sam okres, jeżeli podatnik ten spełnia następujące trzy warunki:

- a) całkowita roczna wartość, z wyłączeniem VAT, dokonywanych przez niego dostaw towarów i świadczenia usług nie przekracza kwoty 200 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej;
- b) całkowita roczna wartość, z wyłączeniem VAT, dostaw towarów dokonanych przez niego na warunkach przewidzianych w art. 138 nie przekracza kwoty 15 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej;
- c) dostawy towarów dokonane przez niego na warunkach przewidzianych w art. 138 nie są dostawami nowych środków transportu.

ROZDZIAŁ 7

Przepisy różne

Artykuł 272

1. Państwa członkowskie mogą zwolnić następujących podatników z niektórych lub wszystkich obowiązków, o których mowa w rozdziałach 2-6:

- a) podatników, których wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów nie podlegają VAT zgodnie z art. 3 ust. 1;
- b) podatników, którzy nie dokonują żadnej z transakcji, o których mowa w art. 20, 21, 22, 33, 36, 138 i 141;
- c) podatników, którzy dokonują wyłącznie dostaw towarów lub świadczenia usług, zwolnionych na mocy art. 132, 135 i 136, art. 146-149 oraz art. 151, 152 i 153;
- d) podatników objętych zwolnieniem dla małych przedsiębiorstw przewidzianym w art. 282-292;
- e) podatników objętych wspólnym systemem ryczałtu dla rolników.

Państwa członkowskie nie mogą zwolnić podatników, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), z obowiązków dotyczących wystawiania faktur przewidzianych w art. 220-236 oraz w art. 238, 239 i 240.

2. W przypadku gdy państwa członkowskie korzystają z możliwości przewidzianej w ust. 1 akapit pierwszy lit. e), podejmują one środki niezbędne do zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów przejściowych w zakresie opodatkowania wewnątrzwspólnotowych transakcji.

3. Państwa członkowskie mogą zwolnić podatników innych niż podatnicy, o których mowa w ust. 1, z niektórych obowiązków księgowych, o których mowa w art. 242.

Artykuł 273

Państwa członkowskie mogą nałożyć inne obowiązki, jakie uznają za niezbędne dla zapewnienia prawidłowego poboru VAT i zapobieżenia oszustwom podatkowym, pod warunkiem równego traktowania transakcji krajowych i transakcji dokonywanych między państwami członkowskim przez podatników oraz pod warunkiem, że obowiązki te, w wymianie handlowej między państwami członkowskimi, nie będą prowadzić do powstania formalności związanych z przekraczaniem granic.

Możliwość przewidziana w akapicie pierwszym nie może zostać wykorzystana do nałożenia dodatkowych obowiązków związanych z fakturowaniem poza obowiązkami, które zostały określone w rozdziale 3.

ROZDZIAŁ 8

Obowiązki dotyczące niektórych transakcji importu i eksportu

Sekcja 1

Import

Artykuł 274

Przepisy art. 275, 276 i 277 mają zastosowanie do importu towarów znajdujących się w swobodnym obrocie, które wprowadzane są do Wspólnoty z terytorium trzeciego stanowiącego część terytorium celnego Wspólnoty.

Artykuł 275

Formalności dotyczące importu towarów, o których mowa w art. 274, są takie same jak formalności przewidziane we wspólnotowych przepisach celnych obowiązujących przy imporcie towarów na obszar celny Wspólnoty.

Artykuł 276

W przypadku gdy miejsce zakończenia wysyłki lub transportu towarów, o których mowa w art. 274, znajduje się poza państwem członkowskim, w którym towary zostały wprowadzone do Wspólnoty, są one przewożone na jej obszarze zgodnie z procedurą wspólnotowego tranzytu wewnętrznego przewidzianą w obowiązujących przepisach celnych Wspólnoty, o ile towary te zostały uwzględnione w deklaracji, na podstawie której objęto je tą procedurą w momencie ich wprowadzenia na terytorium Wspólnoty.

Artykuł 277

W przypadku gdy, w momencie wprowadzenia do Wspólnoty, towary, o których mowa w art. 274, znajdują się w jednej z sytuacji, która umożliwiałaby, gdyby zostały one zaimportowane w rozumieniu art. 30 akapit pierwszy, objęcie ich jedną z procedur lub sytuacji, o których mowa w art. 156, lub procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywózowych, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że te towary będą mogły pozostać na terytorium Wspólnoty na takich samych warunkach jak warunki przewidziane dla zastosowania tych procedur lub sytuacji.

Sekcja 2**Eksport***Artykuł 278*

Przepisy art. 279 i 280 mają zastosowanie do eksportu towarów znajdujących się w swobodnym obrocie, wysyłanych lub transportowanych z państwa członkowskiego na terytorium trzeciego stanowiące część obszaru celnego Wspólnoty.

Artykuł 279

Formalności dotyczące eksportu towarów, o których mowa w art. 278, z terytorium Wspólnoty są takie same jak formalności przewidziane we wspólnotowych przepisach celnych obowiązujących przy eksporcie towarów poza obszar celny Wspólnoty.

Artykuł 280

W odniesieniu do towarów czasowo wywożonych ze Wspólnoty w celu ich ponownego przywozu, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że przy ponownym przywozie do Wspólnoty, towary te będą mogły zostać objęte takimi samymi przepisami, jakie miałyby zastosowanie w przypadku ich czasowego wywozu poza obszar celny Wspólnoty.

TYTUŁ XII

PROCEDURY SZCZEGÓLNE

ROZDZIAŁ 1

Procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw**Sekcja 1****Uproszczone procedury naliczania i poboru podatku***Artykuł 281*

Państwa członkowskie, które mogłyby napotkać trudności w stosowaniu zasad ogólnych VAT do małych przedsiębiorstw, ze względu na rodzaj ich działalności lub strukturę, mogą zastosować, w zakresie i na warunkach, jakie ustalą, oraz po konsultacji z Komitetem ds. VAT, uproszczone procedury naliczania i poboru podatku, takie jak systemy ryczałtowe, pod warunkiem że nie będą one prowadzić do zmniejszenia podatku.

Sekcja 2**Zwolnienia lub stopniowe obniżanie podatku***Artykuł 282*

Zwolnienia i stopniowe obniżanie podatku przewidziane w niniejszej sekcji mają zastosowanie do dostaw towarów i świadczenia usług przez małe przedsiębiorstwa.

Artykuł 283

1. Procedura przewidziana w niniejszej sekcji nie obejmuje:
  - a) transakcji dokonywanych okazjonalnie, o których mowa w art. 12;
  - b) dostaw nowych środków transportu dokonywanych na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. a);
  - c) dostaw towarów i świadczenia usług przez podatnika niemającego siedziby w państwie członkowskim, w którym VAT jest należny.

2. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z procedury przewidzianej w niniejszej sekcji transakcje inne niż transakcje, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 284

1. Państwa członkowskie, które skorzystały z przewidzianej w art. 14 dyrektywy Rady 67/228/EWG z dnia 11 kwietnia 1967 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących podatków obrotowych – struktura i warunki stosowania wspólnego systemu podatku od wartości dodanej⁽¹⁾ (¹) możliwości wprowadzenia zwolnień lub stopniowego obniżania podatku, mogą utrzymać te rozwiązania, podobnie jak stosowne przepisy wykonawcze, o ile są one zgodne z systemem VAT.

2. Państwa członkowskie, które w dniu 17 maja 1977 r. stosowały zwolnienie w odniesieniu do podatników, których roczny obrót był niższy od równowartości w walucie krajowej 5 000 europejskich jednostek rozliczeniowych, według kursu wymiany w tym dniu, mogą zwiększyć ten pułap do kwoty 5 000 EUR.

Państwa członkowskie, które stosowały stopniowe obniżanie podatku, nie mogą zwiększyć pułapu wyznaczonego dla takiego stopniowego obniżania ani zmienić warunków jego przyznawania na bardziej korzystne.

Artykuł 285

Państwa członkowskie, które nie skorzystały z możliwości przewidzianej w art. 14 dyrektywy 67/228/EWG, mogą przyznać zwolnienie podatnikom, których roczny obrót nie przekracza kwoty 5 000 EUR lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej.

⁽¹⁾ Dz.U. 71 z 14.4.1967, str. 1303/67. Dyrektywa uchylona dyrektywą 77/388/EWG.

Państwa członkowskie, o których mowa w akapicie pierwszym, mogą zastosować stopniowe obniżenie podatku w odniesieniu do podatników, których roczny obrót przekracza pułap określony przez te państwa do celów stosowania zwolnienia.

Artykuł 286

Państwa członkowskie, które w dniu 17 maja 1977 r. stosowały zwolnienie w odniesieniu do podatników, których roczny obrót był równy lub wyższy od równowartości 5 000 europejskich jednostek rozliczeniowych w walucie krajowej zgodnie z kursem wymiany obowiązującym w tym dniu, mogą zwiększyć ten pułap, aby zachować realną wartość tego zwolnienia.

Artykuł 287

Państwa członkowskie, które przystąpiły do Wspólnoty po 1 stycznia 1978 r., mogą przyznać zwolnienie podatnikom, których roczny obrót nie jest większy niż równowartość w walucie krajowej następujących kwot zgodnie z kursem wymiany w dniu ich przystąpienia:

- (1) Grecja: 10 000 europejskich jednostek rozliczeniowych;
- (2) Hiszpania: 10 000 ECU;
- (3) Portugalia: 10 000 ECU;
- (4) Austria: 35 000 ECU;
- (5) Finlandia: 10 000 ECU;
- (6) Szwecja: 10 000 ECU;
- (7) Republika Czeska: 35 000 EUR;
- (8) Estonia: 16 000 EUR;
- (9) Cypr: 15 600 EUR;
- (10) Łotwa: 17 200 EUR;
- (11) Litwa: 29 000 EUR;
- (12) Węgry: 35 000 EUR;
- (13) Malta: 37 000 EUR, w przypadku gdy działalność gospodarcza polega głównie na dostawie towarów, 24 300 EUR, w przypadku gdy działalność gospodarcza polega głównie na świadczeniu usług o niskiej wartości dodanej (wysokie nakłady), a w innych przypadkach 14 600 EUR, w szczególności w przypadku świadczenia usług o wysokiej wartości dodanej (niskie nakłady);
- (14) Polska: 10 000 EUR;

(15) Słowenia: 25 000 EUR;

(16) Słowacja: 35 000 EUR;

Artykuł 288

Kwota obrotu stanowiąca punkt odniesienia dla zastosowania procedury przewidzianej w niniejszej sekcji obejmuje następujące kwoty, z wyłączeniem VAT:

- (1) wartość dostaw towarów i świadczenia usług, o ile są one opodatkowane;
- (2) wartość transakcji zwolnionych z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie zgodnie z art. 110 i 111, art. 125 ust. 1, art. 127 i art. 128 ust. 1;
- (3) wartość transakcji zwolnionych zgodnie z art. 146-149 oraz art. 151, 152 i 153;
- (4) wartość transakcji związanych z nieruchomościami, transakcji finansowych, o których mowa w art. 135 ust. 1 lit. b)-g) oraz usług ubezpieczeniowych, chyba że transakcje te mają charakter transakcji pomocniczych.

Zbycie materialnych lub niematerialnych dóbr inwestycyjnych przedsiębiorstwa nie jest jednak uwzględniane przy obliczaniu obrotu.

Artykuł 289

Podatnikom korzystającym ze zwolnienia z VAT nie przysługuje prawo do odliczenia VAT zgodnie z art. 167-171 i art. 173-177, ani do wykazywania VAT na fakturach.

Artykuł 290

Podatnicy, którym przysługuje prawo do zwolnienia z VAT, mogą wybrać stosowanie zasad ogólnych VAT lub też uproszczonych procedur, o których mowa w art. 281. W takim przypadku korzystają oni z możliwego stopniowego obniżania podatku przewidzianego w prawie krajowym.

Artykuł 291

Z zastrzeżeniem zastosowania art. 281 podatnicy, którzy korzystają ze stopniowego obniżenia podatku, uważani są za podatników podlegających zasadom ogólnym VAT.

Artykuł 292

Procedura przewidziana w niniejszej sekcji ma zastosowanie do dnia, który zostanie ustalony przez Radę zgodnie z art. 93 traktatu, i który nie może przypadać później niż termin wejścia w życie przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402.

Sekcja 3

Sprawozdawczość i przegląd przepisów

Artykuł 293

Co cztery lata począwszy od przyjęcia niniejszej dyrektywy, na podstawie informacji uzyskanych od państw członkowskich, Komisja przedstawia Radzie sprawozdanie na temat stosowania przepisów niniejszego rozdziału oraz, w razie potrzeby i uwzględniając konieczność zapewnienia długoterminowej zbieżności przepisów krajowych, wnioski dotyczące następujących kwestii:

- (1) udoskonalenia procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw;
- (2) dostosowania systemów krajowych w zakresie zwolnień i stopniowego obniżania podatku;
- (3) dostosowania pułapów przewidzianych w sekcji 2.

Artykuł 294

Zgodnie z art. 93 traktatu Rada podejmuje decyzję, czy procedura szczególna dla małych przedsiębiorstw jest niezbędna w ramach przepisów ostatecznych i, w stosownym przypadku, ustanawia wspólne ograniczenia i warunki stosowania tej procedury.

ROZDZIAŁ 2

Wspólny system ryczałtowy dla rolników

Artykuł 295

1. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

- (1) „rolnik” oznacza każdego podatnika prowadzącego działalność w ramach gospodarstwa rolnego, leśnego lub rybackiego;
- (2) „gospodarstwo rolne, leśne lub rybackie” oznacza gospodarstwa uznane za takie przez każde państwo członkowskie w ramach działalności produkcyjnej wymienionej w załączniku VII;
- (3) „rolnik ryczałtowy” oznacza każdego rolnika objętego systemem ryczałtowym przewidzianym w niniejszym rozdziale;
- (4) „produkty rolne” oznaczają towary wyprodukowane w gospodarstwach rolnych, leśnych lub rybackich w poszczególnych państwach członkowskich w ramach czynności wymienionych w załączniku VII ;
- (5) „usługi rolnicze” oznaczają usługi, w szczególności te wymienione w załączniku VIII, świadczone przez rolnika, z wykorzystaniem jego siły roboczej lub przy użyciu sprzętu zwykle wykorzystywanego w jego gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim, a które zwykle odgrywają rolę w produkcji rolnej;
- (6) „VAT naliczony i pobrany” oznacza całkowitą kwotę VAT, którym obciążono towary i usługi kupowane przez wszystkie gospodarstwa rolne, leśne i rybackie każdego

z państw członkowskich podlegające systemowi ryczałtowemu, w przypadkach gdy podatek taki podlegałby odliczeniu zgodnie z art. 167, 168 i 169 oraz art. 173-177 przez rolnika podlegającego zasadom ogólnym VAT;

- (7) „procentowe stawki zryczałtowanej rekompensaty” oznaczają wartości procentowe ustalane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 297, 298 i 299, oraz stosowane przez nie w przypadkach, o których mowa w art. 300, w celu umożliwienia rolnikom ryczałtowym skorzystania ze zryczałtowanej rekompensaty VAT naliczonego i pobranego;
- (8) „zryczałtowana rekompensata” oznacza kwotę otrzymaną przez zastosowanie procentowej stawki zryczałtowanej rekompensaty do obrotów rolnika ryczałtowego w przypadkach, o których mowa w art. 300.

2. Za czynności w dziedzinie produkcji rolnej określone w załączniku VII uznaje się czynności polegające na przetwarzaniu przez rolnika produktów pochodzących zasadniczo z jego produkcji rolnej, przy użyciu środków zwykle używanych w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim.

Artykuł 296

1. W przypadku gdy zastosowanie do rolników zasad ogólnych VAT lub, w stosownych przypadkach, procedury szczególnej przewidzianej w rozdziale 1 mogłoby powodować trudności, państwa członkowskie mogą zastosować w odniesieniu do rolników, zgodnie z niniejszym rozdziałem, system ryczałtowy mający na celu zrekompensowanie VAT zapłaconego od zakupów towarów i usług dokonanych przez rolników ryczałtowych.

2. Każde państwo członkowskie może wyłączyć z systemu ryczałtowego niektóre kategorie rolników, jak również rolników, w przypadku których zastosowanie zasad ogólnych VAT lub, w stosownych przypadkach, procedur uproszczonych przewidzianych w art. 281 nie powinno spowodować trudności administracyjnych.

3. Na zasadach i warunkach ustalanych przez każde państwo członkowskie każdy rolnik ryczałtowy ma prawo wybrać pomiędzy zastosowaniem zasad ogólnych VAT a, w zależności od sytuacji, zastosowaniem procedur uproszczonych przewidzianych w art. 281.

Artykuł 297

Jeżeli jest to konieczne, państwa członkowskie ustalają procentowe stawki zryczałtowanej rekompensaty. Państwa członkowskie mogą ustalić odrębne stawki procentowe dla leśnictwa, poszczególnych działów rolnictwa i dla rybołówstwa.

Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o procentowych stawkach zryczałtowanej rekompensaty ustalonych zgodnie z akapitem pierwszym przed ich wprowadzeniem w życie.

Artykuł 298

Procentowe stawki zryczałtowanej rekompensaty określone są na podstawie danych makroekonomicznych dotyczących wyłącznie rolników ryczałtowych za poprzednie trzy lata.

Wartości procentowe mogą zostać zaokrąglone o pół punktu w górę lub w dół. Państwa członkowskie mogą również zredukować takie wartości procentowe do zera.

Artykuł 299

Procentowe stawki zryczałtowanej rekompensaty nie mogą skutkować otrzymaniem, przez rolników ryczałtowych, zwrotów przewyższających VAT naliczony i pobrany.

Artykuł 300

Procentowe stawki zryczałtowanej rekompensaty stosuje się do cen, z wyłączeniem VAT, następujących towarów i usług:

- (1) produktów rolnych dostarczonych przez rolników ryczałtowych podatnikom innym niż podatnicy objęci w państwie członkowskim, w którym produkty te zostały dostarczone, niniejszym systemem ryczałtowym;
- (2) produktów rolnych dostarczonych przez rolników ryczałtowych na warunkach przewidzianych w art. 138, osobom prawnym niebędącym podatnikami, w przypadku których wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów podlegają VAT, zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b), w państwie członkowskim zakończenia wysyłki lub transportu dostarczanych produktów rolnych);
- (3) usług rolniczych świadczonych przez rolników ryczałtowych na rzecz podatników innych niż podatnicy objęci w państwie członkowskim, w którym świadczone są te usługi, niniejszym systemem ryczałtowym.

Artykuł 301

1. W odniesieniu do dostaw produktów rolnych i świadczenia usług rolniczych, o których mowa w art. 300, państwa członkowskie zapewniają wypłatę zryczałtowanych rekompensat przez nabywcę lub usługobiorcę albo przez organy władzy publicznej.

2. W odniesieniu do dostaw produktów rolnych i świadczenia usług rolniczych innych niż te, o których mowa w art. 300, uznaje się, że zryczałtowane rekompensaty wypłacane są przez nabywcę lub usługobiorcę.

Artykuł 302

W przypadku gdy rolnik ryczałtowy korzysta ze zryczałtowanej rekompensaty, nie ma on prawa do odliczenia VAT w odniesieniu do czynności objętych niniejszym systemem ryczałtowym.

Artykuł 303

1. W przypadku gdy nabywca lub usługobiorca będący podatnikiem wypłaca zryczałtowaną rekompensatę zgodnie z art. 301 ust. 1, ma on prawo, na warunkach przewidzianych w art. 167, 168 i 169 oraz art. 173-177 oraz zgodnie z procedurami ustalonymi przez państwa członkowskie, do odliczenia kwoty wypłaconej rekompensaty od kwoty VAT, którą jest on zobowiązany zapłacić w państwie członkowskim, w którym dokonuje on swoich opodatkowanych transakcji.

2. Państwa członkowskie zwracają nabywcy lub usługobiorcy kwotę zryczałtowanej rekompensaty, którą wypłacili oni tytułem jednej z następujących transakcji:

- a) dostaw produktów rolnych dokonanych na warunkach przewidzianych w art. 138, w przypadku gdy nabywca jest

podatnikiem lub osobą prawną niebędącą podatnikiem, działającym w takim charakterze w innym państwie członkowskim, na terytorium którego jego wewnątrzwspólnotowe nabycia towarów podlegają VAT zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. b);

- b) dostaw produktów rolnych dokonanych na warunkach przewidzianych w art. 146, 147, 148 i 156, art. 157 ust. 1 lit. b) oraz art. 158, 160 i 161 na rzecz nabywcy będącego podatnikiem mającego siedzibę poza Wspólnotą, pod warunkiem że te produkty rolne są wykorzystywane przez nabywcę do celów dokonywanych przez niego transakcji, o których mowa w art. 169 lit. a) i b), lub do celów świadczenia przez niego usług, dla których uznaje się, że miejscem świadczenia jest terytorium państwa członkowskiego, w którym usługobiorca ma siedzibę, i od których VAT jest płacony wyłącznie przez usługobiorcę zgodnie z art. 196;

- c) świadczenia usług rolniczych na rzecz będącego podatnikiem usługobiorcy mającego siedzibę we Wspólnocie, ale w innym państwie członkowskim, lub na rzecz będącego podatnikiem usługobiorcy mającego siedzibę poza Wspólnotą, pod warunkiem że usługi te wykorzystywane są przez usługobiorcę do celów dokonywanych przez niego transakcji, o których mowa w art. 169 lit. a) i b), lub świadczenia przez niego usług, dla których uznaje się, że miejscem świadczenia jest terytorium państwa członkowskiego, w którym usługobiorca ma siedzibę, i od których VAT jest płacony wyłącznie przez usługobiorcę zgodnie z art. 196.

3. Państwa członkowskie określają warunki dokonywania zwrotów przewidzianych w ust. 2. Państwa członkowskie mogą w szczególności zastosować przepisy dyrektyw 79/1072/EWG i 86/560/EWG.

Artykuł 304

Państwa członkowskie podejmują wszystkie środki niezbędne do skutecznej kontroli wypłat zryczałtowanych rekompensat rolnikom ryczałtowym.

Artykuł 305

W przypadku gdy państwa członkowskie stosują niniejszy system ryczałtowy, podejmują one wszystkie niezbędne środki w celu zapewnienia, że dostawy produktów rolnych między państwami członkowskimi dokonywane na warunkach, o których mowa w art. 33, są opodatkowane w ten sam sposób, bez względu na to, czy dostawa jest dokonywana przez rolnika ryczałtowego czy innego podatnika.

ROZDZIAŁ 3

Procedura szczególna dla biur podróży

Artykuł 306

1. Państwa członkowskie stosują procedurę szczególną VAT, zgodnie z niniejszym rozdziałem, do transakcji dokonywanych przez biura podróży, o ile biura te występują we własnym imieniu wobec nabywców oraz gdy wykorzystują one do realizacji podróży towary dostarczane i usługi świadczone przez innych podatników.

Niniejsza procedura szczególna nie ma zastosowania do biur podróży, które działają wyłącznie w charakterze pośredników i do których w celu obliczenia podstawy opodatkowania stosuje się art. 79 akapit pierwszy lit. c).

2. Do celów niniejszego rozdziału, organizatorzy wycieczek turystycznych są traktowani jak biura podróży.

Artykuł 307

Transakcje dokonywane na warunkach przewidzianych w art. 306 przez biura podróży w zakresie realizacji podróży uznawane są za pojedynczą usługę świadczoną przez biuro podróży na rzecz turysty.

Pojedyncza usługa podlega opodatkowaniu w państwie członkowskim, w którym biuro podróży ma siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego świadczy usługi.

Artykuł 308

W odniesieniu do pojedynczej usługi świadczonej przez biuro podróży, za podstawę opodatkowania i cenę z wyłączeniem VAT w rozumieniu art. 226 pkt 8 uznaje się marżę biura podróży, czyli różnicę między całkowitą kwotą, z wyłączeniem VAT, do zapłaty przez turystę a faktycznymi kosztami poniesionymi przez biuro podróży z tytułu dostaw towarów i usług świadczonych przez innych podatników, w przypadku gdy transakcje te służą bezpośredniej korzyści turysty.

Artykuł 309

Jeżeli transakcje powierzone przez biuro podróży innym podatnikom są dokonywane przez takie osoby poza Wspólnotą, świadczenie usług przez biura podróży jest uznawane za działalność pośrednika zwolnioną zgodnie z art. 153.

Jeżeli transakcje, o których mowa w akapicie pierwszym, są dokonywane zarówno na terytorium Wspólnoty, jak i poza nią, tylko ta część usługi biura podróży, która dotyczy transakcji dokonywanych poza Wspólnotą, może być zwolniona.

Artykuł 310

VAT naliczany biurom podróży przez innych podatników z tytułu transakcji, o których mowa w art. 307, i które dokonywane są dla bezpośredniej korzyści turysty, nie podlega odliczeniu ani zwrotowi w żadnym państwie członkowskim.

ROZDZIAŁ 4

Procedury szczególne dotyczące towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków

Sekcja 1

Definicje

Artykuł 311

1. Do celów niniejszego rozdziału i bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych zastosowanie mają następujące definicje:

- (1) „towary używane” oznaczają rzeczowy majątek ruchomy nadający się do dalszego użytku w aktualnym stanie lub po naprawie, inny niż dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie lub antyki, jak również inny niż metale szlachetne lub kamienie szlachetne określone przez państwa członkowskie;
- (2) „dzieła sztuki” oznaczają przedmioty wymienione w załączniku IX część A;
- (3) „przedmioty kolekcjonerskie” oznaczają przedmioty wymienione w załączniku IX część B;
- (4) „antyki” oznaczają przedmioty wymienione w załączniku IX część C;
- (5) „podatnik-pośrednik” oznacza każdego podatnika, który w ramach swojej działalności gospodarczej, w celu odsprzedaży, kupuje lub wykorzystuje do celów działalności swojego przedsiębiorstwa lub też importuje towary używane, dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie lub antyki, niezależnie od tego, czy podatnik ten działa na własny rachunek, czy też na rzecz osób trzecich na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od zakupu lub sprzedaży;
- (6) „organizator sprzedaży w drodze aukcji publicznej” oznacza każdego podatnika, który w ramach swojej działalności gospodarczej oferuje towary do sprzedaży w drodze aukcji publicznej w celu przekazania ich licytantowi oferującemu najwyższą cenę;
- (7) „zleceniodawca sprzedaży w drodze aukcji publicznej” oznacza każdą osobę, która przekazuje towar organizatorowi sprzedaży w drodze aukcji publicznej na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży.

2. Państwa członkowskie mogą nie uznawać za dzieła sztuki przedmiotów wymienionych w załączniku IX część A pkt 5, 6 i 7.

3. Umowa, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży, o której mowa w ust. 1 pkt 7, musi przewidywać, że organizator sprzedaży wystawia towar do sprzedaży w drodze aukcji publicznej we własnym imieniu, ale na rzecz zleceniodawcy, oraz że przekazuje towar w swoim imieniu, ale na rzecz zleceniodawcy, licytantowi oferującemu najwyższą cenę w czasie aukcji publicznej.

Sekcja 2**Procedura szczególna dla podatników-pośredników****Podsekcja 1****Procedura marży***Artykuł 312*

Do celów niniejszej podsekcji zastosowanie mają następujące definicje:

- (1) „cena sprzedaży” oznacza wszystkie składniki wynagrodzenia uzyskanego lub do uzyskania przez podatnika-pośrednika od nabywcy lub osoby trzeciej, włączając w to subwencje bezpośrednio związane z transakcją, podatki, cła, opłaty i należności oraz koszty dodatkowe, takie jak prowizja, koszty opakowania, transportu i ubezpieczenia, którymi podatnik-pośrednik obciąża nabywcę, z wyłączeniem jednak kwot, o których mowa w art. 79;
- (2) „cena nabycia” oznacza wszystkie składniki wynagrodzenia, określonego w pkt 1, uzyskanego lub do uzyskania przez dostawcę od podatnika-pośrednika.

Artykuł 313

1. W odniesieniu do dostaw towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków dokonywanych przez podatników-pośredników, państwa członkowskie stosują procedurę szczególną dotyczącą opodatkowania marży uzyskanej przez takiego podatnika-pośrednika zgodnie z przepisami niniejszej podsekcji.

2. Do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, procedura przewidziana w ust. 1 niniejszego artykułu nie ma zastosowania do dostaw nowych środków transportu dokonywanych na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. a).

Artykuł 314

Procedura marży ma zastosowanie do dokonywanych przez podatnika-pośrednika dostaw towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków, w przypadku gdy towary te zostały mu dostarczone na terytorium Wspólnoty przez jedną z następujących osób:

- a) osobę niebędącą podatnikiem;
- b) innego podatnika, o ile dokonywana przez tego innego podatnika dostawa towarów jest zwolniona zgodnie z art. 136;
- c) innego podatnika, o ile dokonywana przez tego innego podatnika dostawa towarów objęta jest zwolnieniem dla małych przedsiębiorstw przewidzianym w art. 282-292 i obejmuje dobra inwestycyjne;
- d) innego podatnika-pośrednika, o ile dokonywana przez tego innego podatnika-pośrednika dostawa towarów została opodatkowana VAT zgodnie z niniejszą procedurą marży.

Artykuł 315

Podstawę opodatkowania dostaw towarów, o których mowa w art. 314, stanowi marża uzyskana przez podatnika-pośrednika pomniejszona o kwotę VAT odnoszącą się do samej marży.

Marża uzyskana przez podatnika-pośrednika jest równa różnicy między określoną przez podatnika-pośrednika ceną sprzedaży towaru a ceną nabycia.

Artykuł 316

1. Państwa członkowskie przyznają podatnikom-pośrednikom prawo wyboru stosowania procedury marży do dostaw następujących towarów:

- a) dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków osobiście zaimportowanych przez podatnika-pośrednika;
- b) dzieł sztuki dostarczonych podatnikowi-pośrednikowi przez ich twórców lub ich następców prawnych;
- c) dzieł sztuki dostarczonych podatnikowi-pośrednikowi przez podatnika innego niż podatnik-pośrednik, w przypadku gdy do takich dostaw zastosowanie miała stawka obniżona zgodnie z art. 103.

2. Państwa członkowskie ustalają szczegółowe zasady korzystania z możliwości przewidzianej w ust. 1, która w każdym przypadku obejmuje okres równy przynajmniej dwóm latom kalendarzowym.

Artykuł 317

W przypadku gdy podatnik-pośrednik korzysta z możliwości przewidzianej w art. 316, podstawa opodatkowania określana jest zgodnie z art. 315.

W odniesieniu do dostaw dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków osobiście zaimportowanych przez podatnika-pośrednika cena nabycia, którą należy uwzględnić przy obliczaniu marży jest równa podstawie opodatkowania z tytułu importu określonej zgodnie z art. 85-89, powiększonej o VAT należny lub zapłacony z tytułu importu.

Artykuł 318

1. W celu uproszczenia poboru podatku i po konsultacji z Komitetem ds. VAT, państwa członkowskie mogą postanowić, że dla niektórych transakcji lub niektórych kategorii podatników-pośredników, podstawę opodatkowania w odniesieniu do dostaw towarów podlegających procedurze marży należy ustalić dla każdego okresu rozliczeniowego, za który podatnik-pośrednik musi złożyć deklarację VAT, o której mowa w art. 250.

W przypadku, o którym mowa w akapicie pierwszym, podstawę opodatkowania dostaw towarów, do których stosuje się taką samą stawkę VAT, stanowi całkowita marża uzyskana przez podatnika-pośrednika pomniejszona o kwotę VAT odnoszącą się

do tej marży.

2. Całkowita marża jest równa różnicy między dwiema następującymi kwotami:

- a) całkowitą wartością dostaw towarów podlegających procedurze marży i dokonanych przez podatnika-pośrednika w okresie rozliczeniowym objętym deklaracją, czyli całkowitą kwotą cen sprzedaży;
- b) całkowitą wartością nabytych towarów, o których mowa w art. 314, przez podatnika-pośrednika w okresie rozliczeniowym objętym deklaracją, czyli całkowitą kwotą cen nabycia.

3. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, że podatnicy, o których mowa w ust. 1, nie odnoszą nieuzasadnionych korzyści ani nie ponoszą nieuzasadnionych strat.

Artykuł 319

Do każdej dostawy objętej procedurą marży podatnik-pośrednik może stosować zasady ogólne VAT.

Artykuł 320

1. W przypadku gdy podatnik-pośrednik stosuje zasady ogólne VAT do dostaw dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków osobiście przez niego zaimportowanych, ma on prawo do odliczenia od kwoty podatku, którą jest zobowiązany zapłacić, kwotę VAT należnego lub zapłaconego z tytułu importu takich towarów.

W przypadku gdy podatnik-pośrednik stosuje zasady ogólne VAT do dostaw dzieł sztuki, które zostały mu dostarczone przez twórcę lub jego następców prawnych lub podatnika innego niż podatnik-pośrednik, ma on prawo do odliczenia od kwoty podatku, którą jest zobowiązany zapłacić, kwotę VAT należnego lub zapłaconego z tytułu dostarczonych mu dzieł sztuki.

2. Prawo do odliczenia powstaje z chwilą, gdy VAT należny z tytułu dostawy, w odniesieniu do której podatnik-pośrednik wybiera stosowanie zasad ogólnych VAT, staje się wymagalny.

Artykuł 321

W przypadku gdy dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków objęte procedurą marży dokonywane są na warunkach przewidzianych w art. 146, 147, 148 i 151, są one zwolnione.

Artykuł 322

Jeżeli podatnik-pośrednik wykorzystuje towary do celów swoich dostaw objętych procedurą marży, nie ma on prawa do odliczenia od kwoty podatku, którą jest zobowiązany zapłacić, następujących kwot:

- a) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków osobiście przez niego zaimportowanych;

- b) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu dzieł sztuki, które zostały lub mają zostać mu dostarczone przez ich twórcę lub jego następców prawnych;

- c) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu dzieł sztuki, które zostały lub mają zostać mu dostarczone przez podatnika innego niż podatnik-pośrednik.

Artykuł 323

Podatnik nie ma prawa do odliczenia, od kwoty podatku, którą jest zobowiązany zapłacić, kwoty VAT należnego lub zapłaconego z tytułu towarów, które zostały lub mają zostać mu dostarczone przez podatnika-pośrednika, o ile dokonywana przez tego podatnika-pośrednika dostawa tych towarów podlega procedurze marży.

Artykuł 324

W przypadku gdy podatnik-pośrednik stosuje zarówno zasady ogólne VAT, jak i procedurę marży, musi on w swoich księgach oddzielnie wykazywać transakcje objęte każdym z tych systemów, zgodnie z zasadami określonymi przez państwa członkowskie.

Artykuł 325

Podatnik-pośrednik nie może, na wystawianych przez siebie fakturach, oddzielnie wykazywać VAT odnoszącego się do dostaw towarów, do których stosuje procedurę marży.

Podsekcja 2

Procedura przejściowa mająca zastosowanie do używanych środków transportu

Artykuł 326

Państwa członkowskie, które w dniu 31 grudnia 1992 r. stosowały szczególną procedurę podatkową inną niż procedura marży w odniesieniu do dostaw używanych środków transportu dokonywanych przez podatników-pośredników, mogą utrzymać tę procedurę do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, pod warunkiem że spełnia ona przewidziane w niniejszej podsekcji warunki lub że została ona odpowiednio dostosowana, aby te warunki spełniać.

Dania może wprowadzić procedurę przewidzianą w akapicie pierwszym.

Artykuł 327

1. Niniejsza procedura przejściowa ma zastosowanie do dostaw używanych środków transportu dokonywanych przez podatników-pośredników i objętych procedurą marży.

2. Niniejsza procedura przejściowa nie ma zastosowania do dostaw nowych środków transportu dokonywanych na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. a).

3. Do celów ust. 1, za „używane środki transportu” uważane są pojazdy lądowe, jednostki pływające i statki powietrzne, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. a), w przypadku gdy są one towarami używanymi, które nie spełniają warunków niezbędnych do uznania ich za nowe środki transportu.

Artykuł 328

VAT należny z tytułu każdej z dostaw, o których mowa w art. 327, jest równy kwocie podatku, który byłby należny, gdyby dostawa taka podlegała zasadom ogólnym VAT, pomniejszonej o kwotę VAT, którą uznaje się za zawartą w cenie nabycia środka transportu przez podatnika-pośrednika.

Artykuł 329

VAT, który uznaje się za zawarty w cenie nabycia środka transportu przez podatnika-pośrednika, oblicza się według następującej metody:

- a) uwzględnianą ceną nabycia jest cena nabycia w rozumieniu art. 312 pkt 2;
- b) uznaje się, że ta cena nabycia zapłacona przez podatnika-pośrednika zawiera VAT, który byłby należny, gdyby dostawca podatnika-pośrednika zastosował do swojej dostawy zasady ogólne VAT;
- c) uwzględnianą stawką podatku jest stawka obowiązująca, zgodnie z art. 93, w państwie członkowskim, którego terytorium uznaje się za miejsce dostawy na rzecz podatnika-pośrednika, określone zgodnie z art. 31 i 32.

Artykuł 330

VAT należny z tytułu każdej z dostaw środków transportu, o których mowa w art. 327 ust. 1, ustalony zgodnie z art. 328, nie może być niższy niż kwota VAT, która byłaby należna, gdyby dostawa taka podlegała procedurze marży.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że jeżeli dostawa podlega procedurze marży, taka marża nie może być niższa niż 10 % ceny sprzedaży w rozumieniu art. 312 pkt 1.

Artykuł 331

Podatnik nie ma prawa do odliczenia od kwoty VAT, którą jest zobowiązany zapłacić, VAT należnego lub zapłaconego z tytułu używanych środków transportu dostarczonych mu przez podatnika-pośrednika, o ile dostawa tych towarów przez podatnika-pośrednika podlega VAT zgodnie z niniejszą procedurą przejściową.

Artykuł 332

Podatnik-pośrednik nie ma prawa do oddzielnego wykazywania na fakturach, które wystawia, VAT dotyczącego dostaw, w odniesieniu do których stosuje on niniejszą procedurę przejściową.

Sekcja 3

Procedura szczególna dotycząca sprzedaży w drodze aukcji publicznej

Artykuł 333

1. Państwa członkowskie mogą, zgodnie z przepisami niniejszej sekcji, stosować procedurę szczególną dotyczącą opodatkowania marży uzyskanej przez organizatora aukcji publicznej w odniesieniu do dostaw towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków dokonywanych przez tego organizatora, działającego we własnym imieniu i na rzecz osób, o których mowa w art. 334, na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży tych towarów w drodze aukcji publicznej.

2. Procedura, o której mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do dostaw nowych środków transportu dokonywanych na warunkach przewidzianych w art. 138 ust. 1 i ust. 2 lit. a).

Artykuł 334

Niniejsza procedura szczególna ma zastosowanie do dostaw dokonywanych przez organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej działającego we własnym imieniu, na rzecz jednej z następujących osób:

- a) osoby niebędącej podatnikiem;
- b) innego podatnika, jeżeli dostawa towarów dokonywana przez tego podatnika na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży, jest zwolniona zgodnie z art. 136;
- c) innego podatnika, jeżeli dostawa towarów dokonywana przez tego podatnika na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży, korzysta ze zwolnienia dla małych przedsiębiorstw przewidzianego w art. 282-292 i dotyczy dóbr inwestycyjnych;
- d) podatnika-pośrednika, jeżeli dostawa towarów dokonywana przez tego podatnika-pośrednika na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży, podlega VAT zgodnie z procedurą marży.

Artykuł 335

Dostawę towarów na rzecz podatnika będącego organizatorem sprzedaży w drodze aukcji publicznej uznaje się za dokonaną z chwilą sprzedaży tych towarów na aukcji publicznej.

Artykuł 336

Podstawę opodatkowania każdej dostawy towarów, o której mowa w niniejszej sekcji, stanowi całkowita kwota wykazana na fakturze wystawionej zgodnie z art. 339 dla nabywcy przez organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej, pomniejszona o następujące kwoty:

- a) kwotę netto zapłaconą lub należną zleceniodawcy od organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej, określoną zgodnie z art. 337;
- b) kwotę VAT należnego od organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej tytułem jego dostawy.

Artykuł 337

Kwota netto zapłacona lub należna zleceniodawcy od organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej jest równa różnicy między ceną licytacyjną towaru a kwotą prowizji uzyskaną, lub którą organizator sprzedaży w drodze aukcji publicznej ma uzyskać, od zleceniodawcy na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży.

Artykuł 338

Organizatorzy sprzedaży w drodze aukcji publicznej, którzy dostarczają towary na warunkach przewidzianych w art. 333 i 334 muszą wykazać w swoich księgach, na kontach przejściowych, następujące kwoty:

- a) kwoty uzyskane lub do uzyskania od nabywcy towarów;
- b) kwoty zwrócone lub do zwrotu na rzecz sprzedawcy towarów.

Kwoty, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą być należycie uzasadnione.

Artykuł 339

Organizator sprzedaży w drodze aukcji publicznej musi wystawić nabywcy fakturę wyszczególniającą następujące elementy:

- a) cenę licytacyjną towaru;
- b) podatki, cła, opłaty i należności;
- c) koszty dodatkowe, takie jak prowizje, koszty opakowania, transportu i ubezpieczenia, którymi organizator obciążył nabywcę towaru.

Faktura wystawiona przez organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej nie może wykazywać oddzielnie kwoty VAT.

Artykuł 340

1. Organizator sprzedaży w drodze aukcji publicznej, któremu przekazano towary na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży w drodze aukcji publicznej, musi przedstawić zleceniodawcy zestawienie.

Zestawienie sporządzone przez organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej musi oddzielnie wykazywać kwotę transakcji,

tj. cenę licytacyjną towarów pomniejszoną o kwotę prowizji uzyskaną lub która ma zostać uzyskana od zleceniodawcy.

2. Zestawienie sporządzone zgodnie z ust. 1 służy jako faktura, którą zleceniodawca, w przypadku gdy jest on podatnikiem, musi wystawić organizatorowi sprzedaży w drodze aukcji publicznej zgodnie z art. 220.

Artykuł 341

Państwa członkowskie, które stosują procedurę przewidzianą w niniejszej sekcji, stosują ją również do dostaw używanych środków transportu, określonych w art. 327 ust. 3, dokonywanych przez organizatora sprzedaży w drodze aukcji publicznej działającego w swoim imieniu, na podstawie umowy, zgodnie z którą prowizja jest płacona od sprzedaży tych towarów w drodze aukcji publicznej, na rzecz podatnika-pośrednika, o ile takie dostawy dokonywane przez tego podatnika-pośrednika podlegałyby VAT zgodnie z procedurą przejściową mającą zastosowanie do używanych środków transportu.

Sekcja 4

Środki zapobiegające zakłóceniom konkurencji i oszustwom podatkowym

Artykuł 342

Państwa członkowskie mogą podejmować środki dotyczące prawa do odliczenia VAT, aby zapobiec odnoszeniu nieuzasadnionych korzyści lub ponoszeniu nieuzasadnionych strat przez podatników-pośredników objętych jedną z procedur przewidzianych w sekcji 2.

Artykuł 343

Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada może upoważnić każde państwo członkowskie do wprowadzenia szczególnych środków mających na celu zwalczanie oszustw podatkowych i przewidujących, że VAT należny na mocy procedury marży nie może być niższy niż kwota podatku, która byłaby należna, gdyby marża była równa określonemu procentowi ceny sprzedaży.

Procent ceny sprzedaży ustala się z uwzględnieniem zwykłej marży uzyskiwanej przez podmioty gospodarcze w danym sektorze.

ROZDZIAŁ 5

Procedura szczególna dla złota inwestycyjnego

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 344

1. Do celów niniejszej dyrektywy i bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych „złoto inwestycyjne” oznacza:

- (1) złoto w postaci sztabek lub płytek o masie akceptowanej na rynkach złota, o próbie równej lub większej niż 995 tysięcznych, bez względu na to, czy jest reprezentowane przez papiery wartościowe, czy nie;

(2) złote monety o próbie równej lub wyższej niż 900 tysięcznych, wybite po 1800 roku, które są lub były prawnym środkiem płatniczym w państwie pochodzenia i które zwykle są sprzedawane po cenie, która nie przekracza wartości wolnorynkowej złota zawartego w monecie o wężej niż 80 %.

2. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z niniejszej procedury szczególnej małe sztabki lub płytki o masie 1 grama lub mniejszej.

3. Do celów niniejszej dyrektywy monet, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie traktuje się jako przedmiotów o wartości numizmatycznej.

Artykuł 345

Począwszy od 1999 roku, każde państwo członkowskie powiadamia Komisję, przed 1 lipca każdego roku, o monetach spełniających kryteria określone w art. 344 ust. 1 pkt 2, wprowadzonych do obrotu w danym państwie członkowskim. Przed 1 grudnia każdego roku, Komisja publikuje pełny wykaz tych monet w serii „C” *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*. Uznaje się, że monety wymienione w opublikowanym wykazie spełniają te kryteria przez cały rok, na który dany wykaz jest publikowany.

Sekcja 2

Zwolnienie z VAT

Artykuł 346

Państwa członkowskie zwalniają z VAT dostawę, wewnątrz-wspólnotowe nabycie i import złota inwestycyjnego, w tym złota inwestycyjnego reprezentowanego przez certyfikaty na złoto asygnowane lub nieasygnowane, lub złota, którym prowadzony jest obrót na rachunkach złota, oraz w szczególności, pożyczki w złocie i operacje typu „swap” w złocie, z którymi wiąże się prawo własności lub roszczenie w odniesieniu do złota inwestycyjnego, jak również transakcje dotyczące złota inwestycyjnego związane z kontraktami typu „futures” i „forward”, powodujące przeniesienie prawa własności lub roszczenia w odniesieniu do złota inwestycyjnego.

Artykuł 347

Państwa członkowskie zwalniają usługi świadczone przez agentów działających w imieniu i na rzecz osoby trzeciej, w przypadkach gdy uczestniczą oni w dostawie złota inwestycyjnego dla swojego zleceniodawcy.

Sekcja 3

Prawo wyboru opodatkowania

Artykuł 348

Państwa członkowskie przyznają podatnikom, którzy wytwarzają złoto inwestycyjne lub przetwarzają złoto na złoto inwestycyjne, prawo wyboru opodatkowania dostaw złota inwestycyjnego dla innego podatnika, które byłyby w innym przypadku zwolnione na mocy art. 346.

Artykuł 349

1. Państwa członkowskie mogą przyznać podatnikom, którzy w ramach swojej działalności gospodarczej, zwykle dostarczają

złoto do celów przemysłowych, prawo wyboru opodatkowania dostaw sztabek lub płytek złota, o których mowa w art. 344 ust. 1 pkt 1, innemu podatnikowi, które byłyby w innym przypadku zwolnione na mocy art. 346.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zakres prawa wyboru przewidzianego w ust. 1.

Artykuł 350

W przypadku gdy dostawca skorzystał z prawa wyboru opodatkowania przewidzianego w art. 348 i 349, państwa członkowskie przyznają prawo wyboru opodatkowania agentowi w odniesieniu do usług, o których mowa w art. 347.

Artykuł 351

Państwa członkowskie określają szczegółowe zasady korzystania z prawa wyboru opodatkowania przewidzianego w niniejszej sekcji i powiadamiają o nich Komisję.

Sekcja 4

Transakcje na regulowanym rynku złota

Artykuł 352

Każde państwo członkowskie może, po konsultacji z Komitetem ds. VAT, zastosować VAT do szczególnych transakcji dotyczących złota inwestycyjnego, które mają miejsce w tym państwie członkowskim między podatnikami działającymi na rynku złota regulowanym przez dane państwo członkowskie lub między takim podatnikiem a innym podatnikiem, który nie działa na tym rynku. Państwo członkowskie nie może jednakże opodatkować dostaw dokonywanych na warunkach, o których mowa w art. 138, ani eksportu złota inwestycyjnego.

Artykuł 353

Państwa członkowskie, które na mocy art. 352, opodatkowują transakcje między podatnikami, którzy działają na regulowanym rynku złota, zezwalają, dla uproszczenia, na zawieszenie poboru podatku i zwalniają podatników z wymogów księgowych dotyczących VAT.

Sekcja 5

Szczególne prawa i obowiązki przedsiębiorców w obrocie złotem inwestycyjnym

Artykuł 354

W przypadku gdy późniejsza dostawa złota inwestycyjnego dokonywana przez podatnika jest zwolniona na mocy niniejszego rozdziału, podatnik ma prawo do odliczenia następujących kwot:

- a) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu złota inwestycyjnego dostarczonego mu przez osobę, która skorzystała z prawa wyboru, o którym mowa w art. 348 i 349, lub dostarczonego mu zgodnie z sekcją 4;
- b) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu dostawy na jego rzecz, z tytułu dokonanego przez niego wewnątrz-wspólnotowego nabycia lub importu, złota innego niż złoto inwestycyjne, które jest następnie przetwarzane przez niego

lub na jego rzecz na złoto inwestycyjne;

- c) VAT należnego lub zapłaconego z tytułu świadczonych na jego rzecz usług polegających na zmianie postaci, masy lub próby złota, w tym złota inwestycyjnego.

Artykuł 355

Podatnicy, którzy wytwarzają złoto inwestycyjne lub przetwarzają złoto na złoto inwestycyjne, mają prawo do odliczenia VAT należnego lub zapłaconego przez nich z tytułu dostawy, wewnątrzspółnotowego nabycia lub importu towarów lub świadczenia usług związanych z wytwarzaniem lub przetwarzaniem tego złota, tak jakby późniejsza dostawa złota zwolnionego na mocy art. 346 podlegała opodatkowaniu.

Artykuł 356

1. Państwa członkowskie zapewniają, że przedsiębiorcy w obrocie złotem inwestycyjnym prowadzą przynajmniej księgowość obejmującą wszystkie transakcje związane ze złotem inwestycyjnym i przechowują dokumenty umożliwiające identyfikację nabywców uczestniczących w tych transakcjach.

Przedsiębiorcy przechowują informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, przez co najmniej pięć lat.

2. Państwa członkowskie mogą zaakceptować obowiązki równoważne na mocy środków przyjętych zgodnie z innymi przepisami prawodawstwa wspólnotowego, takimi jak dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu ⁽¹⁾, aby spełnić wymogi określone w ust. 1.

3. Państwa członkowskie mogą ustanowić bardziej rygorystyczne obowiązki, w szczególności odnośnie do prowadzenia specjalnej ewidencji lub specjalnych wymogów w zakresie księgowości.

ROZDZIAŁ 6

Procedura szczególna dotycząca podatników niemających siedziby, którzy świadczą usługi drogą elektroniczną na rzecz osób niebędących podatnikami

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 357

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do 31 grudnia 2006 r.

Artykuł 358

Do celów niniejszego rozdziału i bez uszczerbku dla innych przepisów prawodawstwa wspólnotowego stosuje się następujące definicje:

- (1) „podatnik niemający siedziby” oznacza podatnika, który nie posiada siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Wspólnoty i w stosunku do którego nie jest

wymagana inna identyfikacja do celów podatkowych zgodnie z art. 214;

- (2) „usługi elektroniczne” i „usługi świadczone drogą elektroniczną” oznaczają usługi, o których mowa w art. 56 ust. 1 lit. k);
- (3) „państwo członkowskie identyfikacji” oznacza państwo członkowskie wybrane przez podatnika niemającego siedziby do celów zgłoszenia rozpoczęcia działalności jako podatnika na terytorium Wspólnoty zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału;
- (4) „państwo członkowskie konsumpcji” oznacza państwo członkowskie, które uznaje się za miejsce świadczenia usług elektronicznych zgodnie z art. 57;
- (5) „deklaracja VAT” oznacza zestawienie zawierające informacje konieczne do określenia kwoty VAT należnego w każdym państwie członkowskim.

Sekcja 2

Procedura szczególna dla usług świadczonych drogą elektroniczną

Artykuł 359

Państwa członkowskie zezwalają każdemu podatnikowi niemającemu siedziby świadczącemu usługi elektroniczne na rzecz osoby niebędącej podatnikiem mającej siedzibę albo stałe miejsce zamieszkania lub zwykle miejsce pobytu w państwie członkowskim, na stosowanie niniejszej procedury szczególnej. Niniejsza procedura ma zastosowanie do wszystkich usług elektronicznych świadczonych we Wspólnocie.

Artykuł 360

Podatnik niemający siedziby zgłasza państwu członkowskiemu identyfikacji rozpoczęcie lub zakończenie prowadzenia działalności jako podatnika lub zmianę tej działalności w takim stopniu, że nie spełnia on już warunków niezbędnych do stosowania niniejszej procedury szczególnej. Podatnik przekazuje taką informację drogą elektroniczną.

Artykuł 361

1. Informacje, które podatnik niemający siedziby przedstawia państwu członkowskiemu identyfikacji w chwili rozpoczęcia działalności podlegającej opodatkowaniu zawierają następujące dane:

- a) nazwę (nazwisko);
- b) adres pocztowy;
- c) adresy elektroniczne, w tym strony internetowe;
- d) w stosownym przypadku krajowy numer identyfikacji podatkowej;
- e) oświadczenie o tym, że podatnik nie został zidentyfikowany do celów VAT we Wspólnocie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 309 z 25.11.2005, str. 15.

2. Podatnik niemający siedziby powiadamia państwo członkowskie identyfikacji o wszelkich zmianach dotyczących przekazanych danych.

Artykuł 362

Państwo członkowskie identyfikacji nadaje podatnikowi niemającemu siedziby indywidualny numer identyfikacyjny VAT i powiadamia go drogą elektroniczną o nadanym numerze identyfikacyjnym. Na podstawie informacji wykorzystanych do tej identyfikacji, państwa członkowskie konsumpcji mogą stosować własne systemy identyfikacji.

Artykuł 363

Państwo członkowskie identyfikacji skreśla podatnika niemającego siedziby z rejestru identyfikacyjnego w następujących przypadkach:

- gdy powiadamia on dane państwo członkowskie o zaprzestaniu świadczenia usług elektronicznych;
- gdy można w inny sposób stwierdzić, że jego podlegająca opodatkowaniu działalność zakończyła się;
- gdy podatnik nie spełnia już warunków koniecznych do korzystania z niniejszej procedury szczególnej;
- gdy podatnik systematycznie nie przestrzega zasad dotyczących niniejszej procedury szczególnej.

Artykuł 364

Podatnik niemający siedziby przekazuje drogą elektroniczną państwu członkowskiemu identyfikacji deklarację VAT za każdy kwartał kalendarzowy, bez względu na to czy usługi elektroniczne były świadczone, czy nie. Deklarację VAT składa się w terminie dwudziestu dni od upływu okresu rozliczeniowego objętego daną deklaracją.

Artykuł 365

Deklaracja VAT zawiera numer identyfikacyjny oraz, dla każdego państwa członkowskiego konsumpcji, w którym VAT jest należny, całkowitą wartość, z wyłączeniem VAT, usług elektronicznych wykonanych w danym okresie rozliczeniowym oraz całkowitą kwotę odpowiadającą jej VAT. W deklaracji wykazuje się również obowiązujące stawki VAT i całkowitą kwotę należnego VAT.

Artykuł 366

1. Deklaracja VAT sporządzana jest w euro.

Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, mogą wymagać sporządzenia deklaracji VAT w swoich walutach krajowych. Jeżeli świadczone usługi zostały rozliczone w innych walutach, do celów wypełnienia deklaracji VAT podatnik niemający siedziby stosuje kurs wymiany obowiązujący w ostatnim dniu okresu rozliczeniowego.

2. Przeliczenia dokonuje się poprzez zastosowanie kursów wymiany opublikowanych przez Europejski Bank Centralny na dany dzień lub, jeżeli w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany, poprzez zastosowanie kursu wymiany opublikowanego następnego dnia.

Artykuł 367

Podatnik niemający siedziby dokonuje płatności VAT w chwili składania deklaracji VAT.

Płatności dokonuje się na rachunek bankowy prowadzony w euro wskazany przez państwo członkowskie identyfikacji. Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro, mogą wymagać, aby płatności były dokonywane na rachunek bankowy prowadzony w ich własnej walucie.

Artykuł 368

Podatnik niemający siedziby korzystający z niniejszej procedury szczególnej nie może odliczać VAT na podstawie art. 168 niniejszej dyrektywy. Niezależnie od art. 1 ust. 1 dyrektywy 86/560/EWG podatnik ten otrzymuje zwrot zgodnie ze wspomnianą dyrektywą. Art. 2 ust. 2 i 3 oraz art. 4 ust. 2 dyrektywy 86/560/EWG nie mają zastosowania do zwrotów dotyczących usług elektronicznych objętych niniejszą procedurą szczególną.

Artykuł 369

1. Podatnik niemający siedziby prowadzi ewidencję transakcji objętych niniejszą procedurą szczególną. Ewidencja ta musi być wystarczająco szczegółowa, aby umożliwić organom podatkowym państwa członkowskiego konsumpcji sprawdzenie prawidłowości deklaracji VAT.

2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, musi zostać udostępniona drogą elektroniczną państwu członkowskiemu identyfikacji i państwu członkowskiemu konsumpcji na ich wniosek.

Ewidencja ta musi być przechowywana przez okres dziesięciu lat począwszy od końca roku, w którym dokonano transakcji.

TYTUŁ XIII

ODSTĘPSTWA

ROZDZIAŁ 1

Odstępstwa mające zastosowanie do czasu wprowadzenia przepisów ostatecznych

Sekcja 1

Odstępstwa dla państw należących do Wspólnoty w dniu 1 stycznia 1978 r.

Artykuł 370

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1978 r. opodatkowywały transakcje, których wykaz znajduje się w załączniku X część A, mogą utrzymać opodatkowanie tych transakcji.

Artykuł 371

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1978 r. zwalniały transakcje, których wykaz znajduje się w załączniku X część B, mogą utrzymać zwolnienia dla tych transakcji na warunkach obowiązujących w każdym z tych państw członkowskich w tym dniu.

Artykuł 372

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1978 r. stosowały przepisy stanowiące odstępstwo od zasady natychmiastowego odliczenia przewidzianego w art. 179 akapit pierwszy, mogą utrzymać te przepisy.

Artykuł 373

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1978 r. stosowały przepisy stanowiące odstępstwo od art. 28 lub art. 79 akapit pierwszy lit. c), mogą utrzymać te przepisy.

Artykuł 374

W drodze odstępstwa od art. 169 i 309, państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1978 r. stosowały zwolnienie bez prawa do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do usług świadczonych przez biura podróży, o których mowa w art. 309, mogą utrzymać zwolnienie dla tych usług. Odstępstwo to ma również zastosowanie do biur podróży, które działają w imieniu i na rzecz turysty.

Sekcja 2**Odstępstwa dla państw, które przystąpiły do Wspólnoty po 1 stycznia 1978 r.***Artykuł 375*

Grecja może utrzymać zwolnienie w odniesieniu do transakcji wymienionych w załączniku X część B pkt 2, 8, 9, 11 i 12, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu 1 stycznia 1987 r.

Artykuł 376

Hiszpania może utrzymać zwolnienie w odniesieniu do usług świadczonych przez twórców wymienionych w załączniku X, część B pkt 2 i do transakcji wymienionych w załączniku X część B pkt 11 i 12, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu 1 stycznia 1993 r.

Artykuł 377

Portugalia może utrzymać zwolnienie w odniesieniu do transakcji wymienionych w załączniku X, część B pkt 2, 4, 7, 9, 10 i 13, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu 1 stycznia 1989 r.

Artykuł 378

1. Austria może utrzymać opodatkowanie transakcji wymienionych w załączniku X część A pkt 2.

2. Tak długo jak takie same zwolnienia będą stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 31 grudnia 1994 r., Austria może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienia dla następujących transakcji:

- a) transakcji wymienionych w załączniku X część B pkt 5 i 9;
- b) z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, wszystkich etapów przewozów międzynarodowych

osób drogą powietrzną, morską lub śródlądową, z wyłączeniem przewozu osób na Jeziorze Bodeńskim.

Artykuł 379

1. Finlandia może utrzymać opodatkowanie transakcji wymienionych w załączniku X część A pkt 2, tak długo jak takie same transakcje będą opodatkowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 31 grudnia 1994 r.

2. Finlandia może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienia w odniesieniu do usług świadczonych przez twórców, artystów i wykonawców wymienionych w załączniku X część B pkt 2, a także w odniesieniu do transakcji wymienionych w załączniku X część B pkt 5, 9 i 10, tak długo jak takie same zwolnienia będą stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 31 grudnia 1994 r.

Artykuł 380

Szwecja może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienia w odniesieniu do usług świadczonych przez twórców, artystów i wykonawców wymienionych w załączniku X część B pkt 2, a także w odniesieniu do transakcji wymienionych w załączniku X część B pkt 1, 9 i 10, tak długo jak takie same zwolnienia będą stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 31 grudnia 1994 r.

Artykuł 381

Republika Czeska może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób określonego w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 382

Estonia może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób określonego w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 383

Cypr może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie dla następujących transakcji:

- a) dostaw terenów budowlanych, o których mowa w załączniku X część B pkt 9, do 31 grudnia 2007 r.;
- b) międzynarodowego przewozu osób określonego w załączniku X część A pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 384

Tak długo jak takie same zwolnienia będą stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r., Łotwa może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienia w odniesieniu do następujących transakcji:

- a) usług świadczonych przez twórców, artystów i wykonawców określonych w załączniku X część B pkt 2;
- b) międzynarodowego przewozu osób określonego w załączniku X część B pkt 10.

Artykuł 385

Litwa może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób określonego w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 386

Węgry mogą, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób określonego w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 387

Tak długo jak takie same zwolnienia będą stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r., Malta może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienia w odniesieniu do następujących transakcji:

- a) bez prawa do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, dostaw wody przez podmiot prawa publicznego, określonych w załączniku X część B pkt 8;
- b) bez prawa do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, dostaw budynków i terenów budowlanych, określonych w załączniku X część B pkt 9;
- c) z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, wewnętrznego przewozu osób, międzynarodowego przewozu osób i krajowego przewozu osób drogą morską między wyspami, określonych w załączniku X część B pkt 10.

Artykuł 388

Polska może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób, o którym mowa w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 389

Słowenia może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie

w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób, o którym mowa w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Artykuł 390

Słowacja może, na warunkach obowiązujących w tym państwie członkowskim w dniu jego przystąpienia, utrzymać zwolnienie w odniesieniu do międzynarodowego przewozu osób, o którym mowa w załączniku X część B pkt 10, tak długo jak takie samo zwolnienie będzie stosowane w jednym z państw członkowskich należących do Wspólnoty w dniu 30 kwietnia 2004 r.

Sekcja 3**Przepisy wspólne dla sekcji 1 i 2***Artykuł 391*

Państwa członkowskie, które stosują zwolnienia w odniesieniu do transakcji, o których mowa w art. 371, 375, 376 i 377, art. 378 ust. 2, art. 379 ust. 2 i art. 380-390, mogą przyznać podatnikom prawo wyboru opodatkowania tych transakcji.

Artykuł 392

Państwa członkowskie mogą postanowić, że w odniesieniu do dostaw budynków i terenów budowlanych zakupionych w celu odsprzedaży przez podatnika, który nie miał prawa do odliczenia VAT przy nabyciu, podstawę opodatkowania stanowi różnica między ceną sprzedaży a ceną nabycia.

Artykuł 393

1. Z myślą o ułatwieniu przejścia do przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, na podstawie sprawozdania Komisji, Rada dokonuje przeglądu sytuacji w zakresie odstępstw przewidzianych w sekcjach 1 i 2 oraz, stanowiąc zgodnie z art. 93 traktatu, podejmuje decyzję o ewentualnym zniesieniu niektórych lub wszystkich tych odstępstw.

2. Po wprowadzeniu przepisów ostatecznych, przewóz osób będzie opodatkowany w państwie członkowskim rozpoczęcia przewozu odnośnie do etapu podróży odbywającego się na terytorium Wspólnoty, na warunkach, które zostaną określone przez Radę stanowiącą zgodnie z art. 93 traktatu.

ROZDZIAŁ 2**Odstępstwa przyznawane w drodze upoważnienia****Sekcja 1****Środki upraszczające i zapobiegające uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania***Artykuł 394*

Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1977 r. stosowały szczególne środki, aby upraszczać procedurę poboru VAT lub zapobiegać niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania, mogą je utrzymać, pod warunkiem że poinformowały Komisję o tych środkach przed dniem

1 stycznia 1978 r., oraz z zastrzeżeniem że te środki upraszczające są zgodne z kryterium określonym w art. 395 ust. 1 akapit drugi.

Artykuł 395

1. Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada może upoważnić każde państwo członkowskie do wprowadzenia szczególnych środków stanowiących odstępstwo od przepisów niniejszej dyrektywy w celu upraszczania poboru VAT lub zapobiegania niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania.

Środki zmierzające do uproszczenia procedury poboru VAT nie mogą wpływać, chyba że w nieznacznym stopniu, na ogólną kwotę wpływów z podatków państwa członkowskiego pobieranych na etapie ostatecznej konsumpcji.

2. Państwo członkowskie, które pragnie wprowadzić środki, o których mowa w ust. 1, kieruje do Komisji wniosek i przekazuje jej wszelkie niezbędne informacje. Jeżeli Komisja uzna, że nie posiada wszystkich niezbędnych informacji, kontaktuje się ona z zainteresowanym państwem członkowskim w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku i precyzuje, jakie dodatkowe informacje są wymagane.

Kiedy Komisja posiada już wszystkie informacje, które uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku, w terminie jednego miesiąca powiadamia o tym wnioskujące państwo członkowskie i przekazuje wniosek w oryginalnej wersji językowej pozostałym państwom członkowskim.

3. W terminie trzech miesięcy od przesłania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2 akapit drugi, Komisja przedstawia Radzie stosowny wniosek lub, jeżeli wniosek o odstępstwo budzi jej zastrzeżenia, komunikat przedstawiający te zastrzeżenia.

4. W każdych okolicznościach, procedura ustalona w ust. 2 i 3 zostaje zakończona w terminie ośmiu miesięcy od daty otrzymania wniosku przez Komisję.

Sekcja 2

Umowy międzynarodowe

Artykuł 396

1. Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada może upoważnić każde państwo członkowskie do zawarcia z państwem trzecim lub instytucją międzynarodową umowy, która może zawierać odstępstwa od niniejszej dyrektywy.

2. Państwo członkowskie pragnące zawrzeć umowę, o której mowa w ust. 1, kieruje do Komisji wniosek i przekazuje jej wszelkie niezbędne informacje. Jeżeli Komisja uzna, że nie posiada wszystkich niezbędnych informacji, kontaktuje się ona z zainteresowanym państwem członkowskim w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku i precyzuje, jakie dodatkowe informacje są wymagane.

Kiedy Komisja posiada już wszystkie informacje, które uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku, w terminie jednego

miesiąca powiadamia o tym wnioskujące państwo członkowskie i przekazuje wniosek w oryginalnej wersji językowej pozostałym państwom członkowskim.

3. W terminie trzech miesięcy od przesłania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2 akapit drugi, Komisja przedstawia Radzie stosowny wniosek lub, jeżeli wniosek o odstępstwo budzi jej zastrzeżenia, komunikat przedstawiający te zastrzeżenia.

4. W każdych okolicznościach, procedura ustalona w ust. 2 i 3 zostaje zakończona w terminie ośmiu miesięcy od daty otrzymania wniosku przez Komisję.

TYTUŁ XIV

PRZEPISY RÓŻNE

ROZDZIAŁ 1

Środki wykonawcze

Artykuł 397

Stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, Rada przyjmuje środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ 2

Komitet ds. VAT

Artykuł 398

1. Ustanawia się komitet doradczy ds. podatku od wartości dodanej zwany „Komitetem ds. VAT”.

2. W skład Komitetu ds. VAT wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i Komisji.

Komitetowi przewodniczy przedstawiciel Komisji.

Obsługę sekretariatu komitetu zapewniają służby Komisji.

3. Komitet ds. VAT przyjmuje swój regulamin.

4. Poza kwestiami będącymi przedmiotem konsultacji na mocy niniejszej dyrektywy, Komitet ds. VAT analizuje kwestie podnoszone przez przewodniczącego, z jego własnej inicjatywy lub na wniosek przedstawiciela państwa członkowskiego, a dotyczące stosowania wspólnotowych przepisów dotyczących VAT.

ROZDZIAŁ 3

Kurs wymiany

Artykuł 399

Bez uszczerbku dla innych przepisów szczególnych, równowartość w walutach krajowych kwot wyrażonych w euro przewidzianych w niniejszej dyrektywie, jest określana według kursu wymiany euro obowiązującego w dniu 1 stycznia 1999 r. Państwa członkowskie, które przystąpiły do Unii Europejskiej po tej dacie i nie przyjęły euro jako jednej waluty stosują kurs wymiany euro obowiązujący w dniu ich przystąpienia.

Artykuł 400

Przy przeliczaniu na waluty krajowe kwot, o których mowa w art. 399, państwa członkowskie mogą zaokrąglać otrzymane kwoty do 10 % w górę lub w dół.

ROZDZIAŁ 4

Inne podatki, cła i należności

Artykuł 401

Bez uszczerbku dla innych przepisów prawa wspólnotowego, niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia żadnemu państwu członkowskiemu utrzymywania lub wprowadzania podatków od umów ubezpieczeniowych, podatków od gier i zakładów, podatków akcyzowych, opłat skarbowych lub, w ujęciu bardziej ogólnym, wszelkich podatków, ceł i należności, które nie mają charakteru podatków obrotowych, pod warunkiem że pobór tych podatków, ceł i należności nie wiąże się w wymianie handlowej między państwami członkowskimi z formalnościami przy przekraczaniu granic.

TYTUŁ XV

PRZEPISY KOŃCOWE

ROZDZIAŁ 1

Przepisy przejściowe w zakresie opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi

Artykuł 402

1. Przepisy w zakresie opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi przewidziane w niniejszej dyrektywie mają charakter przejściowy i zostaną zastąpione przepisami ostatecznymi opartymi, co do zasady, na opodatkowaniu dostaw towarów i świadczenia usług w państwie członkowskim pochodzenia.

2. Po przeanalizowaniu sprawozdania, o którym mowa w art. 404, i stwierdzeniu, że zostały spełnione warunki umożliwiające przejście do przepisów ostatecznych, Rada przyjmuje, stanowiąc zgodnie z art. 93 traktatu, przepisy niezbędne do wprowadzenia w życie i stosowania przepisów ostatecznych.

Artykuł 403

Stanowiąc zgodnie z art. 93 traktatu, Rada przyjmuje stosowne dyrektywy w celu uzupełnienia wspólnego systemu VAT, a w szczególności w celu stopniowego ograniczenia lub zlikwidowania odstępstw od tego systemu.

Artykuł 404

Co cztery lata począwszy od przyjęcia niniejszej dyrektywy, Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie, sprawozdanie na temat funkcjonowania wspólnego systemu VAT w państwach członkowskich, a w szczególności na temat funkcjonowania przepisów przejściowych dotyczących opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi; sprawozdaniu temu towarzyszą, w stosownym przypadku, wnioski dotyczące przepisów ostatecznych.

ROZDZIAŁ 3

Środki przejściowe mające zastosowanie w kontekście przystąpienia do Unii Europejskiej

Artykuł 405

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

- (1) „Wspólnota” oznacza terytorium Wspólnoty, określone w art. 5 pkt 1, przed przystąpieniem nowych państw członkowskich;
- (2) „nowe państwa członkowskie” oznaczają terytorium państw członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej po 1 stycznia 1995 r. określone dla każdego z tych państw członkowskich w art. 5 pkt 2;
- (3) „rozszerzona Wspólnota” oznacza terytorium Wspólnoty, określone w art. 5 pkt 1, po przystąpieniu nowych państw członkowskich.

Artykuł 406

Przepisy obowiązujące w chwili, gdy towary zostały objęte procedurą odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych albo jedną z procedur lub sytuacji, o których mowa w art. 156, albo procedurą lub sytuacją podobną do jednej z tych procedur lub sytuacji w jednym z nowych państw członkowskich, mają nadal zastosowanie do momentu, w którym towary te przestaną być objęte tymi procedurami lub sytuacjami po dniu przystąpienia, w przypadku spełnienia następujących warunków:

- a) towary zostały wprowadzone na terytorium Wspólnoty lub na terytorium jednego z nowych państw członkowskich przed dniem przystąpienia;
- b) od czasu ich wprowadzenia na terytorium Wspólnoty lub na terytorium jednego z nowych państw członkowskich, towary te były objęte tymi procedurami lub sytuacjami;
- c) towary te nie przestały być objęte tymi procedurami lub sytuacjami przed dniem przystąpienia.

Artykuł 407

Przepisy obowiązujące w chwili, gdy towary zostały objęte procedurą tranzytu celnego nadal mają zastosowanie do momentu, w którym towary te przestaną być objęte tą procedurą po dniu przystąpienia, w przypadku spełnienia następujących warunków:

- a) towary te zostały objęte procedurą tranzytu celnego przed dniem przystąpienia;
- b) towary te nie przestały być objęte tą procedurą przed dniem przystąpienia.

Artykuł 408

1. Za import towarów w przypadku gdy wykazano, że towary te znajdowały się w swobodnym obrocie w jednym z nowych państw członkowskich lub we Wspólnocie uznaje się następujące przypadki:

- a) usunięcie danego towaru, także w sposób niezgodny z przepisami, spod procedury odprawy czasowej, którą towar został objęty przed dniem przystąpienia na

warunkach przewidzianych w art. 406;

- b) usunięcie danego towaru, także w sposób niezgodny z przepisami, spod jednej z procedur lub sytuacji, o których mowa w art. 156, albo spod procedury podobnej do jednej z tych procedur lub sytuacji, którymi towar został objęty przed dniem przystąpienia na warunkach przewidzianych w art. 406;
- c) zakończenie jednej z procedur, o których mowa w art. 407, rozpoczętej przed dniem przystąpienia na terytorium jednego z nowych państw członkowskich, do celów odpłatnej dostawy towarów dokonanej przed tą datą na terytorium tego państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze;
- d) wszelkie nieprawidłowości lub naruszenia, które miały miejsce w trakcie procedury tranzytu celnego rozpoczętej na warunkach, o których mowa w lit. c).

2. Poza przypadkiem, o którym mowa w ust. 1, za import towarów uznaje się wykorzystanie, po dniu przystąpienia, na terytorium państwa członkowskiego, przez podatnika lub osobę niebędącą podatnikiem, towarów, które zostały mu dostarczone przed dniem przystąpienia na terytorium Wspólnoty lub jednego z nowych państw członkowskich, w przypadku spełnienia następujących warunków:

- a) dostawa tych towarów została zwolniona lub mogła korzystać ze zwolnienia na mocy art. 146 ust. 1 lit. a) i b) lub na podstawie podobnego przepisu w nowych państwach członkowskich;
- b) towary te nie były importowane do jednego z nowych państw członkowskich ani do Wspólnoty przed dniem przystąpienia.

Artykuł 409

W przypadkach, o których mowa w art. 408 ust. 1, miejscem importu w rozumieniu art. 61 jest państwo członkowskie, na terytorium którego towar przestaje być objęty procedurą lub sytuacją, którą był objęty przed dniem przystąpienia.

Artykuł 410

1. W drodze odstępstwa od art. 71 import towaru w rozumieniu art. 408 jest dokonany bez wystąpienia zdarzenia powodującego powstanie obowiązku podatkowego, jeżeli spełniono jeden z następujących warunków:

- a) importowany towar jest wysyłany lub transportowany poza rozszerzoną Wspólnotę;
- b) importowany towar w rozumieniu art. 408 ust. 1 lit. a) nie jest środkiem transportu i jest wysyłany z powrotem lub transportowany do państwa członkowskiego, z którego został eksportowany i do osoby, która go eksportowała;
- c) importowany towar w rozumieniu art. 408 ust. 1 lit. a) jest środkiem transportu, który został nabyty lub był importowany przed dniem przystąpienia zgodnie z ogólnymi warunkami opodatkowania obowiązującymi na rynku

wewnętrznym w jednym z nowych państw członkowskich lub w jednym z państw członkowskich Wspólnoty lub który nie korzystał, z tytułu jego eksportu, ze zwolnienia z VAT ani ze zwrotu VAT.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1 lit. c), uznaje się za spełniony w następujących przypadkach:

- a) gdy okres, który upłynął pomiędzy datą pierwszego oddania środka transportu do użytku a datą przystąpienia do Unii Europejskiej wynosi ponad osiem lat;
- b) gdy kwota podatku należnego z tytułu importu jest nieznaczną.

ROZDZIAŁ 3

Transpozycja i wejście w życie

Artykuł 411

1. Dyrektywa 67/227/EWG i dyrektywa 77/388/EWG zostają uchylone bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących określonych w załączniku XI część B terminów transpozycji do prawa krajowego i wykonania powyższych dyrektyw.

2. Odesłania do uchylonych dyrektyw są uznawane za odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą zbieżności znajdującą się w załączniku XII.

Artykuł 412

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 2 ust. 3, art. 44, art. 59 ust. 1, art. 399 i załącznika III pkt 18 ze skutkiem od 1 stycznia 2008 r. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego, które przyjmują w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 413

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie 1 stycznia 2007 r.

Artykuł 414

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, 28 listopada 2006 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
E. HEINÄLUOMA

ZAŁĄCZNIK I

WYKAZ CZYNNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 13 UST. 1 AKAPIT TRZECI

- (1) Usługi telekomunikacyjne;
  - (2) dostawa wody, gazu, energii elektrycznej i energii cieplnej;
  - (3) transport towarów;
  - (4) świadczenie usług przez porty morskie i porty lotnicze;
  - (5) przewóz osób;
  - (6) dostawa nowych towarów wytworzonych na sprzedaż;
  - (7) transakcje dotyczące produktów rolnych dokonywane przez rolne agencje skupu interwencyjnego zgodnie z rozporządzeniami w sprawie wspólnej organizacji rynku w odniesieniu do tych produktów;
  - (8) organizacja targów i wystaw o charakterze komercyjnym;
  - (9) magazynowanie;
  - (10) działalność komercyjnych agencji reklamowych;
  - (11) działalność biur podróży;
  - (12) prowadzenie stołówek pracowniczych, bufetów, kantin i innych podobnych instytucji;
  - (13) działalność stacji radiowych i telewizyjnych, o ile nie są one zwolnione na mocy art. 132 ust. 1 lit. q).
-

ZAŁĄCZNIK II

**PRZYKŁADOWY WYKAZ USŁUG ŚWIADCZONYCH DROGĄ ELEKTRONICZNĄ, O KTÓRYCH MOWA
W ART. 56 UST. 1 LIT. K)**

- (1) Tworzenie i utrzymywanie witryn internetowych, zdalna konserwacja oprogramowania i sprzętu;
  - (2) dostarczanie oprogramowania oraz jego uaktualnień;
  - (3) dostarczanie obrazów, tekstu i informacji oraz udostępnianie baz danych;
  - (4) dostarczanie muzyki, filmów i gier, w tym gier losowych i hazardowych, jak również przekazów lub wydarzeń o charakterze politycznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym, naukowym lub rozrywkowym;
  - (5) świadczenie usług kształcenia korespondencyjnego.
-

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ DOSTAW TOWARÓW I ŚWIADCZENIA USŁUG, DO KTÓRYCH MOŻNA ZASTOSOWAĆ STAWKI OBNIŻONE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 98

- (1) Środki spożywcze (łącznie z napojami, ale z wyłączeniem napojów alkoholowych) przeznaczone do spożycia przez ludzi i zwierzęta, żywe zwierzęta, nasiona, rośliny oraz składniki zwykle przeznaczone do produkcji środków spożywczych; produkty zwykle przeznaczone do użytku jako dodatek lub substytut środków spożywczych;
  - (2) dostawa wody;
  - (3) produkty farmaceutyczne zwykle stosowane dla ochrony zdrowia, zapobiegania chorobom oraz do celów medycznych i weterynaryjnych, łącznie z produktami używanymi do celów antykoncepcyjnych oraz higieny osobistej;
  - (4) sprzęt medyczny, sprzęt pomocniczy oraz pozostałe urządzenia przeznaczone zwykle do łagodzenia skutków lub leczenia niepełnosprawności, przeznaczone wyłącznie do użytku osobistego przez osoby niepełnosprawne, łącznie z naprawami takich towarów, jak również dostarczanie fotelików do przewozu dzieci w samochodach;
  - (5) przewóz osób oraz ich bagażu;
  - (6) dostarczanie książek, również w formie wypożyczeń w bibliotekach (łącznie z broszurami, ulotkami i podobnymi materiałami drukowanymi, albumami, książeczkami obrazkowymi, do rysowania lub kolorowania dla dzieci, nutami drukowanymi lub w postaci rękopisu, mapami, mapami hydrograficznymi lub podobnymi), dzienników i periodyków, z wyłączeniem materiałów, które w całości lub w przeważającej mierze służą celom reklamowym;
  - (7) wstęp na przedstawienia, do teatrów, cyrków, na targi, do wesołych miasteczek, parków rozrywki, na koncerty, do muzeów, ogrodów zoologicznych, kin, na wystawy oraz podobne imprezy i obiekty kulturalne;
  - (8) odbiór usług nadawczych radiowych i telewizyjnych;
  - (9) świadczenie usług przez pisarzy, kompozytorów i wykonawców lub tantiemy za należne im prawa autorskie;
  - (10) dostawa, budowa, remont i przebudowa budynków mieszkalnych w ramach polityki społecznej;
  - (11) dostawa towarów i świadczenie usług, które zwykle są przeznaczone do wykorzystania w produkcji rolnej, ale z wyłączeniem dóbr inwestycyjnych, takich jak maszyny lub budynki;
  - (12) zakwaterowanie w hotelach i podobnych obiektach, w tym zakwaterowanie w obiektach wypoczynkowych oraz wynajem miejsc kempingowych lub miejsc do parkowania dla przyczep kempingowych;
  - (13) wstęp na imprezy sportowe;
  - (14) korzystanie z obiektów sportowych;
  - (15) dostawa towarów i świadczenie usług przez instytucje uznawane przez państwa członkowskie za instytucje o charakterze społecznym i działające w zakresie pomocy społecznej lub zabezpieczenia społecznego, o ile te rodzaje działalności nie są zwolnione na mocy art. 132, 135 i 136;
  - (16) usługi świadczone przez zakłady pogrzebowe i krematoria, wraz z dostawą towarów związanych z tą działalnością;
  - (17) opieka medyczna i dentystyczna, jak również sanatoryjna, o ile usługi te nie są zwolnione na mocy art. 132 ust. 1 lit. b)-e);
  - (18) świadczenie usług w zakresie oczyszczania dróg publicznych, wywozu i utylizacji odpadów, z wyjątkiem takich usług świadczonych przez podmioty, o których mowa w art. 13.
-

ZAŁĄCZNIK IV

WYKAZ USŁUG, O KTÓRYCH MOWA W ART. 106

- (1) Drobne naprawy:
    - a) rowerów;
    - b) butów i wyrobów skórzanych;
    - c) odzieży i wyrobów włókienniczych użytku domowego (w tym poprawki i przeróbki);
  - (2) remonty i naprawy prywatnych budynków mieszkalnych, z wyłączeniem materiałów stanowiących znaczącą część wartości świadczonej usługi;
  - (3) mycie okien i sprząatanie w prywatnych budynkach mieszkalnych;
  - (4) usługi pomocy w gospodarstwach domowych, takie jak pomoc domowa, opieka nad dziećmi, osobami starszymi, chorymi lub niepełnosprawnymi;
  - (5) fryzjerstwo.
-

ZAŁĄCZNIK V

KATEGORIE TOWARÓW OBJĘTYCH PROCEDURĄ O SKŁADACH INNYCH NIŻ CELNE ZGODNIE Z ART. 160
UST. 2

Kod CN	Opis towarów
(1) 0701	Ziemniaki
(2) 0711 20	Oliwki
(3) 0801	Orzechy kokosowe, orzechy brazylijskie i orzechy nerkowca
(4) 0802	Pozostałe orzechy
(5) 0901 11 00	Kawa, niepalona
0901 12 00	
(6) 0902	Herbata
(7) 1001 do 1005	Zboża
1007 do 1008	
(8) 1006	Ryż łuskany
(9) 1201 do 1207	Ziarna oraz nasiona i owoce oleiste (w tym nasiona soi)
(10) 1507 do 1515	Tłuszcze i oleje pochodzenia roślinnego oraz ich frakcje, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie
(11) 1701 11	Cukier surowy
1701 12	
(12) 1801	Ziarna kakao, całe lub łamane, surowe lub palone
(13) 2709	Oleje mineralne (łącznie z propanem i butanem; również łącznie z surowymi olejami ropy naftowej)
2710	
2711 12	
2711 13	
(14) Działy 28 i 29	Chemikalia luzem
(15) 4001	Kauczuk, w formach podstawowych lub w płytach, arkuszach lub taśmach
4002	
(16) 5101	Wełna
(17) 7106	Srebro
(18) 7110 11 00	Platyna (pallad, rod)
7110 21 00	
7110 31 00	
(19) 7402	Miedź
7403	
7405	
7408	
(20) 7502	Nikiel
(21) 7601	Aluminium

Kod CN	Opis towarów
(22) 7801	Ołów
(23) 7901	Cynk
(24) 8001	Cyna
(25) ex 8112 92	Ind
ex 8112 99	

ZAŁĄCZNIK VI

WYKAZ DOSTAW TOWARÓW I ŚWIADCZENIA USŁUG, O KTÓRYCH MOWA W ART. 199 UST. 1 LIT. D)

- (1) Dostawy odpadów żelaznych i nieżelaznych, złomu oraz zużytych materiałów, w tym półproduktów będącymi wynikiem przetwarzania, wytwarzania lub stapiania metali żelaznych i nieżelaznych oraz ich stopów;
  - (2) dostawy półproduktów żelaznych i nieżelaznych oraz niektórych powiązanych usług przetwarzania;
  - (3) dostawy pozostałości i innych materiałów przetwarzalnych składających się z metali żelaznych i nieżelaznych, ich stopów, żużlu, popiołu, zgorzeliny i pozostałości przemysłowych zawierających metale lub ich stopy, a także świadczenie usług polegających na selekcji, cięciu, rozdrabnianiu i prasowaniu tych produktów;
  - (4) dostawy oraz określone usługi polegające na przetwarzaniu, związane z odpadami żelaznymi i nieżelaznymi, jak również ze ścinkami, złomem, odpadami oraz materiałami zużytymi i przetwarzalnymi składającymi się ze stuczki, szkła, papieru, tektury i kartonu, szmat, kości, skóry, sztucznej skóry, pergaminu, skór surowych, ściągien, szpagatu, wyrobów powroźniczych, lin, kabli, gumy i plastiku;
  - (5) dostawy materiałów, o których mowa w niniejszym załączniku po przetworzeniu w formie czyszczenia, polerowania, selekcji, cięcia, rozdrabniania, prasowania lub wlewania do wlewek;
  - (6) dostawa złomu i odpadów po obróbce materiałów podstawowych.
-

ZAŁĄCZNIK VII

WYKAZ CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z PRODUKCJĄ ROLNĄ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 295 UST. 1 PKT 4

- (1) Uprawa:
- a) uprawa roli, łącznie z uprawą winorośli;
  - b) uprawa owoców (łącznie z oliwkami) i warzyw, kwiatów oraz roślin ozdobnych, zarówno gruntowych, jak i szklarniowych;
  - c) uprawa grzybów, roślin przyprawowych, nasion i sadzonek;
  - d) prowadzenie szkótek;
- (2) hodowla wraz z uprawą gruntu:
- a) hodowla zwierząt;
  - b) hodowla drobiu;
  - c) hodowla królików;
  - d) pszczelarstwo;
  - e) hodowla jedwabników;
  - f) hodowla ślimaków;
- (3) leśnictwo;
- (4) rybołówstwo:
- a) połowy ryb słodkowodnych;
  - b) hodowla ryb;
  - c) hodowla małży, ostryg oraz innych mięczaków i skorupiaków;
  - d) hodowla żab.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

PRZYKŁADOWY WYKAZ USŁUG ROLNICZYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 295 UST. 1 PKT 5

- (1) Prace przy uprawie ziemi, koszenie, młócenie, wyciskanie, zbiór i żniwa, sianie i sadzenie;
  - (2) pakowanie i przygotowywanie do sprzedaży, np. suszenie, czyszczenie, rozdrabnianie, odkażanie oraz silosowanie produktów rolnych;
  - (3) przechowywanie produktów rolnych;
  - (4) dozór nad trzodą, chów i tucz;
  - (5) wynajem do celów rolniczych sprzętu używanego zwykle w gospodarstwach rolnych, leśnych lub rybackich;
  - (6) pomoc techniczna;
  - (7) zwalczanie chwastów i szkodników, opylanie i opryskiwanie upraw oraz ziemi;
  - (8) obsługa sprzętu nawadniającego i odwadniającego;
  - (9) obcinanie gałęzi, ścinanie drzew i inne usługi leśne.
-

ZAŁĄCZNIK IX

DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCYJERSKIE I ANTYKI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 311 UST. 1 PKT 2, 3 I 4

CZĘŚĆ A

Dzieła sztuki

- (1) Obrazy, kolaże i podobne płyty dekoracyjne, rysunki i pastele, wykonane wyłącznie ręcznie przez artystę, z wyłączeniem planów i rysunków do celów architektonicznych, inżynierskich, przemysłowych, komercyjnych, topograficznych lub podobnych, ręcznie zdobione produkty rzemiosła artystycznego, tkaniny malowane dla scenografii teatralnej, do wystroju pracowni artystycznych lub podobnych zastosowań (kod CN 9701);
- (2) oryginalne ryciny, sztychy i litografie; sporządzone w ograniczonej liczbie egzemplarzy, czarno-białe bądź kolorowe, złożone z jednego lub kilku arkuszy wykonane wyłącznie ręcznie przez artystę, niezależnie od stosowanego przez niego procesu lub materiału, jednak z wyłączeniem wszelkich procesów mechanicznych lub fotomechanicznych (kod CN 9702 00 00);
- (3) oryginalne rzeźby i posągi z dowolnych materiałów, pod warunkiem, że zostały one wykonane wyłącznie przez artystę; odlewy rzeźb, których liczba jest ograniczona do ośmiu egzemplarzy, a wykonanie było nadzorowane przez artystę lub jego następców prawnych (kod CN 9703 00 00); w wyjątkowych przypadkach określonych przez państwa członkowskie limit ośmiu egzemplarzy może zostać zwiększony w odniesieniu do odlewów rzeźb wykonanych przed dniem 1 stycznia 1989 r.;
- (4) tkaniny dekoracyjne (kod CN 5805 00 00) oraz tkaniny ścienne (kod CN 6304 00 00) wykonane ręcznie na podstawie oryginalnych wzorów dostarczonych przez artystę, pod warunkiem że ich liczba jest ograniczona do ośmiu egzemplarzy każdego wzoru;
- (5) pojedyncze dzieła z ceramiki w całości wykonane przez artystę i przez niego sygnowane;
- (6) emalie na miedzi, wykonane wyłącznie ręcznie, w liczbie ograniczonej do ośmiu ponumerowanych egzemplarzy sygnowanych przez artystę lub pracownię artystyczną, z wyłączeniem biżuterii, wyrobów złotniczych i jubilerskich;
- (7) fotografie wykonane przez artystę, drukowane przez niego lub pod jego nadzorem, sygnowane i numerowane oraz wykonane w liczbie ograniczonej do trzydziestu egzemplarzy we wszelkich formatach i na wszelkich możliwych nośnikach.

CZĘŚĆ B

Przedmioty kolekcjonerskie

- (1) Znaczkę pocztową lub skarbową, stemple pocztowe, koperty pierwszego dnia obiegu, papeteria ostemplowana lub podobna, skasowane lub nieskasowane, ale nie znajdujące się w obiegu i nie przeznaczone do obiegu (kod CN 9704 00 00);
- (2) kolekcje i przedmioty kolekcjonerskie, zoologiczne, botaniczne, mineralogiczne, anatomiczne, historyczne, archeologiczne, paleontologiczne, etnograficzne lub numizmatyczne (kod CN 9705 00 00).

CZĘŚĆ C

Antyki

Przedmioty inne niż dzieła sztuki lub przedmioty kolekcjonerskie o wieku przekraczającym 100 lat (kod CN 9706 00 00).

ZAŁĄCZNIK X

WYKAZ TRANSAKCJI OBJĘTYCH ODSTĘPSTWAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 370 I 371 ORAZ ART. 375-390

CZĘŚĆ A

Transakcje, które państwa członkowskie mogą nadal opodatkowywać

- (1) Świadczenie usług przez techników dentystycznych w ramach ich działalności zawodowej, jak również wykonanie protez dentystycznych przez dentystów i techników dentystycznych;
- (2) działalność publicznych instytucji radia i telewizji, inna niż działalność komercyjna;
- (3) dostawy budynków lub ich części lub związanego z nimi gruntu, innych niż te, o których mowa w art. 12 ust. 1 lit. a), w przypadku gdy dostawy te są dokonywane przez podatników, którzy mieli prawo do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do danego budynku;
- (4) usługi biur podróży, o których mowa w art. 306, oraz usług biur podróży działających w imieniu i na rzecz turysty, przy organizacji podróży poza Wspólnotę.

CZĘŚĆ B

Transakcje, dla których państwa członkowskie mogą utrzymać zwolnienia

- (1) Wstęp na imprezy sportowe;
- (2) świadczenie usług przez twórców, artystów, wykonawców, prawników i innych przedstawicieli wolnych zawodów, innych niż zawody medyczne i paramedyczne, z wyjątkiem następujących przypadków:
  - a) cesja praw do patentów, znaków towarowych i innych podobnych praw, jak również przyznawanie licencji dotyczących takich praw;
  - b) prace, inne niż dostarczanie rezultatu pracy nakładczej, na rzeczowym majątku ruchomym, wykonywane na rzecz podatnika;
  - c) usługi, których celem jest przygotowanie lub koordynowanie wykonania prac budowlanych, takich jak usługi architektów i biur nadzoru budowlanego;
  - d) usługi w dziedzinie reklamy komercyjnej;
  - e) transport i magazynowanie towarów oraz usługi pomocnicze;
  - f) wynajem podatnikowi rzeczowego majątku ruchomego;
  - g) zapewnienie podatnikowi personelu;
  - h) usługi świadczone przez konsultantów, inżynierów, biura planowania oraz podobne usługi w dziedzinie techniki, ekonomii lub nauki;
  - i) wypełnienie zobowiązania do całkowitego lub częściowego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub korzystania z prawa, o którym mowa w lit. a)-h) lub lit. j);
  - j) usługi spedytorów, maklerów, agentów handlowych i innych niezależnych pośredników, o ile dotyczą one dostawy lub importu towarów lub też świadczenia usług, o których mowa w lit. a)-i);
- (3) świadczenie usług telekomunikacyjnych i dostawa towarów związanych z tymi usługami, wykonywane przez pocztę państwową;
- (4) usługi świadczone przez zakłady pogrzebowe i krematoria, wraz z dostawą towarów związanych z tą działalnością;

-
- (5) transakcje dokonywane przez osoby niewidome lub zatrudniające je zakłady pracy dla niewidomych, pod warunkiem że zwolnienia te nie spowodują znaczącego zakłócenia konkurencji;
  - (6) dostawa towarów i świadczenie usług organom urzędowym odpowiedzialnym za budowę, zagospodarowanie i utrzymanie cmentarzy, grobów i pomników upamiętniających ofiary wojny;
  - (7) transakcje dokonywane przez szpitale nieobjęte art. 132 ust. 1 lit. b);
  - (8) dostawa wody przez podmiot prawa publicznego;
  - (9) dostawa, przed pierwszym zasiedleniem, budynku lub jego części lub związanego z nim gruntu, oraz dostawa terenów budowlanych, o których mowa w art. 12;
  - (10) przewóz osób oraz, o ile przewóz osób jest zwolniony, transport towarzyszących towarów, takich jak bagaż lub pojazdy silnikowe, lub świadczenie usług związanych z przewozem osób;
  - (11) dostawa, przebudowa, naprawa, konserwacja, czarterowanie i wynajmowanie statków powietrznych używanych przez instytucje państwowe, łącznie ze sprzętem będącym częścią tych statków lub też służącym ich eksploatacji;
  - (12) dostawa, przebudowa, naprawa, konserwacja, czarterowanie i wynajem okrętów wojennych;
  - (13) świadczenie usług przez biura podróży, o których mowa w art. 306, oraz usług biur podróży działających w imieniu i na rzecz turysty, przy organizacji podróży na terytorium Wspólnoty.
-

ZAŁĄCZNIK XI

CZĘŚĆ A

Uchylone dyrektywy wraz z ich kolejnymi zmianami

- (1) Dyrektywa 67/227/EWG (Dz.U. 71 z 14.4.1967, str. 1301)
Dyrektywa 77/388/EWG
- (2) Dyrektywa 77/388/EWG (Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1)
Dyrektywa 78/583/EWG (Dz.U. L 194 z 19.7.1978, str. 16)
Dyrektywa 80/368/EWG (Dz.U. L 90 z 3.4.1980, str. 41)
Dyrektywa 84/386/EWG (Dz.U. L 208 z 3.8.1984, str. 58)
Dyrektywa 89/465/EWG (Dz.U. L 226 z 3.8.1989, str. 21)
Dyrektywa 91/680/EWG (Dz.U. L 376 z 31.12.1991, str. 1) – (z wyjątkiem art. 2)
Dyrektywa 92/77/EWG (Dz.U. L 316 z 31.10.1992, str. 1)
Dyrektywa 92/111/EWG (Dz.U. L 384 z 30.12.1992, str. 47)
Dyrektywa 94/4/WE (Dz.U. L 60 z 3.3.1994, str. 14) – (tylko art. 2)
Dyrektywa 94/5/WE (Dz.U. L 60 z 3.3.1994, str. 16)
Dyrektywa 94/76/WE (Dz.U. L 365 z 31.12.1994, str. 53)
Dyrektywa 95/7/WE (Dz.U. L 102 z 5.5.1995, str. 18)
Dyrektywa 96/42/WE (Dz.U. L 170 z 9.7.1996, str. 34)
Dyrektywa 96/95/WE (Dz.U. L 338 z 28.12.1996, str. 89)
Dyrektywa 98/80/WE (Dz.U. L 281 z 17.10.1998, str. 31)
Dyrektywa 1999/49/WE (Dz.U. L 139 z 2.6.1999, str. 27)
Dyrektywa 1999/59/WE (Dz.U. L 162 z 26.6.1999, str. 63)
Dyrektywa 1999/85/WE (Dz.U. L 277 z 28.10.1999, str. 34)
Dyrektywa 2000/17/WE (Dz.U. L 84 z 5.4.2000, str. 24)
Dyrektywa 2000/65/WE (Dz.U. L 269 z 21.10.2000, str. 44)
Dyrektywa 2001/4/WE (Dz.U. L 22 z 24.1.2001, str. 17)
Dyrektywa 2001/115/WE (Dz.U. L 15 z 17.1.2002, str. 24)
Dyrektywa 2002/38/WE (Dz.U. L 128 z 15.5.2002, str. 41)
Dyrektywa 2002/93/WE (Dz.U. L 331 z 7.12.2002, str. 27)
Dyrektywa 2003/92/WE (Dz.U. L 260 z 11.10.2003, str. 8)

- Dyrektywa 2004/7/WE (Dz.U. L 27 z 30.1.2004, str. 44)
- Dyrektywa 2004/15/WE (Dz.U. L 52 z 21.2.2004, str. 61)
- Dyrektywa 2004/66/WE (Dz.U. L 168 z 1.5.2004, str. 35) – (tylko pkt V załącznika)
- Dyrektywa 2005/92/WE (Dz.U. L 345 z 28.12.2005, str. 19)
- Dyrektywa 2006/18/WE (Dz.U. L 51 z 22.2.2006, str. 12)
- Dyrektywa 2006/58/WE (Dz.U. L 174 z 28.6.2006, str. 5)
- Dyrektywa 2006/69/WE Dz.U. L 221z 12.8.2006, str. 9) – (tylko art. 1)

CZĘŚĆ B

Terminy transpozycji do prawa krajowego**(o których mowa w art. 411)**

Dyrektywa	Termin transpozycji
Dyrektywa 67/227/EWG	1 stycznia 1970 r.
Dyrektywa 77/388/EWG	1 stycznia 1978 r.
Dyrektywa 78/583/EWG	1 stycznia 1979 r.
Dyrektywa 80/368/EWG	1 stycznia 1979 r.
Dyrektywa 84/386/EWG	1 lipca 1985 r.
Dyrektywa 89/465/EWG	1 stycznia 1990 r.
	1 stycznia 1991 r.
	1 stycznia 1992 r.
	1 stycznia 1993 r.
	1 stycznia 1994 r. dla Portugalii
Dyrektywa 91/680/EWG	1 stycznia 1993 r.
Dyrektywa 92/77/EWG	31 grudnia 1992 r.
Dyrektywa 92/111/EWG	1 stycznia 1993 r.
	1 stycznia 1994 r.
	1 października 1993 r. dla Niemiec
Dyrektywa 94/4/WE	1 kwietnia 1994 r.
Dyrektywa 94/5/WE	1 stycznia 1995 r.
Dyrektywa 94/76/WE	1 stycznia 1995 r.
Dyrektywa 95/7/WE	1 stycznia 1996 r.
	1 stycznia 1997 r. dla Niemiec i Luksemburga
Dyrektywa 96/42/WE	1 stycznia 1995 r.
Dyrektywa 96/95/WE	1 stycznia 1997 r.
Dyrektywa 98/80/WE	1 stycznia 2000 r.
Dyrektywa 1999/49/WE	1 stycznia 1999 r.
Dyrektywa 1999/59/WE	1 stycznia 2000 r.
Dyrektywa 1999/85/WE	—
Dyrektywa 2000/17/WE	—
Dyrektywa 2000/65/WE	31 grudnia 2001 r.
Dyrektywa 2001/4/WE	1 stycznia 2001 r.
Dyrektywa 2001/115/WE	1 stycznia 2004 r.
Dyrektywa 2002/38/WE	1 lipca 2003 r.
Dyrektywa 2002/93/WE	—
Dyrektywa 2003/92/WE	1 stycznia 2005 r.
Dyrektywa 2004/7/WE	30 stycznia 2004 r.
Dyrektywa 2004/15/WE	—
Dyrektywa 2004/66/WE	1 maja 2004 r.
Dyrektywa 2005/92/WE	1 stycznia 2006 r.

Dyrektywa	Termin transpozycji
Dyrektywa 2006/18/WE	—
Dyrektywa 2006/58/WE	1 lipca 2006 r.
Dyrektywa 2006/69/WE	1 stycznia 2008 r.

ZAŁĄCZNIK XII

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
art. 1 akapit pierwszy				art. 1 ust. 1
art. 1 akapit drugi i trzeci				—
art. 2 akapit pierwszy, drugi i trzeci				art. 1 ust. 2 akapit pierwszy, drugi i trzeci
art. 3, 4 i 6				—
	art. 1			—
	art. 2 pkt 1			art. 2 ust. 1 lit. a) i c)
	art. 2 pkt 2			art. 2 ust. 1 lit. d)
	art. 3 ust. 1 tiret pierwsze			art. 5 pkt 2
	art. 3 ust. 1 tiret drugie			art. 5 pkt 1
	art. 3 ust. 1 tiret trzecie			art. 5 pkt 3 i 4
	art. 3 ust. 2			—
	art. 3 ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze			art. 6 ust. 2 lit. a) i b)
	art. 3 ust. 3 akapit pierwszy tiret drugie			art. 6 ust. 2 lit. c) i d)
	art. 3 ust. 3 akapit pierwszy tiret trzecie			art. 6 ust. 2 lit. e), f) i g)
	art. 3 ust. 3 akapit drugi tiret pierwsze			art. 6 ust. 1 lit. b)
	art. 3 ust. 3 akapit drugi tiret drugie			art. 6 ust. 1 lit. c)
	art. 3 ust. 3 akapit drugi tiret trzecie			art. 6 ust. 1 lit. a)
	art. 3 ust. 4 akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 7 ust. 1
	art. 3 ust. 4 akapit drugi tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 7 ust. 2

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 3 ust. 5			art. 8
	art. 4 ust. 1 i 2			art. 9 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 4 ust. 3 lit. a) akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 12 ust. 1 lit. a)
	art. 4 ust. 3 lit. a) akapit pierwszy zdanie drugie			art. 12 ust. 2 akapit drugi
	art. 4 ust. 3 lit. a) akapit drugi			art. 12 ust. 2 akapit trzeci
	art. 4 ust. 3 lit. a) akapit trzeci			art. 12 ust. 2 akapit pierwszy
	art. 4 ust. 3 lit. b) akapit pierwszy			art. 12 ust. 1 lit. b)
	art. 4 ust. 3 lit. b) akapit drugi			art. 12 ust. 3
	art. 4 ust. 4 akapit pierwszy			art. 10
	art. 4 ust. 4 akapit drugi i trzeci			art. 11 akapit pierwszy i drugi
	art. 4 ust. 5 akapit pierwszy, drugi i trzeci			art. 13 ust. 1 akapit pierwszy, drugi i trzeci
	art. 4 ust. 5 akapit czwarty			art. 13 ust. 2
	art. 5 ust. 1			art. 14 ust. 1
	art. 5 ust. 2			art. 15 ust. 1
	art. 5 ust. 3 lit. a), b) i c)			art. 15 ust. 2 lit. a), b) i c)
	art. 5 ust. 4 lit. a), b) i c)			art. 14 ust. 2 lit. a), b) i c)
	art. 5 ust. 5			art. 14 ust. 3
	art. 5 ust. 6 zdanie pierwsze i drugie			art. 16 akapit pierwszy i drugi
	art. 5 ust. 7 lit. a), b) i c)			art. 18 lit. a), b) i c)
	art. 5 ust. 8 zdanie pierwsze			art. 19 ust. 1
	art. 5 ust. 8 zdanie drugie i trzecie			art. 19 ust. 2 akapit drugi
	art. 6 ust. 1 akapit pierwszy			art. 24 ust. 1
	art. 6 ust. 1 akapit drugi tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 25 lit. a), b) i c)
	art. 6 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i b)			art. 26 ust. 1 lit. a) i b)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 6 ust. 2 akapit drugi			art. 26 ust. 2
	art. 6 ust. 3			art. 27
	art. 6 ust. 4			art. 28
	art. 6 ust. 5			art. 29
	art. 7 ust. 1 lit. a) i b)			art. 30 akapit pierwszy i drugi
	art. 7 ust. 2			art. 60
	art. 7 ust. 3 akapit pierwszy i drugi			art. 61 akapit pierwszy i drugi
	art. 8 ust. 1 lit. a) zdanie pierwsze			art. 32 akapit pierwszy
	art. 8 ust. 1 lit. a) zdanie drugie i trzecie			art. 36 akapit pierwszy i drugi
	art. 8 ust. 1 lit. b)			art. 31
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit pierwszy			art. 37 ust. 1
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit drugi tiret pierwsze			art. 37 ust. 2 akapit pierwszy
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit drugi tiret drugie i trzecie			art. 37 ust. 2 akapit drugi i trzeci
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit trzeci			art. 37 ust. 2 akapit czwarty
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit czwarty			art. 37 ust. 3 akapit pierwszy
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit piąty			—
	art. 8 ust. 1 lit. c) akapit szósty			art. 37 ust. 3 akapit drugi
	art. 8 ust. 1 lit. d) akapit pierwszy i drugi			art. 38 ust. 1 i 2
	art. 8 ust. 1 lit. e) zdanie pierwsze			art. 39 akapit pierwszy
	art. 8 ust. 1 lit. e) zdanie drugie i trzecie			art. 39 akapit drugi
	art. 8 ust. 2			art. 32 akapit drugi
	art. 9 ust. 1			art. 43
	art. 9 ust. 2 zdanie wstępne			—
	art. 9 ust. 2 lit. a)			art. 45

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 9 ust. 2 lit. b)			art. 46
	art. 9 ust. 2 lit. c) tiret pierwsze i drugie			art. 52 lit. a) i b)
	art. 9 ust. 2 lit. c) tiret trzecie i czwarte			art. 52 lit. c)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret pierwsze do szóstego			art. 56 ust. 1 lit. a)-f)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret siódme			art. 56 ust. 1 lit. l)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret ósme			art. 56 ust. 1 lit. g)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret dziewiąte			art. 56 ust. 1 lit. h)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret dziesiąte zdanie pierwsze			art. 56 ust. 1 lit. i)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret dziesiąte zdanie drugie			art. 24 ust. 2
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret dziesiąte zdanie trzecie			art. 56 ust. 1 lit. i)
	art. 9 ust. 2 lit. e) tiret jedenaste i dwunaste			art. 56 ust. 1 lit. j) i k)
	art. 9 ust. 2 lit. f)			art. 57 ust. 1
	art. 9 ust. 3			art. 58 akapit pierwszy i drugi
	art. 9 ust. 3 lit. a) i b)			art. 58 akapit pierwszy lit. a) i b)
	art. 9 ust. 4			art. 59 ust. 1 i 2
	art. 10 ust. 1 lit. a) i b)			art. 62 pkt 1 i 2
	art. 10 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 63
	art. 10 ust. 2 akapit pierwszy zdanie drugie i trzecie			art. 64 ust. 1 i 2
	art. 10 ust. 2 akapit drugi			art. 65
	art. 10 ust. 2 akapit trzeci tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 66 lit. a), b) i c)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 10 ust. 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 70
	art. 10 ust. 3 akapit pierwszy zdanie drugie			art. 71 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 10 ust. 3 akapit drugi			art. 71 ust. 1 akapit drugi
	art. 10 ust. 3 akapit trzeci			art. 71 ust. 2
	art. 11 część A ust. 1 lit. a)			art. 73
	art. 11 część A ust. 1 lit. b)			art. 74
	art. 11 część A ust. 1 lit. c)			art. 75
	art. 11 część A ust. 1 lit. d)			art. 77
	art. 11 część A ust. 2 lit. a)			art. 78 akapit pierwszy lit. a)
	art. 11 część A ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze			art. 78 akapit pierwszy lit. b)
	art. 11 część A ust. 2 lit. b) zdanie drugie			art. 78 akapit drugi
	art. 11 część A ust. 3 lit. a) i b)			art. 79 akapit pierwszy lit. a) i b), art. 87 lit. a) i b)
	art. 11 część A ust. 3 lit. c) zdanie pierwsze			art. 79 akapit pierwszy lit. c)
	art. 11 część A ust. 3 lit. c) zdanie drugie			art. 79 akapit drugi
	art. 11 część A ust. 4 akapit pierwszy i drugi			art. 81 akapit pierwszy i drugi
	art. 11 część A ust. 5			art.82
	art. 11 część A ust. 6 akapit pierwszy zdanie pierwsze i drugie			art. 80 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 11 część A ust. 6 akapit pierwszy zdanie trzecie			art. 80 ust. 1 akapit drugi
	art. 11 część A ust. 6 akapit drugi			art. 80 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 11 część A ust. 6 akapit trzeci			art. 80 ust. 2
	art. 11 część A ust. 6 akapit czwarty			art. 80 ust. 3

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 11 część A ust. 7 akapit pierwszy i drugi			art. 72 akapit pierwszy i drugi
	art. 11 część B ust. 1			art. 85
	art. 11 część B ust. 3 lit. a)			art. 86 ust. 1 lit. a)
	art. 11 część B ust. 3 lit. b) akapit pierwszy			art. 86 ust. 1 lit. b)
	art. 11 część B ust. 3 lit. b) akapit drugi			art. 86 ust. 2
	art. 11 część B ust. 3 lit. b) akapit trzeci			art. 86 ust. 1 lit. b)
	art. 11 część B ust. 4			art. 87
	art. 11 część B ust. 5			art. 88
	art. 11 część B ust. 6 akapit pierwszy i drugi			art. 89 akapit pierwszy i drugi
	art. 11 część C ust. 1 akapit pierwszy i drugi			art. 90 ust. 1 i 2
	art. 11 część C ust. 2 akapit pierwszy			art. 91 ust. 1
	art. 11 część C ust. 2 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie			art. 91 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 11 część C ust. 3 tiret pierwsze i drugie			art. 92 lit. a) i b)
	art. 12 ust. 1			art. 93 akapit pierwszy
	art. 12 ust. 1 lit. a)			art. 93 akapit drugi lit. a)
	art. 12 ust. 1 lit. b)			art. 93 akapit drugi lit. c)
	art. 12 ust. 2 tiret pierwsze i drugie			art. 95 akapit pierwszy i drugi
	art. 12 ust. 3 lit. a) akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 96
	art. 12 ust. 3 lit. a) akapit pierwszy zdanie drugie			art. 97 ust. 1
	art. 12 ust. 3 lit. a) akapit drugi			art. 97 ust. 2
	art. 12 ust. 3 lit. a) akapit trzeci zdanie pierwsze			art. 98 ust. 1

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 12 ust. 3 lit. a) akapit trzeci zdanie drugie			art. 98 ust. 2 akapit pierwszy art. 99 ust. 1
	art. 12 ust. 3 lit. a) akapit czwarty			art. 98 ust. 2 akapit drugi
	art. 12 ust. 3 lit. b) zdanie pierwsze			art. 102 akapit pierwszy
	art. 12 ust. 3 lit. b) zdanie drugie, trzecie i czwarte			art. 102 akapit drugi
	art. 12 ust. 3 lit. c) akapit pierwszy			art. 103 ust. 1
	art. 12 ust. 3 lit. c) akapit drugi tiret pierwsze i drugie			art. 103 ust. 2 lit. a) i b)
	art. 12 ust. 4 akapit pierwszy			art. 99 ust. 2
	art. 12 ust. 4 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie			art. 100 akapit pierwszy i drugi
	art. 12 ust. 4 akapit trzeci			art. 101
	art. 12 ust. 5			art. 94 ust. 2
	art. 12 ust. 6			art. 105
	art. 13 część A ust. 1 zdanie wstępne			art. 131
	art. 13 część A ust. 1 lit. a)-n)			art. 132 ust. 1 lit. a)-n)
	art. 13 część A ust. 1 lit. o) zdanie pierwsze			art. 132 ust. 1 lit. o)
	art. 13 część A ust. 1 lit. o) zdanie drugie			art. 132 ust. 2
	art. 13 część A ust. 1 lit. p) i q)			art. 132 ust. 1 lit. p) i q)
	art. 13 część A ust. 2 lit. a) tiret pierwsze do czwartego			art. 133 ust. 1 lit. a)-d)
	art. 13 część A ust. 2 lit. b) tiret pierwsze i drugie			art. 134 lit. a) i b)
	art. 13 część B zdanie wstępne			art. 131
	art. 13 część B lit. a)			art. 135 ust. 1 lit. a)
	art. 13 część B lit. b) akapit pierwszy			art. 135 ust. 1 lit. l)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 13 część B lit. b) akapit pierwszy pkt 1-4			art. 135 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)-d)
	art. 13 część B lit. b) akapit drugi			art. 135 ust. 2 akapit drugi
	art. 13 część B lit. c)			art. 136 lit. a) i b)
	art. 13 część B lit. d)			—
	art. 13 część B lit. d) pkt 1-5			art. 135 ust. 1 lit. b)-f)
	art. 13 część B lit. d) pkt 1-5 tiret pierwsze i drugie			art. 135 ust. 1 lit. f)
	art. 13 część B lit. d) pkt 6			art. 135 ust. 1 lit. g)
	art. 13 część B lit. e)-h)			art. 135 ust. 1 lit. h)-k)
	art. 13 część C akapit pierwszy lit. a)			art. 137 ust. 1 lit. d)
	art. 13 część C akapit pierwszy lit. b)			art. 137 ust. 1 lit. a), b) i c)
	art. 13 część C akapit drugi			art. 137 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 14 ust. 1 zdanie wstępne			art. 131
	art. 14 ust. 1 lit. a)			art. 140 lit. a)
	art. 14 ust. 1 lit. d) akapit pierwszy i drugi			art. 143 lit. b) i c)
	art. 14 ust. 1 lit. e)			art. 143 lit. e)
	art. 14 ust. 1 lit. g) tiret pierwsze do czwartego			art. 143 lit. f)-i)
	art. 14 ust. 1 lit. h)			art. 143 lit. j)
	art. 14 ust. 1 lit. i)			art. 144
	art. 14 ust. 1 lit. j)			art. 143 lit. k)
	art. 14 ust. 1 lit. k)			art. 143 lit. l)
	art. 14 ust. 2 akapit pierwszy			art. 145 ust. 1
	art. 14 ust. 2 akapit drugi tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 145 ust. 2 akapit pierwszy, drugi i trzeci
	art. 14 ust. 2 akapit trzeci			art. 145 ust. 3
	art. 15 zdanie wstępne			art. 131

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 15 pkt 1			art. 146 ust. 1 lit. a)
	art. 15 pkt 2 akapit pierwszy			art. 146 ust. 1 lit. b)
	art. 15 pkt 2 akapit drugi tiret pierwsze i drugie			art. 147 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i b)
	art. 15 pkt 2 akapit drugi tiret trzecie, pierwsza część zdania			art. 147 ust. 1 akapit pierwszy lit. c)
	art. 15 pkt 2 akapit drugi tiret trzecie, druga część zdania			art. 147 ust. 1 akapit drugi
	art. 15 pkt 2 akapit trzeci tiret pierwsze i drugie			art. 147 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 15 pkt 2 akapit czwarty			art. 147 ust. 2 akapit trzeci
	art. 15 pkt 3			art. 146 ust. 1 lit. d)
	art. 15 pkt 4 akapit pierwszy lit. a) i b)			art. 148 lit. a)
	art. 15 pkt 4 akapit pierwszy lit. c)			art. 148 lit. b)
	art. 15 pkt 4 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie			art. 150 ust. 1 i 2
	art. 15 pkt 5			art. 148 lit. c)
	art. 15 pkt 6			art. 148 lit. f)
	art. 15 pkt 7			art. 148 lit. e)
	art. 15 pkt 8			art. 148 lit. d)
	art. 15 pkt 9			art. 148 lit. g)
	art. 15 pkt 10 akapit pierwszy tiret pierwsze do czwartego			art. 151 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)-d)
	art. 15 pkt 10 akapit drugi			art. 151 ust. 1 akapit drugi
	art. 15 pkt 10 akapit trzeci			art. 151 ust. 2
	art. 15 pkt 11			art. 152
	art. 15 pkt 12 zdanie pierwsze			art. 146 ust. 1 lit. c)
	art. 15 pkt 12 zdanie drugie			art. 146 ust. 2

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 15 pkt 13			art. 146 ust. 1 lit. e)
	art. 15 pkt 14 akapit pierwszy i drugi			art. 153 akapit pierwszy i drugi
	art. 15 pkt 15			art. 149
	art. 16 ust. 1			—
	art. 16 ust. 2			art. 164 ust. 1
	art. 16 ust. 3			art. 166
	art. 17 ust. 1			art. 167
	art. 17 ust. 2, 3 i 4			—
	art. 17 ust. 5 akapit pierwszy i drugi			art. 173 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 17 ust. 5 akapit trzeci lit. a)-e)			art. 173 ust. 2 lit. a)-e)
	art. 17 ust. 6			art. 176
	art. 17 ust. 7 zdanie pierwsze i drugie			art. 177 akapit pierwszy i drugi
	art. 18 ust. 1			—
	art. 18 ust. 2 akapit pierwszy i drugi			art. 179 akapit pierwszy i drugi
	art. 18 ust. 3			art. 180
	art. 18 ust. 4 akapit pierwszy i drugi			art. 183 akapit pierwszy i drugi
	art. 19 ust. 1 akapit pierwszy tiret pierwsze			art. 174 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)
	art. 19 ust. 1 akapit pierwszy tiret drugie zdanie pierwsze			art. 174 ust. 1 akapit pierwszy lit. b)
	art. 19 ust. 1 akapit pierwszy tiret drugie zdanie drugie			art. 174 ust. 1 akapit drugi
	art. 19 ust. 1 akapit drugi			art. 175 ust. 1
	art. 19 ust. 2 zdanie pierwsze			art. 174 ust. 2 lit. a)
	art. 19 ust. 2 zdanie drugie			art. 174 ust. 2 lit. b) i c)
	art. 19 ust. 2 zdanie trzecie			art. 174 ust. 3

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 19 ust. 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze i drugie			art. 175 ust. 2 akapit pierwszy
	art. 19 ust. 3 akapit pierwszy zdanie trzecie			art. 175 ust. 2 akapit drugi
	art. 19 ust. 3 akapit drugi			art. 175 ust. 3
	art. 20 ust. 1 zdanie wstępne			art. 186
	art. 20 ust. 1 lit. a)			art. 184
	art. 20 ust. 1 lit. b), pierwsza część zdania pierwszego			art. 185 ust. 1
	art. 20 ust. 1 lit. b) druga część zdania pierwszego			art. 185 ust. 2 akapit pierwszy
	art. 20 ust. 1 lit. b) zdanie drugie			art. 185 ust. 2 akapit drugi
	art. 20 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 187 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 20 ust. 2 akapit pierwszy zdanie drugie i trzecie			art. 187 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 20 ust. 2 akapit drugi i trzeci			art. 187 ust. 1 akapit drugi i trzeci
	art. 20 ust. 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 188 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 20 ust. 3 akapit pierwszy zdanie drugie			art. 188 ust. 1 akapit drugi i trzeci
	art. 20 ust. 3 akapit pierwszy zdanie trzecie			art. 188 ust. 2
	art. 20 ust. 3 akapit drugi			art. 188 ust. 2
	art. 20 ust. 4 akapit pierwszy tiret pierwsze do czwartego			art. 189 lit. a)-d)
	art. 20 ust. 4 akapit drugi			art. 190
	art. 20 ust. 5			art. 191
	art. 20 ust. 6			art. 192
	art. 21			—
	art. 22			—
	art. 22a			art. 249

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 23 akapit pierwszy			art. 211 akapit pierwszy art. 260
	art. 23 akapit drugi			art. 211 akapit drugi
	art. 24 ust. 1			art. 281
	art. 24 ust. 2, zdanie wstępne			art. 292
	art. 24 ust. 2 lit. a) akapit pierwszy			art. 284 ust. 1
	art. 24 ust. 2 lit. a) akapit drugi i trzeci			art. 284 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 24 ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze i drugie			art. 285 akapit pierwszy i drugi
	art. 24 ust. 2 lit. c)			art. 286
	art. 24 ust. 3 akapit pierwszy			art. 282
	art. 24 ust. 3 akapit drugi zdanie pierwsze			art. 283 ust. 2
	art. 24 ust. 3 akapit drugi zdanie drugie			art. 283 ust. 1 lit. a)
	art. 24 ust. 4 akapit pierwszy			art. 288 akapit pierwszy pkt 1-4
	art. 24 ust. 4 akapit drugi			art. 288 akapit drugi
	art. 24 ust. 5			art. 289
	art. 24 ust. 6			art. 290
	art. 24 ust. 7			art. 291
	art. 24 ust. 8 lit. a), b) i c)			art. 293 pkt 1, 2 i 3
	art. 24 ust. 9			art. 294
	art. 24a akapit pierwszy tiret pierwsze do dwunastego			art. 287 pkt 7-16
	art. 25 ust. 1			art. 296 ust. 1
	art. 25 ust. 2 tiret pierwsze do ósmego			art. 295 ust. 1 pkt 1-8
	art. 25 ust. 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 297 akapit pierwszy zdanie pierwsze i akapit drugi

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 25 ust. 3 akapit pierwszy zdanie drugie			art. 298 akapit pierwszy
	art. 25 ust. 3 akapit pierwszy zdanie trzecie			art. 299
	art. 25 ust. 3 akapit pierwszy zdanie czwarte i piąte			art. 298 akapit drugi
	art. 25 ust. 3 akapit drugi			art. 297 akapit pierwszy zdanie drugie
	art. 25 ust. 4 akapit pierwszy			art. 272 ust. 1 akapit pierwszy lit. e)
	art. 25 ust. 5 i 6			—
	art. 25 ust. 7			art. 304
	art. 25 ust. 8			art. 301 ust. 2
	art. 25 ust. 9			art. 296 ust. 2
	art. 25 ust. 10			art. 296 ust. 3
	art. 25 ust. 11 i 12			—
	art. 26 ust. 1 zdanie pierwsze i drugie			art. 306 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 26 ust. 1 zdanie trzecie			art. 306 ust. 2
	art. 26 ust. 2 zdanie pierwsze i drugie			art. 307 akapit pierwszy i drugi
	art. 26 ust. 2 zdanie trzecie			art. 308
	art. 26 ust. 3 zdanie pierwsze i drugie			art. 309 akapit pierwszy i drugi
	art. 26 ust. 4			art. 310
	art. 26a część A lit. a) akapit pierwszy			art. 311 ust. 1 pkt 2
	art. 26a część A lit. a) akapit drugi			art. 311 ust. 2
	art. 26a część A lit. b) i c)			art. 311 ust. 1 pkt 3 i 4
	art. 26a część A lit. d)			art. 311 ust. 1 pkt 1
	art. 26a część A lit. e) i f)			art. 311 ust. 1 pkt 5 i 6
	art. 26a część A lit. g) zdanie wstępne			art. 311 ust. 1 pkt 7

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 26a część A lit. g) tiret pierwsze i drugie			art. 311 ust. 3
	art. 26a część B ust. 1			art. 313 ust. 1
	art. 26a część B ust. 2			art. 314
	art. 26a część B ust. 2 tiret pierwsze do czwartego			art. 314 lit. a)-d)
	art. 26a część B ust. 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze i drugie			art. 315 akapit pierwszy i drugi
	art. 26a część B ust. 3 akapit drugi			art. 312
	art. 26a część B ust. 3 akapit drugi tiret pierwsze i drugie			art. 312 pkt 1 i 2
	art. 26a część B ust. 4 akapit pierwszy			art. 316 ust. 1
	art. 26a część B ust. 4 akapit pierwszy lit. a), b) i c)			art. 316 ust. 1 lit. a), b) i c)
	art. 26a część B ust. 4 akapit drugi			art. 316 ust. 2
	art. 26a część B ust. 4 akapit trzeci zdanie pierwsze i drugie			art. 317 akapit pierwszy i drugi
	art. 26a część B ust. 5			art. 321
	art. 26a część B ust. 6			art. 323
	art. 26a część B ust. 7			art. 322
	art. 26a część B ust. 7 lit. a), b) i c)			art. 322 lit. a), b) i c)
	art. 26a część B ust. 8			art. 324
	art. 26a część B ust. 9			art. 325
	art. 26a część B ust. 10 akapit pierwszy i drugi			art. 318 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 26a część B ust. 10 akapit trzeci tiret pierwsze i drugie			art. 318 ust. 2 lit. a) i b)
	art. 26a część B ust. 10 akapit czwarty			art. 318 ust. 3
	art. 26a część B ust. 11 akapit pierwszy			art. 319
	art. 26a część B ust. 11 akapit drugi lit. a)			art. 320 ust. 1 akapit pierwszy

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 26a część B ust. 11 akapit drugi lit. b) i c)			art. 320 ust. 1 akapit drugi
	art. 26a część B ust. 11 akapit trzeci			art. 320 ust. 2
	art. 26a część C ust. 1 zdanie wstępne			art. 333 ust. 1 art. 334
	art. 26a część C ust. 1 tiret pierwsze do czwartego			art. 334 lit. a)-d)
	art. 26a część C ust. 2 tiret pierwsze i drugie			art. 336 lit. a) i b)
	art. 26a część C ust. 3			art. 337
	art. 26a część C ust. 4 akapit pierwszy tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 339 akapit pierwszy lit. a), b) i c)
	art. 26a część C ust. 4 akapit drugi			art. 339 akapit drugi
	art. 26a część C ust. 5 akapit pierwszy i drugi			art. 340 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 26a część C ust. 5 akapit trzeci			art. 340 ust. 2
	art. 26a część C ust. 6 akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 338 akapit pierwszy lit. a) i b)
	art. 26a część C ust. 6 akapit drugi			art. 338 akapit drugi
	art. 26a część C ust. 7			art. 335
	art. 26a część D zdanie wstępne			—
	art. 26a część D lit. a)			art. 313 ust. 2 art. 333 ust. 2
	art. 26a część D lit. b)			art. 4 lit. a) i c)
	art. 26a część D lit. c)			art. 35 art. 139 ust. 3 akapit pierwszy
	art. 26b część A akapit pierwszy lit. i) zdanie pierwsze			art. 344 ust. 1 pkt 1
	art. 26b część A akapit pierwszy pkt i) zdanie drugie			art. 344 ust. 2
	art. 26b część A akapit pierwszy pkt (ii) tiret pierwsze do czwartego			art. 344 ust. 1 pkt 2

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 26b część A akapit drugi			art. 3446 ust. 3
	art. 26b część A akapit trzeci			art. 345
	art. 26b część B akapit pierwszy			art. 346
	art. 26b część B akapit drugi			art. 347
	art. 26b część C akapit pierwszy			art. 348
	art. 26b część C akapit drugi zdanie pierwsze i drugie			art. 349 ust. 1 i 2
	art. 26b część C akapit trzeci			art. 350
	art. 26b część C akapit czwarty			art. 351
	art. 26b część D ust. 1 lit. a), b) i c)			art. 354 lit. a), b) i c)
	art. 26b część D ust. 2			art. 355
	art. 26b część E akapit pierwszy i drugi			art. 356 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 26b część E akapit trzeci i czwarty			art. 356 ust. 2 i 3
	art. 26b część F zdanie pierwsze			art. 198 ust. 2 i 3
	art. 26b część F zdanie drugie			art. 208 i 255
	art. 26b część G ust. 1 akapit pierwszy			art. 352
	art. 26b część G ust. 1 akapit drugi			—
	art. 26b część G ust. 2 lit. a)			art. 353
	art. 26b część G ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze i drugie			art. 198 ust. 1 i 3
	art. 26c część A lit. a)-e)			art. 358 pkt 1-5
	art. 26c część B ust. 1			art. 359
	art. 26c część B ust. 2 akapit pierwszy			art. 360
	art. 26c część B ust. 2 akapit drugi pierwsza część zdania pierwszego			art. 361 ust. 1
	art. 26c część B ust. 2 akapit drugi druga część zdania pierwszego			art. 361 ust. 1 lit. a)-e)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 26c część B ust. 2 akapit drugi zdanie drugie			art. 361 ust. 2
	art. 26c część B ust. 3 akapit pierwszy i drugi			art. 362
	art. 26c część B ust. 4 lit. a)-d)			art. 363 lit. a)-d)
	art. 26c część B ust. 5 akapit pierwszy			art. 364
	art. 26c część B ust. 5 akapit drugi			art. 365
	art. 26c część B ust. 6 zdanie pierwsze			art. 366 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 26c część B ust. 6 zdanie drugie i trzecie			art. 366 ust. 1 akapit drugi
	art. 26c część B ust. 6 zdanie czwarte			art. 366 ust. 2
	art. 26c część B ust. 7 zdanie pierwsze			art. 367 akapit pierwszy
	art. 26c część B ust. 7 zdanie drugie i trzecie			art. 367 akapit drugi
	art. 26c część B ust. 8			art. 368
	art. 26c część B ust. 9 zdanie pierwsze			art. 369 ust. 1
	art. 26c część B ust. 9 zdanie drugie i trzecie			art. 369 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 26c część B ust. 10			art. 204 ust. 1 akapit trzeci
	art. 27 ust. 1 zdanie pierwsze i drugie			art. 395 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 27 ust. 2 zdanie pierwsze i drugie			art. 395 ust. 2 akapit pierwszy
	art. 27 ust. 2 zdanie trzecie			art. 395 ust. 2 akapit drugi
	art. 27 ust. 3 i 4			art. 395 ust. 3 i 4
	art. 27 ust. 5			art. 394
	art. 28 ust. 1 i 1a			—
	art. 28 ust. 2 zdanie wstępne			art. 109
	art. 28 ust. 2 lit. a) akapit pierwszy			art. 110 akapit pierwszy i drugi
	art. 28 ust. 2 lit. a) akapit drugi			—

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28 ust. 2 lit. a) akapit trzeci zdanie pierwsze			art. 112 akapit pierwszy
	art. 28 ust. 2 lit. a) akapit trzeci zdanie drugie i trzecie			art. 112 akapit drugi
	art. 28 ust. 2 lit. b)			art. 113
	art. 28 ust. 2 lit. c) zdanie pierwsze i drugie			art. 114 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 28 ust. 2 lit. c) zdanie trzecie			art. 114 ust. 2
	art. 28 ust. 2 lit. d)			art. 115
	art. 28 ust. 2 lit. e) akapit pierwszy i drugi			art. 118 akapit pierwszy i drugi
	art. 28 ust. 2 lit. f)			art. 120
	art. 28 ust. 2 lit. g)			—
	art. 28 ust. 2 lit. h) akapit pierwszy i drugi			art. 121 akapit pierwszy i drugi
	art. 28 ust. 2 lit. i)			art. 122
	art. 28 ust. 2 lit. j)			art. 117 ust. 2
	art. 28 ust. 2 lit. k)			art. 116
	art. 28 ust. 3 lit. a)			art. 370
	art. 28 ust. 3 lit. b)			art. 371
	art. 28 ust. 3 lit. c)			art. 391
	art. 28 ust. 3 lit. d)			art. 372
	art. 28 ust. 3 lit. e)			art. 373
	art. 28 ust. 3 lit. f)			art. 392
	art. 28 ust. 3 lit. g)			art. 374
	art. 28 ust. 3a			art. 376
	art. 28 ust. 4 i 5			art. 393 ust. 1 i 2
	art. 28 ust. 6 akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 106 akapit pierwszy i drugi

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28 ust. 6 akapit pierwszy zdanie drugie			art. 106 akapit trzeci
	art. 28 ust. 6 akapit drugi lit. a), b) i c)			art. 107 akapit pierwszy lit. a), b) i c)
	art. 28 ust. 6 akapit drugi lit. d)			art. 107 akapit drugi
	art. 28 ust. 6 akapit trzeci			art. 107 akapit drugi
	art. 28 ust. 6 akapit czwarty lit. a), b) i c)			art. 108 lit. a), b) i c)
	art. 28 ust. 6 akapit piąty i szósty			—
	art. 28a ust. 1 zdanie wstępne			art. 2 ust. 1
	art. 28a ust. 1 lit. a) akapit pierwszy			art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (i)
	art. 28a ust. 1 lit. a) akapit drugi			art. 3 ust. 1
	art. 28a ust. 1 lit. a) akapit trzeci			art. 3 ust. 3
	art. 28a ust. 1 lit. b)			art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (ii)
	art. 28a ust. 1 lit. c)			art. 2 ust. 1 lit. b) pkt (iii)
	art. 28a ust. 1a lit. a)			art. 3 ust. 1 lit. a)
	art. 28a ust. 1a lit. b) akapit pierwszy tiret pierwsze			art. 3 ust. 1 lit. b)
	art. 28a ust. 1a lit. b) akapit pierwszy tiret drugie i trzecie			art. 4 ust. 2 akapit pierwszy lit. a) i b)
	art. 28a ust. 1a lit. b) akapit drugi			art. 3 ust. 2 akapit drugi
	art. 28a ust. 2 zdanie wstępne			—
	art. 28a ust. 2 lit. a)			art. 2 ust. 2 lit. a) pkt i), ii), iii)
	art. 28a ust. 2 lit. b) akapit pierwszy			art. 2 ust. 2 lit. b)
	art. 28a ust. 2 lit. b) akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 2 ust. 2 lit. b) pkt i), ii), iii)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28a ust. 2 lit. b) akapit drugi			art. 2 ust. 2 lit. c)
	art. 28a ust. 3 akapit pierwszy i drugi			art. 20 akapit pierwszy i drugi
	art. 28a ust. 4 akapit pierwszy			art. 9 ust. 2
	art. 28a ust. 4 akapit drugi tiret pierwsze			art. 172 ust. 1 akapit drugi
	art. 28a ust. 4 akapit drugi tiret drugie			art. 172 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 28a ust. 4 akapit trzeci			art. 172 ust. 2
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit pierwszy			art. 17 ust. 1 akapit pierwszy
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit drugi			art. 17 ust. 1 akapit drugi i ust. 2 zdanie wstępne
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit drugi tiret pierwsze			art. 17 ust. 2 lit. a) i b)
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit drugi tiret drugie			art. 17 ust. 2 lit. c)
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit drugi tiret trzecie			art. 17 ust. 2 lit. e)
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit drugi tiret piąte, szóste i siódme			art. 17 ust. 2 lit. f), g), h)
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit drugi tiret ósme			art. 17 ust. 2 lit. d)
	art. 28a ust. 5 lit. b) akapit trzeci			art. 17 ust. 3
	art. 28a ust. 6 akapit pierwszy			art. 21
	art. 28a ust. 6 akapit drugi			art. 22
	art. 28a ust. 7			art. 23
	art. 28b część A ust. 1			art. 40
	art. 28b część A ust. 2 akapit pierwszy i drugi			art. 41 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część A ust. 2 akapit trzeci tiret pierwsze i drugie			art. 42 lit. a) i b)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28b część B ust. 1 akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 33 ust. 1 lit. a) i b)
	art. 28b część B ust. 1 akapit drugi			art. 33 ust. 2
	art. 28b część B ust. 2 akapit pierwszy			art. 34 ust. 1 lit. a)
	art. 28b część B ust. 2 akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 34 ust. 1 lit. b) i c)
	art. 28b część B ust. 2 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie			art. 34 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część B ust. 2 akapit trzeci zdanie pierwsze			art. 34 ust. 3
	art. 28b część B ust. 2 akapit trzeci zdanie drugie i trzecie			—
	art. 28b część B ust. 3 akapit pierwszy i drugi			art. 34 ust. 4 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część C ust. 1 tiret pierwsze akapit pierwszy			art. 48 akapit pierwszy
	art. 28b część C ust. 1 tiret pierwsze akapit drugi			art. 49
	art. 28b część C ust. 1 tiret drugie i trzecie			art. 48 akapit drugi i trzeci
	art. 28b część C ust. 2 i 3			art. 47 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część C ust. 4			art. 51
	art. 28b część D			art. 53
	art. 28b część E ust. 1 akapit pierwszy i drugi			art. 50 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część E ust. 2 akapit pierwszy i drugi			art. 54 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część E ust. 3 akapit pierwszy i drugi			art. 44 akapit pierwszy i drugi
	art. 28b część F akapit pierwszy i drugi			art. 55 akapit pierwszy i drugi
	art. 28c część A zdanie wstępne			art. 131
	art. 28c część A lit. a) akapit pierwszy			art. 138 ust. 1

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28c część A lit. a) akapit drugi			art. 139 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	art. 28c część A lit. b)			art. 138 ust. 2 lit. a)
	art. 28c część A lit. c) akapit pierwszy			art. 138 ust. 2 lit. b)
	art. 28c część A lit. c) akapit drugi			art. 139 ust. 2
	art. 28c część A lit. d)			art. 138 ust. 2 lit. c)
	art. 28c część B zdanie wstępne			art. 131
	art. 28c część B lit. a), b), c)			art. 140 lit. a), b) i c)
	art. 28c część C			art. 142
	art. 28c część D akapit pierwszy			art. 143 lit. d)
	art. 28c część D akapit drugi			art. 131
	art. 28c część E ust. 1 tiret pierwsze zastępujący art. 16 ust. 1			
	— ust. 1 akapit pierwszy			art. 155
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt A			art. 157 ust. 1 lit. a)
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. a), b) i c))			art. 156 ust. 1 lit. a), b) i c)
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. d) tiret pierwsze i drugie			art. 156 ust. 1 lit. d) i e)
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. e) akapit pierwszy			art. 157 ust. 1 lit. b)
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. e) akapit drugi tiret pierwsze			art. 154
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. e) akapit drugi tiret drugie zdanie pierwsze			art. 154
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. e) akapit drugi tiret drugie zdanie drugie			art. 157 ust. 2

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. e) akapit trzeci tiret pierwsze			—
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit pierwszy lit. e) akapit trzeci tiret drugie, trzecie i czwarte			art. 158 ust. 1 lit. a), b) i c)
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt B akapit drugi			art. 156 ust. 2
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt C			art. 159
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt D akapit pierwszy lit. a) i b)			art. 160 ust. 1 lit. a) i b)
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt D akapit drugi			art. 160 ust. 2
	— ust. 1 akapit pierwszy pkt E tiret pierwsze i drugie			art. 161 lit. a) i b)
	— ust. 1 akapit drugi			art. 202
	— ust. 1 akapit trzeci			art. 163
	art. 28c część E ust. 1 tiret drugie wprowadzający ust. 1a do art. 16			
	— ust. 1a			art. 162
	art. 28c część E ust. 2 tiret pierwsze uwzględniający art. 16 ust. 2			
	— ust. 2 akapit pierwszy			art. 164 ust. 1
	art. 28c część E ust. 2 tiret drugie wprowadzający akapit drugi i trzeci do art. 16 ust. 2			
	— ust. 2 akapit drugi			art. 164 ust. 2
	— ust. 2 akapit trzeci			art. 165
	art. 28c część E ust. 3 tiret pierwsze do piątego			art. 141 lit. a)-e)
	art. 28d ust. 1 zdanie pierwsze i drugie			art. 68 akapit pierwszy i drugi
	art. 28d ust. 2 i 3			art. 69 ust. 1 i 2

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28d ust. 4 akapit pierwszy i drugi			art. 67 ust. 1 i 2
	art. 28e ust. 1 akapit pierwszy			art. 83
	art. 28e ust. 1 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie			art. 84 ust. 1 i 2
	art. 28e ust. 2			art. 76
	art. 28e ust. 3			art. 93 akapit drugi lit. b)
	art. 28e ust. 4			art. 94 ust. 1
	art. 28f ust. 1 zastępujący art. 17 ust. 2, 3 i 4			
	— ust. 2 lit. a)			art. 168 lit. a)
	— ust. 2 lit. b)			art. 168 lit. e)
	— ust. 2 lit. c)			art. 168 lit. b) i d)
	— ust. 2 lit. d)			art. 168 lit. c)
	— ust. 3 lit. a), b) i c)			art. 169 lit. a), b) i c) art. 170 lit. a) i b)
	— ust. 4 akapit pierwszy tiret pierwsze			art. 171 ust. 1 akapit pierwszy
	— ust. 4 akapit pierwszy tiret drugie			art. 171 ust. 2 akapit pierwszy
	— ust. 4 akapit drugi lit. a)			art. 171 ust. 1 akapit drugi
	— ust. 4 akapit drugi lit. b)			art. 171 ust. 2 akapit drugi
	— ust. 4 akapit drugi lit. c)			art. 171 ust. 3
	art. 28f ust. 2 zastępujący art. 18 ust. 1			
	— ust. 1 lit. a)			art. 178 lit. a)
	— ust. 1 lit. b)			art. 178 lit. e)
	— ust. 1 lit. c)			art. 178 lit. b) i d)
	— ust. 1 lit. d)			art. 178 lit. f)
	— ust. 1 lit. e)			art. 178 lit. c)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28f ust. 3 wprowadzający ust. 3a do art. 18			
	— ust. 3a pierwsza część zdania			art. 181
	— ust. 3a druga część zdania			art. 182
	art. 28g zastępujący art. 21			
	— ust. 1 lit. a) akapit pierwszy			art. 193
	— ust. 1 lit. a) akapit drugi			art. 194 ust. 1 i 2
	— ust. 1 lit. b)			art. 196
	— ust. 1 lit. c) akapit pierwszy tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 197 ust. 1 lit. a), b) i c)
	— ust. 1 lit. c) akapit drugi			art. 197 ust. 2
	— ust. 1 lit. d)			art. 203
	— ust. 1 lit. e)			art. 200
	— ust. 1 lit. f)			art. 195
	— ust. 2			—
	— ust. 2 lit. a) zdanie pierwsze			art. 204 ust. 1 akapit pierwszy
	— ust. 2 lit. a) zdanie drugie			art. 204 ust. 2
	— ust. 2 lit. b)			art. 204 ust. 1 akapit drugi
	— ust. 2 lit. c) akapit pierwszy			art. 199 ust. 1 lit. a)-g)
	— ust. 2 lit. c) akapit drugi, trzeci i czwarty			art. 199 ust. 2, 3 i 4
	— ust. 3			art. 205
	— ust. 4			art. 201
	art. 28h zastępujący art. 22			
	— ust. 1 lit. a) zdanie pierwsze i drugie			art. 213 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 1 lit. b)			art. 213 ust. 2

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 1 lit. c) tiret pierwsze zdanie pierwsze			art. 214 ust. 1 lit. a)
	— ust. 1 lit. c) tiret pierwsze zdanie drugie			art. 214 ust. 2
	— ust. 1 lit. c) tiret drugie i trzecie			art. 214 ust. 1 lit. b) i c)
	— ust. 1 lit. d) zdanie pierwsze i drugie			art. 215 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 1 lit. e)			art. 216
	— ust. 2 lit. a)			art. 242
	— ust. 2 lit. b) tiret pierwsze i drugie			art. 243 ust. 1 i 2
	— ust. 3 lit. a) akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 220 pkt 1
	— ust. 3 lit. a) akapit pierwszy zdanie drugie			art. 220 pkt 2 i 3
	— ust. 3 lit. a) akapit drugi			art. 220 pkt 4 i 5
	— ust. 3 lit. a) akapit trzeci zdanie pierwsze i drugie			art. 221 ust. 1 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 3 lit. a) akapit czwarty			art. 221 ust. 2
	— ust. 3 lit. a) akapit piąty zdanie pierwsze			art. 219
	— ust. 3 lit. a) akapit piąty zdanie drugie			art. 228
	— ust. 3 lit. a) akapit szósty			art. 222
	— ust. 3 lit. a) akapit siódmy			art. 223
	— ust. 3 lit. a) akapit ósmy zdanie pierwsze i drugie			art. 224 ust. 1 i 2
	— ust. 3 lit. a) akapit dziewiąty zdanie pierwsze i drugie			art. 224 ust. 3 akapit pierwszy
	— ust. 3 lit. a) akapit dziewiąty zdanie trzecie			art. 224 ust. 3 akapit drugi
	— ust. 3 lit. a) akapit dziesiąty			art. 225

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 3 lit. b) akapit pierwszy tiret pierwsze do dwunastego			art. 226 pkt 1-12
	— ust. 3 lit. b) akapit pierwszy tiret trzynaste			art. 226 pkt 13 i 14
	— ust. 3 lit. b) akapit pierwszy tiret czternaste			art. 226 pkt 15
	— ust. 3 lit. b) akapit drugi			art. 227
	— ust. 3 lit. b) akapit trzeci			art. 229
	— ust. 3 lit. b) akapit czwarty			art. 230
	— ust. 3 lit. b) akapit piąty			art. 231
	— ust. 3 lit. c) akapit pierwszy			art. 232
	— ust. 3 lit. c) akapit drugi zdanie wstępne			art. 233 ust. 1 akapit pierwszy
	— ust. 3 lit. c) akapit drugi tiret pierwsze zdanie pierwsze			art. 233 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)
	— ust. 3 lit. c) akapit drugi tiret pierwsze zdanie drugie			art. 233 ust. 2
	— ust. 3 lit. c) akapit drugi tiret drugie zdanie pierwsze			art. 233 ust. 1 akapit pierwszy lit. b)
	— ust. 3 lit. c) akapit drugi tiret drugie zdanie drugie			art. 233 ust. 3
	— ust. 3 lit. c) akapit trzeci zdanie pierwsze			art. 233 ust. 1 akapit drugi
	— ust. 3 lit. c) akapit trzeci zdanie drugie			art. 237
	— ust. 3 lit. c) akapit czwarty zdanie pierwsze i drugie			art. 234
	— ust. 3 lit. c) akapit piąty			art. 235
	— ust. 3 lit. c) akapit szósty			art. 236
	— ust. 3 lit. d) akapit pierwszy			art. 244
	— ust. 3 lit. d) akapit drugi zdanie pierwsze			art. 245 ust. 1

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 3 lit. d) akapit drugi zdanie drugie i trzecie			art. 245 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 3 lit. d) akapit trzeci zdanie pierwsze i drugie			art. 246 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 3 lit. d) akapit czwarty, piąty i szósty			art. 247 ust. 1, 2 i 3
	— ust. 3 lit. d) akapit siódmy			art. 248
	— ust. 3 lit. e) akapit pierwszy			art. 217 i art. 241
	— ust. 3 lit. e) akapit drugi			art. 218
	— ust. 4 lit. a) zdanie pierwsze i drugie			art. 252 ust. 1
	— ust. 4 lit. a) zdanie trzecie i czwarte			art. 252 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 4 lit. a) zdanie piąte			art. 250 ust. 2
	— ust. 4 lit. b)			art. 250 ust. 1
	— ust. 4 lit. c) tiret pierwsze akapit pierwszy i drugi			art. 251 lit. a) i b)
	— ust. 4 lit. c) tiret drugie akapit pierwszy			art. 251 lit. c)
	— ust. 4 lit. c) tiret drugie akapit drugi			art. 251 lit. d) i e)
	— ust. 5			art. 206
	— ust. 6 lit. a) zdanie pierwsze i drugie			art. 261 ust. 1
	— ust. 6 lit. a) zdanie trzecie			art. 261 ust. 2
	— ust. 6 lit. b) akapit pierwszy			art. 262
	— ust. 6 lit. b) akapit drugi zdanie pierwsze			art. 263 ust. 1 akapit pierwszy
	— ust. 6 lit. b) akapit drugi zdanie drugie			art. 263 ust. 2
	— ust. 6 lit. b) akapit trzeci tiret pierwsze i drugie			art. 264 ust. 1 lit. a) i b)

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 6 lit. b) akapit trzeci tiret trzecie zdanie pierwsze			art. 264 ust. 1 lit. d)
	— ust. 6 lit. b) akapit trzeci tiret trzecie zdanie drugie			art. 264 ust. 2 akapit pierwszy
	— ust. 6 lit. b) akapit czwarty tiret pierwsze			art. 264 ust. 1 lit. c) i e)
	— ust. 6 lit. b) akapit czwarty tiret drugie zdanie pierwsze			art. 264 ust. 1 lit. f)
	— ust. 6 lit. b) akapit czwarty tiret drugie zdanie drugie			art. 264 ust. 2 akapit drugi
	— ust. 6 lit. b) akapit piąty tiret pierwsze i drugie			art. 265 ust. 1 lit. a) i b)
	— ust. 6 lit. b) akapit piąty tiret trzecie zdanie pierwsze			art. 265 ust. 1 lit. c)
	— ust. 6 lit. b) akapit piąty tiret trzecie zdanie drugie			art. 265 ust. 2
	— ust. 6 lit. c) tiret pierwsze			art. 263 ust. 1 akapit drugi
	— ust. 6 lit. c) tiret drugie			art. 266
	— ust. 6 lit. d)			art. 254
	— ust. 6 lit. e) akapit pierwszy			art. 268
	— ust. 6 lit. e) akapit drugi			art. 259
	— ust. 7 pierwsza część zdania			art. 207 akapit pierwszy art. 256 art. 267
	— ust. 7 druga część zdania			art. 207 akapit drugi
	— ust. 8 akapit pierwszy i drugi			art. 273 akapit pierwszy i drugi
	— ust. 9 lit. a) akapit pierwszy tiret pierwsze			art. 272 ust. 1 akapit pierwszy lit. c)
	— ust. 9 lit. a) akapit pierwszy tiret drugie			art. 272 ust. 1 akapit pierwszy lit. a) i d)
	— ust. 9 lit. a) akapit pierwszy tiret trzecie			art. 272 ust. 1 akapit pierwszy lit. b)
	— ust. 9 lit. a) akapit drugi			art. 272 ust. 1 akapit drugi

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 9 lit. b)			art. 272 ust. 3
	— ust. 9 lit. c)			art. 212
	— ust. 9 lit. d) akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 238 ust. 1 lit. a) i b)
	— ust. 9 lit. d) akapit drugi tiret pierwsze do czwartego			art. 238 ust. 2 lit. a)-d)
	— ust. 9 lit. d) akapit trzeci			art. 238 ust. 3
	— ust. 9 lit. e) akapit pierwszy			art. 239
	— ust. 9 lit. e) akapit drugi tiret pierwsze i drugie			art. 240 pkt 1 i 2
	— ust. 10			art. 209 i 257
	— ust. 11			art. 210 i 258
	— ust. 12 zdanie wstępne			art. 269
	— ust. 12 lit. a) tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 270 lit. a), b) i c)
	— ust. 12 lit. b) tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 271 lit. a), b) i c)
	art. 28i wprowadzający akapit trzeci do art. 24 ust. 3			
	— ust. 3 akapit trzeci			art. 283 ust. 1 lit. b) i c)
	art. 28j ust. 1 wprowadzający akapit drugi do art. 25 ust. 4			
	— ust. 4 akapit drugi			art. 272 ust. 2
	art. 28j ust. 2 zastępujący art. 25 ust. 5 i 6			
	— ust. 5 akapit pierwszy lit. a), b) i c)			art. 300 pkt 1, 2 i 3
	— ust. 5 akapit drugi			art. 302
	— ust. 6 lit. a) akapit pierwszy zdanie pierwsze			art. 301 ust. 1
	— ust. 6 lit. a) akapit pierwszy zdanie drugie			art. 303 ust. 1

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	— ust. 6 lit. a) akapit drugi tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 303 ust. 2 lit. a), b) i c)
	— ust. 6 lit. a) akapit trzeci			art. 303 ust. 3
	— ust. 6 lit. b)			art. 301 ust. 1
	art. 28j ust. 3 wprowadzający akapit drugi do art. 25 ust. 9			
	— ust. 9 akapit drugi			art. 305
	art. 28k pkt 1 akapit pierwszy			—
	art. 28k pkt 1 akapit drugi lit. a)			art. 158 ust. 3
	art. 28k pkt 1 akapit drugi lit. b) i c)			—
	art. 28k pkt 2, 3 i 4			—
	art. 28k pkt 5			art. 158 ust. 2
	art. 28l akapit pierwszy			—
	art. 28l akapit drugi i trzeci			art. 402 ust. 1 i 2
	art. 28l akapit czwarty			—
	art. 28m			art. 399 akapit pierwszy
	art. 28n			—
	art. 28o ust. 1 zdanie wstępne			art. 326 akapit pierwszy
	art. 28o ust. 1 lit. a) zdanie pierwsze			art. 327 ust. 1 i 3
	art. 28o ust. 1 lit. a) zdanie drugie			art. 327 ust. 2
	art. 28o ust. 1 lit. b)			art. 328
	art. 28o ust. 1 lit. c) tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 329 lit. a), b) i c)
	art. 28o ust. 1 lit. d) akapit pierwszy i drugi			art. 330 akapit pierwszy i drugi

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 28o ust. 1 lit. e)			art. 332
	art. 28o ust. 1 lit. f)			art. 331
	art. 28o ust. 1 lit. g)			art. 4 lit. b)
	art. 28o ust. 1 lit. h)			art. 35 art. 139 ust. 3 akapit drugi
	art. 28o ust. 2			art. 326 akapit drugi
	art. 28o ust. 3			art. 341
	art. 28o ust. 4			—
	art. 28p ust. 1 tiret pierwsze, drugie i trzecie			art. 405 pkt 1, 2 i 3
	art. 28p ust. 2			art. 406
	art. 28p ust. 3 akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie			art. 407 lit. a) i b)
	art. 28p ust. 3 akapit drugi			—
	art. 28p ust. 4 lit a)-d)			art. 408 ust. 1 lit a)-d)
	art. 28p ust. 5 tiret pierwsze i drugie			art. 408 ust. 2 lit a) i b)
	art. 28p ust. 6			art. 409
	art. 28p ust. 7 akapit pierwszy lit. a), b) i c)			art. 410 ust. 1 lit a), b) i c)
	art. 28p ust. 7 akapit drugi tiret pierwsze			—
	art. 28p ust. 7 akapit drugi tiret drugie, trzecie i czwarte			art. 410 ust. 2 lit a) i b) i c)
	art. 29 ust. 1-4			art. 398 ust. 1-4
	art. 29a			art. 397
	art. 30 ust. 1			art. 396 ust. 1
	art. 30 ust. 2 zdanie pierwsze i drugie			art. 396 ust. 2 akapit pierwszy
	art. 30 ust. 2 zdanie trzecie			art. 396 ust. 2 akapit drugi

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	art. 30 ust. 3 i 4			art. 396 ust. 3 i 4
	art. 31 ust. 1			—
	art. 31 ust. 2			art. 400
	art. 33 ust. 1			art. 401
	art. 33 ust. 2			art. 2 ust. 3
	art. 33a ust. 1 zdanie wstępne			art. 274
	art. 33a ust. 1 lit. a)			art. 275
	art. 33a ust. 1 lit. b)			art. 276
	art. 33a ust. 1 lit. c)			art. 277
	art. 33a ust. 2 zdanie wstępne			art. 278
	art. 33a ust. 2 lit. a)			art. 279
	art. 33a ust. 2 lit. b)			art. 280
	art. 34			art. 404
	art. 35			art. 403
	art. 36 i 37			—
	art. 38			art. 414
	załącznik A część I pkt 1 i 2			załącznik VII pkt 1 lit. a) i b)
	załącznik A część I pkt 3			załącznik VII pkt 1 lit. c) i d)
	załącznik A część II pkt 1-6			załącznik VII pkt 2 lit. a)-f)
	załącznik A część III i IV			załącznik VII pkt 3 i 4
	załącznik A część IV pkt 1-4			załącznik VII pkt 4 lit. a)-d)
	załącznik A część V			art. 295 ust. 2
	załącznik B zdanie wstępne			art. 295 ust. 1 pkt 5
	załącznik B tiret pierwsze do dziewiątego			załącznik VIII pkt 1-9
	załącznik C			—

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	załącznik D pkt 1-13			załącznik I pkt 1-13
	załącznik E pkt 2			załącznik X część A pkt 1
	załącznik E pkt 7			załącznik X część A pkt 2
	załącznik E pkt 11			załącznik X część A pkt 3
	załącznik E pkt 15			załącznik X część A pkt 4
	załącznik F pkt 1			załącznik X część B pkt 1
	załącznik F pkt 2			załącznik X część B pkt 2 lit. a)-j)
	załącznik F pkt 5-8			załącznik X część B pkt 3-6
	załącznik F pkt 10			załącznik X część B pkt 7
	załącznik F pkt 12			załącznik X część B pkt 8
	załącznik F pkt 16			załącznik X część B pkt 9
	załącznik F pkt 17 akapit pierwszy i drugi			załącznik X część B pkt 10
	załącznik F pkt 23			załącznik X część B pkt 11
	załącznik F pkt 25			załącznik X część B pkt 12
	załącznik F pkt 27			załącznik X część B pkt 13
	załącznik G pkt 1 i 2			art. 391
	załącznik H akapit pierwszy			art. 98 ust. 3
	załącznik H akapit drugi zdanie wstępne			—
	załącznik H akapit drugi pkt 1-6			załącznik III pkt 1-6
	załącznik H akapit drugi pkt 7 akapit pierwszy i drugi			załącznik III pkt 7 i 8
	załącznik H akapit drugi pkt 8-17			załącznik III pkt 9-18
	załącznik I zdanie wstępne			—
	załącznik I lit. a) tiret pierwsze do siódmego			załącznik IX część A pkt 1-7

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
	załącznik I lit. b) tiret pierwsze i drugie			załącznik IX część B pkt 1 i 2
	załącznik I lit. c)			załącznik IX część C
	załącznik J zdanie wstępne			załącznik V zdanie wstępne
	załącznik J			załącznik V pkt 1-25
	załącznik K pkt 1 tiret pierwsze, drugie i trzecie			załącznik IV pkt 1 lit. a), b) i c)
	załącznik K pkt 2-5			załącznik IV pkt 2-5
	załącznik L akapit pierwszy pkt 1-5			załącznik II pkt 1-5
	załącznik L akapit drugi			art. 56 ust. 2
	załącznik M lit. a)-f)			załącznik VI pkt 1-6
		art. 1 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 89/465/EWG		art. 133 akapit drugi
		art. 2 dyrektywy 94/5/WE		art. 342
		art. 3 zdanie pierwsze i drugie dyrektywy 94/5/WE		art. 343 akapit pierwszy i drugi
		art. 4 dyrektywy 2002/38/WE		art. 56 ust. 3 art. 57 ust. 2 art. 357
		art. 5 dyrektywy 2002/38/WE		—
			załącznik VIII część II pkt 2 lit. a) Aktu Przystąpienia Grecji	art. 287 ust. 1 pkt 1
			załącznik VIII część II pkt 2 lit. b) Aktu Przystąpienia Grecji	art. 375
			załącznik XXXII część IV pkt 3 lit. a) tiret pierwsze i tiret drugie zdanie pierwsze Aktu Przystąpienia Hiszpanii i Portugalii	art. 287 pkt 2 i 3
			załącznik XXXII część IV pkt 3 lit. b) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Hiszpanii i Portugalii	art. 377
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. b) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 104

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. c) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 287 pkt 4
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. f) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 117 ust. 1
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. g) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 119
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. h) akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 378 ust. 1
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. i) akapit pierwszy tiret pierwsze Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	—
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. i) akapit pierwszy tiret drugie i trzecie Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 378 ust. 2 lit. a) i b)
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. j) Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 287 pkt 5
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. l) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 111 lit. a)
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. m) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 379 ust. 1
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. n) akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 379 ust. 2
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. x) tiret pierwsze Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 253
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. x) tiret drugie Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 287 pkt 6

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. z) akapit pierwszy Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 111 lit. b)
			załącznik XV część IX pkt 2 lit. aa) akapit pierwszy tiret pierwsze i drugie Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji	art. 380
			Protokół nr 2 do Aktu Przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji w sprawie Wysp Alandzkich	art. 6 ust. 1 lit. d)
			załącznik V ust. 5 pkt 1 lit. a) Aktu Przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Republiki Słowackiej z 2003 r.	art. 123
			załącznik V ust. 5 pkt 1 lit. b) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 381
			załącznik VI ust. 7 pkt 1 lit. a) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 124
			załącznik VI ust. 7 pkt 1 lit. b) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 382
			załącznik VII ust. 7 pkt 1 akapit pierwszy i drugi Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 125 ust. 1 i 2
			załącznik VII ust. 7 pkt 1 akapit trzeci Aktu Przystąpienia z 2003 r.	—
			załącznik VII ust. 7 pkt 1 akapit czwarty Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 383 lit. a)
			załącznik VII ust. 7 pkt 1 akapit piąty Aktu Przystąpienia z 2003 r.	—
			załącznik VII ust. 7 pkt 1 akapit szósty Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 383 lit. b)
			załącznik VIII ust. 7 pkt 1 lit. a) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	—
			załącznik VIII ust. 7 pkt 1 lit. b) akapit drugi Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 384 lit. a)
			załącznik VIII ust. 7 pkt 1 akapit trzeci Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 384 lit. b)
			załącznik IX ust. 8 pkt 1 Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 385

Dyrektywa 67/227/EWG	Dyrektywa 77/388/EWG	Dyrektywy zmieniające	Inne akty	Niniejsza dyrektywa
			załącznik X ust. 7 pkt 1 lit. a) pkt (i) i (ii) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 126 lit. a) i b)
			załącznik X ust. 7 pkt 1 lit. c) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 386
			załącznik XI ust. 7 pkt 1 Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 127
			załącznik XI ust. 7 pkt 2 lit. a) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 387 lit. c)
			załącznik XI ust. 7 pkt 2 lit. b) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 387 lit. a)
			załącznik XI ust. 7 pkt 2 lit. c) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 387 lit. b)
			załącznik XII ust. 9 pkt 1 lit. a) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 128 ust. 1 i 2
			załącznik XII ust. 9 pkt 1 lit. b) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 128 ust. 3, 4 i 5
			załącznik XII ust. 9 pkt 2 Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 388
			załącznik XIII ust. 9 pkt 1 lit. a) Traktatu o Przystąpieniu z 2003 r.	art. 129 ust. 1 i 2
			załącznik XIII ust. 9 pkt 1 lit. b) Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 389
			załącznik XIV ust. 7 akapit pierwszy Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 130 lit. a) i b)
			załącznik XIV ust. 7 akapit drugi Aktu Przystąpienia z 2003 r.	—
			załącznik XIV ust. 7 akapit trzeci Aktu Przystąpienia z 2003 r.	art. 390